

Fredag den 25. februar 2011 (D)

1

59. møde

Fredag den 25. februar 2011 kl. 10.00

Dagsorden

1) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 55:

Forslag til folketingsbeslutning om tillæg til unge under 25 år med psykiske lidelser, der modtager starthjælp.

Af Morten Østergaard (RV), Lennart Damsbo-Andersen (S), Özlem Sara Cekic (SF), Line Barfod (EL), Per Ørum Jørgensen (KD), Julieanne Henningsen (IA), Lars-Emil Johansen (SIU), Høgni Hoydal (T), Pia Christmas-Møller (UFG) og Christian H. Hansen (UFG) m.fl. (Fremsættelse 11.01.2011).

2) Forespørgsel nr. F 17:

Forespørgsel til beskæftigelsesministeren, indenrigs- og sundhedsministeren og socialministeren om ulighed på sundhedsområdet.

Af Per Clausen (EL) m.fl. (Anmeldelse 25.01.2011. Fremme 27.01.2011).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 140:

Forslag til lov om energimærkning af energirelaterede produkter.

Af klima- og energiministeren (Lykke Friis). (Fremsættelse 09.02.2011).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 141:

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund. (Implementering af CCS-direktivet, efterforskning og indvinding af geotermisk energi, påbud om tredjepartsadgang til anlæg til indvinding, behandling og transport af olie og gas m.v.).

Af klima- og energiministeren (Lykke Friis). (Fremsættelse (omtrykt) 09.02.2011).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 142:

Forslag til lov om ændring af offshoresikkerhedsloven. (Udvidelse af lovens anvendelsesområde, ændring af reglerne for godkendelser, tilpasninger til arbejdsmiljøloven m.v.).

Af klima- og energiministeren (Lykke Friis). (Fremsættelse (omtrykt) 09.02.2011).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Per Clausen (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 76 (Forslag til folketingsbeslutning om at ændre EU's traktater således, at Europa-Parlamentets rejsecirkus mellem Bruxelles og Strasbourg afvikles).

Rasmus Prehn (S), Meta Fuglsang (SF) og Line Barfod (EL):

Beslutningsforslag nr. B 77 (Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af kommunernes forpligtelse til konkurrenceudsættelse samt nedsættelse af et udvalg til undersøgelse af konsekvenserne af konkurrenceudsættelse og udlicitering af kommunale opgaver).

Titler på de fremsatte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Ministeren for ligestilling (Lykke Friis) har meddelt mig, at hun ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om perspektiv- og handlingsplan 2011. (Redegørelse nr. R 6).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Redegørelsen vil komme til forhandling tirsdag den 29. marts 2011.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 55: Forslag til folketingsbeslutning om tillæg til unge under 25 år med psykiske lidelser, der modtager starthjælp.

Af Morten Østergaard (RV), Lennart Damsbo-Andersen (S), Özlem Sara Cekic (SF), Line Barfod (EL), Per Ørum Jørgensen (KD), Julieanne Henningsen (IA), Lars-Emil Johansen (SIU), Høgni Hoydal (T), Pia Christmas-Møller (UFG) og Christian H. Hansen (UFG) m.fl. (Fremsættelse 11.01.2011).

Kl. 10:00

Forhandling

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Forhandlingen er åbnet. Beskæftigelsesministeren.

Kl. 10:01

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Det fremsatte beslutningsforslag følger i kølvandet på vedtagelsen af beslutningsforslaget fra 2006. Med det forslag fik unge kontant-

hjelpsmodtagere med visse psykiske diagnoser mulighed for at få en sats på niveau med voksne kontanthjælpsmodtagere.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at regeringen mener, at det generelt er en dårlig idé at lade diagnoser være bestemmende for, hvilken ydelse man skal tilbydes. Min holdning er derfor også, at vi ikke løser problemerne for unge psykisk syge ved bare at give en generel forøgelse af forsørgelsesniveauet. Tværtimod handler det om at give de unge mennesker behandlingsmuligheder og beskæftigelsesrettede tilbud.

Det er et princip, som vi også følger i vores udspil til en reform af førtidspensions- og fleksjobordningerne. Den røde tråd i udspillet er, at vi ikke må svigte unge mennesker ved bare at vælge den lette løsning og sende dem på en livslang offentlig forsørgelse. Vi skal derimod gøre alt, hvad der står i vores magt, for at hjælpe dem ud og hjælpe dem til at komme videre og i sidste ende til at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Men nu er det jo sådan, at Folketinget har besluttet, at unge med visse psykiske lidelser, der modtager kontanthjælp på ungesatserne, skal have lige så mange penge som voksne kontanthjælpsmodtagere. B 55 følger samme linje og fremsætter forslag om, at unge under 25 år med psykiske lidelser, der modtager starthjælp, skal have et tillæg, der sidestiller dem med unge under 25 år med psykiske lidelser, der modtager kontanthjælp.

Regeringen anerkender tankegangen bag forslaget, men det vil være uheldigt, hvis B 55 vedtages i den form, som det er fremsat. Lad mig som eksempel nævne, at unge starthjælpsmodtagere med visse psykiske lidelser vil gå ned i ydelse den dag, de fylder 25 år, da starthjælpssatserne for personer, der er fyldt 25 år, er lavere end kontanthjælpssatserne. Men når unge kontanthjælpsmodtagere får voksensats, kan vi fra regeringens side også godt se, at det vil være rimeligt også at yde unge starthjælpsmodtagere voksensats, så der kommer parallelitet i systemet.

Vi foreslår derfor, at unge starthjælpsmodtagere med de samme psykiske lidelser, som efter de gældende regler giver unge kontanthjælpsmodtagere et løft i ydelsen til voksensats, også får et løft til voksensats.

Regeringen vil derfor stille et ændringsforslag til B 55, så det får en udformning i overensstemmelse hermed, og Dansk Folkeparti og Liberal Alliance har oplyst, at de også støtter op om ændringsforslaget.

Kl. 10:04

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Morten Østergaard for en kort bemærkning.

Kl. 10:04

Morten Østergaard (RV):

Jeg bliver jo helt rørt, når ministeren siger, at regeringen anerkender tankegangen. For da man ændrede det for de unge på kontanthjælp, var regeringen jo også meget imod, og derfor kan vi sige, at vi da så er kommet et stykke.

Jeg vil gerne lige forstå, hvad det er for et forslag, man kommer med. I dag er det jo sådan, at der er to voksenydelser for starthjælpsmodtagere. Der er for gifte og samlevende, og så er der for enlige.

Starthjælpsydelsen for gifte og samlevende er på samme niveau som for unge under 25 år. Så jeg skal bare bede ministeren om at bekræfte, at ændringsforslaget vil betyde, at unge psykisk syge på starthjælp, som er gift eller samlevende, ingen ændring får i deres ydelse.

Kl. 10:05

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 10:05

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Det, der kommer til at ske, er, at der kommer fuldstændig parallelitet i forhold til det beslutningsforslag, som der tidligere blev vedtaget, vedrørende psykisk syge kontanthjælpsmodtagere.

Kl. 10:05

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Morten Østergaard.

Kl. 10:05

Morten Østergaard (RV):

Nu går jeg ud fra, at ministeren har sat sig ind i det forslag, der lægges frem, og derfor kan svare på spørgsmålet. Det er sådan ifølge Beskæftigelsesministeriets egen hjemmeside, at der er den samme ydelse til udeboende unge under 25 år på starthjælp og dem, der er fyldt 25 år, og som er gift og samlevende. De får nøjagtig det samme. Derfor er jeg nødt til at spørge, om det er sådan, at der med det forslag, der er lagt frem her, bliver et tillæg på 0 kr. til unge psykisk syge på starthjælp, som er gift eller samlevende. Er det det, forslaget går ud på, eller er det ikke?

Det må være nemt at svare på, når man har brugt tid på at lave et ændringsforslag. Ellers vil jeg foreslå, at vi afbryder forhandlingerne, så ministeren kan finde ud af, hvad det er, hun foreslår.

Kl. 10:06

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 10:06

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jeg vil sige, at hvis nu forslagsstillerne havde gennemtænkt deres forslag, ville det jo sådan set også have været en meget stor fordel, fordi det, der rent faktisk ville ske, hvis Folketinget vedtog det forslag, som der ligger på bordet i dag, altså B 55, som hr. Morten Østergaard jo har været ankermand på, var, at man faktisk ville komme til at opleve den meget uheldige ting, at hvis man var starthjælpsmodtager og ung og man så kom op på voksensats, så ville man, den dag man blev 25 år, falde voldsomt i ydelse igen. Det er blot for at sige, at hr. Morten Østergaard skal passe en lillebitte smule på med de angreb, han kommer med her i Folketingssalen.

Når det er sagt, vil der med det forslag, som vi har lagt frem her, blive skabt en fuldstændig parallelitet med det forslag, som blev vedtaget tidligere, hvor det gjaldt kontanthjælp, og nu gælder det så starthjælp.

Kl. 10:07

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 10:07

Line Barfod (EL):

Jeg skal bare være sikker på, at jeg forstår ministeren. Ministeren siger, at vi ikke kan have, at der er nogle psykisk syge unge, som kommer til, indtil de er 25 år, at få det samme beløb som unge på kontanthjælp og så risikere, hvis de stadig er psykisk syge og på starthjælp, når de fylder 25 år, at miste nogle penge. Det er det, ministeren siger som begrundelse, altså at vi ikke skal hjælpe de mennesker, der er under 25 år og på starthjælp, med at få det samme som unge med psykisk sygdom på kontanthjælp, for så risikerer de, hvis de stadig er på den her ydelse, når de bliver 25 år, at miste nogle penge. Er det rigtig forstået, at det er det, der er ministerens begrundelse?

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 10:07

kommer i gang med en uddannelse eller kommer ud på arbejdsmarkedet hurtigt, og derfor ønsker vi at bevare starthjælpen. Så er der en isoleret gruppe, nemlig unge starthjælpsmodtagere med psykiske lidelser, som jeg også godt kan se kan have det lidt svært på den lave ydelse, som det naturligvis er, og derfor vil vi så give deres ydelse et ekstra nøk opad, så de kommer op på niveau med starthjælpsmodtagere, der er over 25 år.

Kl. 10:07

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Nej, det er det ikke, og jeg takker altid mange gange, når fru Line Barfod og i øvrigt resten af Enhedslistens medlemmer forsøger at udlægge teksten, for jeg kan sige, at jeg altid tror, at man må trække en hel del fra.

Det, som jeg siger, er, at er man psykisk syg og ung med de her bestemte psykiske diagnoser, som blev listet op i det tidligere beslutningsforslag, så kan vi godt se ræson i, at man skal modtage en højere ydelse. Men det vil være forkert, hvis vi tager en ung med psykisk lidelse på starthjælp, så at sætte vedkommende op på voksenkontant-hjælpsniveau, for dels vil springet simpelt hen være helt utrolig urimelig stort efter min mening, dels må vi også bare sige, at det beslutningsforslag, der er fremsat, jo så altså også bare vil betyde, fordi det ikke er gennemtænkt, at man så den dag, man fylder 25 år, vil falde drastisk i ydelse igen.

Så derfor ønsker vi at gennemføre en parallelitet på det her område, så er man starthjælpsmodtager og ung, kommer man op på voksensats på starthjælp, fuldstændig ligesom man gjorde, da vi havde kontanthjælpsituationen, hvor man, hvis man var ung og kontant-hjælpsmodtager, kom op på voksenkontanthjælp.

Kl. 10:09

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Line Barfod.

Kl. 10:09

Line Barfod (EL):

Så jeg havde forstået, at ministeren sagde, at springet er for stort. Man risikerer at komme ned på for lav en ydelse, hvis man er på en høj ydelse. Det kan vi ikke have. Derfor skal man hellere være på en lav ydelse. Det er en besynderlig argumentation, men det har jeg så forstået.

Ministeren glemmer bare, at det, vi snakker om, og hele grunden til, at vi rejser den her problemstilling, er, at når man er psykisk syg, har man behov for at kunne koncentrere sig om at få det bedre i stedet for at skulle bruge al sin energi på at finde ud af, hvordan man får penge til husleje, og hvordan man får penge til mad. Man har så få penge til mad, at man ikke kan få det, man har behov for. Og hvis ens krop ikke kan få den mad, man har behov for, de vitaminer og alt det, der skal til for at have en sund kost, så risikerer det at forværre ens sygdom. Det er det, der er diskussionen. Skal vi have nogle ydelser, der er så lave, at folks psykiske sygdom bliver værre, eller skal vi have nogle, der er sådan, at man kan få en forbedring af sin sygdom?

Jeg skal bare høre: Hvad er ministerens argument for, at vi skal have nogle ydelser, der er så lave, at vi risikerer, at folks sygdom bliver forværret i stedet for at blive forbedret?

Kl. 10:10

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 10:10

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jo, men den debat, som fru Line Barfod egentlig rejser – og den synes jeg faktisk det ville være meget fint hvis vi tog – er jo debatten om, hvorvidt starthjælpen skal afskaffes eller ej. Jeg hører til fortællerne for starthjælp, og det gør jeg af den simple grund, at vi kan se, at starthjælp virker. Det virker rent faktisk, for vi kan se, at flere

Så den store diskussion synes jeg også vi skal tage, netop: Skal vi bevare starthjælpen eller ej? Jeg er tilhænger af starthjælp, fordi vi kan se, at den virker. Den får rent faktisk folk hurtigere ud på arbejdsmarkedet.

Kl. 10:11

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
En kort bemærkning fra fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 10:11

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg vil slet ikke gå ind i den diskussion om, hvorvidt starthjælp hjælper den ene eller den anden. Jeg synes, vi skal prøve at forholde os til, hvad det her handler om. Det her handler om en gruppe mennesker med nok en af de alvorligste diagnoser, man kan have inden for psykiatri, de er nemlig skizofrene. Når man er under 25 år og man er skizofren, føler man sig, når man første gang får symptomerne, forfulgt, man føler, at man indtager gift, man er utrolig syg. Jeg tror ikke, der er en eneste læge i Danmark, der ikke vil bekræfte det.

Det er også derfor, at regeringen anerkender det. Da man lavede ændringen i forhold til helt almindelige danske unge under 25 år, som var på den lave ydelse, forhøjede man den, fordi de var så syge, at de ikke havde de samme muligheder for at gå ud og tage et job, men det gør de jo altså. Når de får det bedre, kommer de ud. Den eneste forskel – og kan ministeren ikke bekræfte det – og grunden til, at de får den her lave ydelse i starthjælp, er, at de her mennesker har en andet hudfarve end hvid, det er det, der er årsagen til, at man skal please Dansk Folkeparti, og at man har sagt ja til, at de mennesker skal fastholdes på starthjælpsniveau.

Kl. 10:12

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 10:12

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Nej, det er jo en helt skæv tilgang til det, for ordføreren er – går jeg da ud fra – fuldstændig klar over, hvordan mekanismerne i starthjælpen er. Man kan jo godt være født i Danmark, have været uden for Danmarks grænser i en række år og komme tilbage og så komme på starthjælp. Så deri tager ordføreren altså fuldstændig fejl.

Kl. 10:13

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 10:13

Özlem Sara Cekic (SF):

Ministeren siger, at man gerne vil skærme de her mennesker, for at de ikke skal opleve den skuffelse, at de kommer ned i ydelse, når de fylder 25 år, og derfor fastholde dem i den lave ydelse. Det er ministerens tankegang. Man siger, at man holder dem på den lave ydelse, fordi de ikke skal opleve en skuffelse, når de bliver 25 år. Men når andre unge under 25 år, som har den her diagnose, som er skizofreni, får en højere ydelse, hvordan kan det så være, at de her unge mennesker, som er på starthjælp, og som også har en skizofrenidiagnose, ikke må komme op på et højere niveau, så de ikke ud over alle deres

stemmer og alle de andre ting, de kæmper med, også skal kæmpe med økonomien?

Synes ministeren, det er rimeligt, at de her mennesker, som er så syge, og som nok er nogle af de mest syge mennesker i Danmark, skal fastholdes på et niveau, hvor det rent økonomisk er fuldstændig umuligt for dem at fastholde deres levevilkår, når samtlige eksperter, læger og sygeplejersker orienterer om, at det er rigtig svært for de her unge mennesker at fastholde en ordentlig levestandard?

Kl. 10:14

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 10:14

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Altså, for det første vil jeg sige, at jeg tror, vi skal passe på med at stå her i Folketingssalen og definere, hvem der er mest syg, og hvem der er mindst syg i Danmark. Det er det ene.

For det andet mener jeg, som jeg meget tydeligt sagde i min tale, ikke, at vi løser de her problemer ved ydelser og ved blot at skrue på ydelsesstørrelserne. De her unge mennesker skal have hjælp. De skal f.eks. have hjælp til at komme i gang med en uddannelse, de skal have hjælp i behandlingssystemet, de skal have aktive tilbud, så de måske kan komme ind på arbejdsmarkedet. Det må da være det, vi står sammen om, og det går jeg ud fra at man også mener fra oppositionens side, altså at det her jo ikke alene handler om ydelser.

Med hensyn til skuffelser vil jeg sige, at jeg ikke har nævnt noget som helst om, at nogen skulle blive skuffet. Tværtimod er det, vi faktisk gør med det her ændringsforslag jo, at vi netop hæver ydelsesniveauet for nogle mennesker, som vi godt er klar over har det svært, nemlig psykisk syge unge, der er på starthjælp, så de fra at være på ungesatsen nu kommer på den høje voksensats.

Kl. 10:15

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Lennart Damsbo-Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 10:15

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Det glæder mig sådan set at høre, at ministeren har forstået vores forslag. Det er jo faktisk en erkendelse, der vil noget, og det har vi ikke været vant til her i Tinget – heller ikke at ministeren anerkender den tankegang, der ligger bag forslaget, det er for så vidt også noget nyt, at det sker.

Så kan jeg forstå, at ministeren stiller et ændringsforslag til B 55, og at det så skulle betyde, at der sker en ændring af de satser, som de unge under 25 år, der har en psykisk lidelse, skal have fremadrettet. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren om, hvad den argumentation, der er i det, handler om. Ministeren siger, at det er svært for de unge, så det der med, at det er svært, hvad er så det? Er det, at de f.eks. ikke er i stand til umiddelbart at gå ud og tage sig en uddannelse eller få sig et job? Er det det, der menes med, at det er svært for de unge under 25 år, der har en psykisk lidelse?

Kl. 10:16

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 10:16

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Det er jo altid svært at have en psykisk lidelse, og det går jeg da ud fra at vi kan være enige om. Men generelt set er det sådan – som jeg har nævnt op til flere gange nu – at jeg ikke mener, at man skal løse det her problem i ydelsessystemet, jeg mener tværtimod, at man skal løse de her problemer via behandlingstilbud, via beskæftigelsesrette-

de tilbud og via forsøg på at hjælpe de her unge mennesker i gang med uddannelse f.eks. For målet må jo være at bringe dem tilbage på arbejdsmarkedet, fuldstændig ligesom det er i forhandlingerne, når vi sidder og diskuterer førtidspension og fleksjob i forligskredsen, hvor hr. Lennart Damsbo-Andersens eget parti jo også er med; det er, at man netop ikke må opgive nogen unge mennesker – altså, man skal selvfølgelig i det hele taget ikke opgive mennesker, men man skal jo slet ikke opgive unge mennesker. De skal tværtimod hjælpes i gang, de skal ind i behandlingssystemet og gerne ud på arbejdsmarkedet efterfølgende. Det er såmænd det, der er baggrunden for det.

Kl. 10:17

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Lennart Damsbo-Andersen.

Kl. 10:18

Lennart Damsbo-Andersen (S):

O.k., det var ikke et særlig klart svar, men lad så det være. Altså, vi er sådan set ikke uenige i, at det vigtige er, at alle, uanset om de nu er syge af den ene eller den anden årsag, kan komme tilbage på arbejdsmarkedet. Det er vi jo for så vidt meget enige i. Og jeg kan da også godt anerkende, når ministeren også anerkender det, at det kan være svært, når man er under 25 år, at have en psykisk lidelse, men at man, sådan som reglerne er i det her land i øjeblikket, når man så bliver over 25 år, vil få en mindre ydelse, er for mig meget svært at forstå skulle være årsagen til, at vi ikke kan hæve ydelsen for dem, der er under 25 år. Har man det ikke lige så svært, når man over 25 år, som når man er under 25 år?

Kl. 10:18

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 10:18

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jamen jeg tror såmænd slet ikke, at hr. Lennart Damsbo-Andersen har forstået det ændringsforslag, der er blevet stillet. For det, der jo netop kommer til at ske med det ændringsforslag, vi har stillet, er, at man så netop bliver på ydelsesniveauet for den voksne sats, hvorimod det, hr. Lennart Damsbo-Andersen har været med til at fremsætte, vil betyde, at når man er under 25 år, så er man på en højere sats, og når man så bliver 25 år, så kommer man pludselig på en lavere sats. Så hvis det er den argumentation, hr. Lennart Damsbo-Andersen mener er den korrekte, altså det, at man skal være på den såkaldte høje sats hele vejen igennem, så må hr. Lennart Damsbo-Andersen sådan set stemme for det ændringsforslag, som vi har stillet. Og det skal da glæde mig meget, og det skulle glæde mig meget, hvis hr. Lennart Damsbo-Andersen ikke var den eneste fra Socialdemokraterne, der stemte for, men at det blev hele den socialdemokratiske gruppe. Men det kan vi tage efterfølgende. Og det kan jo være, at hr. Lennart Damsbo-Andersen ligefrem vil kaste lys over det i sin ordførertale.

Men jeg vil blot lige erindre om, at det beslutningsforslag, som hr. Lennart Damsbo-Andersen m.fl. har fremsat, betyder, at man vil komme på en høj sats, indtil man bliver 25 år, og så kommer man ned på en lavere sats.

Kl. 10:20

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
En kort bemærkning fra hr. Per Ørum Jørgensen.

Kl. 10:20

Per Ørum Jørgensen (KD):

Jeg tror, at vi er mange, der ikke helt har forstået det her ændringsforslag. Det, jeg lige skal høre, er: Hvis man er 25 år og er udeboen-

de, får man 5.367 kr. månedligt, og hvis man er fyldt 25 år og er gift eller samlevende, får man 5.367 kr., så er det korrekt forstået, at man ikke får noget tillæg i det tilfælde?

Kl. 10:20

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 10:20

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Vi vil skabe fuld parallelitet i forhold til det beslutningsforslag, der er blevet vedtaget her i Folketinget, og derfor handler det her om de unge, der er udeboende.

Kl. 10:20

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Per Ørum Jørgensen.

Kl. 10:20

Per Ørum Jørgensen (KD):

Så det er altså korrekt forstået, at der ikke er noget tillæg, hvis der er tale om samboende eller gifte, som er fyldt 25 år? Det må jo være sådan, man skal forstå det. Der er 0 kr.

Men i det hele taget rejser det her jo altså også en diskussion i forbindelse med starthjælpen, hvilket ministeren også var inde på. Et eller andet sted må vi jo sige, at starthjælpen udgør et problem, hvilket man hører om, hvis man er ude at besøge varmemønstre og væresteder, hvor mange med de her lidelser ofte kommer. De siger, at det er et reelt problem, at de bliver presset i aktivering, og at mange faktisk bliver mere syge af det. Hvordan forholder ministeren sig til det? Jeg synes, at jeg ganske ofte har mødt den problemstilling hos de socialt udsatte; man gør faktisk folk mere syge, fordi man presser dem.

Kl. 10:21

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 10:21

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Altså, jeg ved ikke, hvor hr. Per Ørum Jørgensen har sin viden fra, men jeg kan blot sige, at vi rent faktisk ved, at starthjælpen virker; vi ved rent faktisk, at flere enten kommer hurtigere i gang med en uddannelse eller kommer i arbejde. Og det er jo det, det hele handler om: Vi skal have så mange som overhovedet muligt ud på arbejdsmarkedet, og der må man bare sige, at starthjælpen er et kærligt skub ud på arbejdsmarkedet. At det så også er helt evident, at det virker, kan jeg jo kun være meget tilfreds med.

Så det, som hr. Per Ørum Jørgensen fremfører her, tror jeg man må betegne som en reel politisk uenighed om, hvorvidt vi skal have starthjælp i Danmark eller ej, og jeg hører så som sagt til tilhængerne af starthjælpen.

Kl. 10:22

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Vi siger tak til ministeren. Så er det fru Birgitte Josefsen som ordfører for Venstre.

Kl. 10:23

(Ordfører)

Birgitte Josefsen (V):

Da vores arbejdsmarkedsordfører ikke kan være til stede i dag på grund af begravelse i familien, vil jeg fremføre Venstres holdning til beslutningsforslaget.

Et barn, en ung eller en ældre, der er syg, skal via vores velfærds- og servicetilbud have de tilbud, der er i det danske samfund, så den pågældende får den fornødne hjælp og hjælpes til et bedre helbred

via behandling og social støtte, så den pågældende kan opnå den højest mulige livskvalitet. Men vi skal ikke fastholde nogen i deres sygdom, uanset om den er af psykisk karakter eller somatisk karakter. Det at have en psykisk lidelse er tungt for den pågældende, det er tungt for familien, og det er tungt for omgivelserne, men alle kan hjælpes til et bedre liv.

Jeg har i min tid som psykiatrisk sygeplejerske mødt mange unge med psykiske lidelser, og det er de færreste, som ikke har haft et ønske om at få tilknytning til arbejdsmarkedet i en eller anden form. Derfor skal hovedopgaven være at hjælpe de pågældende til et fleksjob eller et ordinært job eller til at komme i gang med et uddannelsesforløb på det niveau, de pågældende magter. Det skal også gælde dem på starthjælp.

Vi anerkender i Venstre, at der kan være visse yderligere behov og behov for en særlig indsats over for en lille gruppe af unge på starthjælp, men vi anerkender ikke, at de pågældende skal fastholdes i et sygdomsmønster. Vi anerkender i Venstre, at en lille gruppe inden for specielt diagnosefeltet skizofreni og borderline kan have særlige problemstillinger. Derfor er vi indstillet på at se på det ændringsforslag, som ministeren vil stille, men vi kan ikke tilslutte os det beslutningsforslag, der ligger her i dag, sådan som det ser ud.

Vi håber, at der i forbindelse med udvalgsarbejdet kan opnås bred enighed om en tilslutning til det fremsendte ændringsforslag, som ministeren vil stille, så vi får en parallelitet med den ordning, der allerede nu er for psykisk syge på kontanthjælpsområdet.

Kl. 10:25

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er to, der har bedt om korte bemærkninger. Den første er fru Line Barfod.

Kl. 10:25

Line Barfod (EL):

Jeg er med på, at ordføreren er stedfortræder og derfor ikke kan svare på detaljer om selve forslaget. Men nu var ordføreren selv inde på, at ordføreren har erfaring som psykiatrisk sygeplejerske, og jeg ved også, at ordføreren er sundhedsordfører, så derfor vil jeg gerne spørge, om ordføreren på baggrund af sin egenskab af sundhedsordfører og sin erfaring, som ordføreren selv drog frem, mener, at det kan have betydning for ens psykiske lidelser, at man har en masse bekymringer om, hvorvidt man kan betale sin husleje, har en masse bekymringer om, hvorvidt man kan have råd til at købe mad, og at det har betydning for ens psykiske sygdom, hvis ikke man kan få en sund og næringsrig kost hver dag.

Kl. 10:25

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:25

Birgitte Josefsen (V):

Nu er det jo sådan, at unge på starthjælp kan få boligydelse ligesom alle andre og også kan få særlig hjælp, hvis de har problemstillinger i forbindelse med deres sygdom. Her tænker jeg på at få betalt medicinudgifter osv. Så her gælder jo de samme serviceydelser for dem, der har en psykiatrisk lidelse, som gælder for alle andre.

Kl. 10:26

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Line Barfod.

Kl. 10:26

Line Barfod (EL):

Nu har vi jo tidligere fra en anden minister fået det svar, at en ung, ikke på starthjælpsydelsen for unge, men på den almindelige unge-

ydelse, på kontanthjælp, normalt vil have omkring 1.500 kr. tilbage om måneden, når vedkommende har betalt sine boligudgifter – og i det beløb er der altså taget højde for boligydelse osv. Det er ikke nok til at få en sund og næringsrig kost med de anbefalinger, der ligger.

Derfor vil jeg gerne gentage mit spørgsmål, som ordføreren ikke svarede på: Med den erfaring, ordføreren har, har det så betydning for udviklingen af og mulighederne for forbedring af ens psykiske sygdom, hvis ikke man får en sund og næringsrig kost, og hvis man hele tiden har bekymringer om, hvordan man skal få pengene til at slå til til en hel måned til alle de udgifter, man har, herunder også udgifterne til mad?

Kl. 10:27

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:27

Birgitte Josefsen (V):

Vi skal jo sikre, at alle får en nærende kost, og det er, uanset om man har en psykiatrisk lidelse eller en anden sygdom, eller om det er os andre for den sags skyld. Det er den samme problemstilling for alle, og det har jo ikke noget at gøre med, om man decideret har en psykiatrisk lidelse, eller om man har en anden form for sygdom.

Det, vi er optaget af, er, at vi sikrer de bedste muligheder for alle i dette samfund, og derfor var jeg også i min ordførertale inde på, at der jo her gælder de samme servicetilbud for de unge på starthjælp, som der gælder for alle andre, og nu kommer der et ændringsforslag, der så gør, at de unge, vi taler om her i dag, får et løft.

Kl. 10:27

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 10:27

Özlem Sara Cekic (SF):

Sundhedsordføreren siger, at alle jo selvfølgelig skal spise sundt, og at vi skal have et niveau, som gør, at alle faktisk er i stand til at passe på deres krop. Jeg ved, at ordføreren er sygeplejerske, så jeg vil bare lige høre, om man er i stand til at spise sundt og varieret for 1.500 kr. i f.eks. København.

Det er jo ikke alle diagnoser, vi snakker om. Vi snakker om nogle af dem, der er mest syge. Jeg tror, ordføreren vil kunne bekræfte mig i, at skizofreni er en af de mest alvorlige sindslidelser, man kan have. Vil ordføreren kunne fortælle mig, hvordan unge mennesker under 25 år, der oven i købet lider af skizofreni, skal få enderne til at mødes for 1.500 kr.? Det er rigtig svært.

Ordføreren siger, at de har de samme muligheder som alle andre – de får tillæg og boligstøtte – men man vidste jo godt, at der var et problem for folk under 25 år med skizofreni, som ikke fik starthjælp. Dem forhøjede man støtten til, så det ved ordføreren udmærket godt.

Kan man leve for 1.500 kr. i København?

Kl. 10:29

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:29

Birgitte Josefsen (V):

Ja, altså, man har jo det samme beløb, uanset om man bor i København eller i Nordjylland, så jeg ved ikke, hvorfor problemstillingen skulle være større i København end i Nordjylland. Jeg kan i hvert fald konstatere, at fødevarerpriserne er de samme, når man går ind i et supermarked. Så den problemstilling synes jeg jo ikke lige vi kan bruge i den her sammenhæng.

Det er jo sådan, at det ikke alene er den gruppe, som vi her taler om, der ikke har mange penge til rådighed; det gælder også andre grupper. Og det er derfor, at vi netop er interesseret i at få løst opgaven, og det er det, ministeren har tilkendegivet at man vil, så der bliver en parallelitet til dem, der er på kontanthjælpsydelse.

Kl. 10:29

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 10:29

Özlem Sara Cekic (SF):

Jamen ordføreren fik jo ikke svaret på, om man i 2011 i Danmark kan leve for 1.500 kr. – også i Nordjylland, det er helt fint. Det var sådan et rigtig godt politikersvar: på den ene side og på den anden side.

Jeg stiller bare et andet spørgsmål. Nu er det jo sådan, at vores beslutningsforslag går ud på, at man med hensyn til ydelsen skal prøve at ligestille unge, som er under 25 år og har en skizofrenidiagnose, uanset om de har været i landet i 12 år, 7 år eller 5 år. Hvis man har en skizofrenidiagnose, skal man have den samme håndsrækning. Jeg vil bare høre ordføreren, som er sygeplejerske, om der er en forskel på, hvor syg man kan være, alt efter hvor længe man har været i Danmark. Er man f.eks. mindre skizofren, hvis man har boet i Danmark i 3 år, end hvis man har boet her i 15 år? Kan ordføreren med sin sygeplejefaglige viden sige, om det betyder noget, hvor længe man har boet i et land, med hensyn til hvor syg man kan være?

Kl. 10:31

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 10:31

Birgitte Josefsen (V):

Nu er det jo sådan, at jeg ved, at spørgeren selv er sygeplejerske, så derfor ved spørgeren også, at der er mange gode muligheder for at hjælpe dem, der har en skizofrenidiagnose. Vi har faktisk nogle gode behandlingstilbud, og vi har i dag ny medicin til rådighed, så det betyder, at man kan hjælpe rigtig mange, der har en skizofrenidiagnose.

Derfor har det ikke noget med sagen at gøre, om man er mere syg, når man er det ene sted eller det andet sted. Det, det handler om, er at hjælpe dem, der er syge. Det er sådan set det, som det her handler om – vi skal hjælpe dem, der er syge – og det var det, jeg fremførte i min ordførertale. De har de samme tilbud og kan bruge de samme tilbud som alle andre i det her samfund, og nu står vi så med et ændringsforslag, hvor vi sikrer, at dem, der er under 25 år, kommer op på det samme ydelsesniveau som dem, der er over 25 år.

Kl. 10:31

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Lennart Damsbo-Andersen som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:32

(Ordfører)

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak. Indimellem er det med en fløv fornemmelse, at jeg står her på landets højeste talerstol. Det forslag, vi skal behandle, er nemlig et udtryk for, at vi i Danmark har grov forskelsbehandling, grænsende til diskrimination – vel at mærke udstillet i fuld offentlighed af borgerlige ordførere, der med åbne øjne taler og stemmer for, at det skal fortsætte.

Den fornemmelse havde jeg sidste gang, vi behandlede dette forslag om, at ganske få unge under 25 år på starthjælp, der har en psy-

kisk lidelse, skal behandles ligesom deres lidelsesfæller på kontanthjælp og dermed få et tilskud, der gør det muligt for dem at leve et anstændigt liv. Den fornemmelse ønsker jeg ikke at få igen, og derfor er det mit håb i dag, at vi ser et Folketing, som tager sin opgave alvorligt og stiller mennesker i Danmark lige.

Da jeg i går overvejede indholdet i min ordførertale, tænkte jeg et ganske kort øjeblik på, at min tale i virkeligheden burde indledes med 1 minuts stilhed i respekt for de unge, der har lidt under denne regering og Dansk Folkepartis diskriminerende forskelsbehandling, men det skal jeg skåne forsamlingen for.

I Socialdemokratiet er vi helt på det rene med, at der skal være incitament til at få unge under 25 år til at starte på en uddannelse eller tage et job, og derfor er det også i orden, at de får en lavere ydelse, når de er på dagpenge eller kontanthjælp, men det er kun i orden, når der er reel mulighed for, at de kan blive en del af arbejdsmarkedet, og det kan man jo ikke sige om de unge, der har en psykisk lidelse. Det har Folketinget da også forholdt sig til, bortset fra når det gælder unge på starthjælp.

Venstres ordfører, De Konservatives ordfører og Dansk Folkepartis ordfører skylder en forklaring på, hvad det er, der gør, at netop de ca. 30 personer, vi her taler om, skal forskelsbehandles på det groveste. Og så er der Liberal Alliance. Hvad er det, der er sket? Rækker fru Pia Kjærsgaards skygge virkelig helt ind i Liberal Alliances gruppeværelse? Her gik jeg og troede, at vi her har et parti, der vil være med til at afskaffe starthjælpen. Det kan jo ikke være pengene, der er det afgørende, for 1 mio. kr. er næppe til at få øje på i regeringens store milliardunderskud.

Uanstændighed og diskrimination ligger Socialdemokratiet meget fjernt, og vi har ikke noget ønske om, at andre skal udsættes for det tanksæt, og derfor anbefaler vi, at alle øvrige partier bakker op om det forslag, som vi som samlet opposition har fremsat i dag.

Som en serviceoplysning vil jeg blot sige, at Socialdemokratiet ønsker at afskaffe starthjælpen.

Kl. 10:34

Første næstformand (Mogens Lykkesoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Bent Bøgsted som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 10:34

(Ordfører)

Bent Bøgsted (DF):

Forslaget her vedrørende unge på starthjælp er et forslag, vi har set tidligere, og der er jo ikke det helt store nye i de ønsker, der er i beslutningsforslaget. Der er heller ikke noget nyt i, at Dansk Folkeparti går ind for starthjælpen, og at Dansk Folkeparti ikke mener, at det skal være en økonomisk attraktiv ydelse, der gør, at folk siger, at de vil til Danmark, fordi de her kan få en god ydelse. Sådan har det været tidligere, og det blev ændret med starthjælpen.

Så er det her forslag om at hæve ydelsen for unge under 25 år, der har en psykisk lidelse, kommet. Der står så ikke direkte, hvad en psykisk lidelse er. Man kan selvfølgelig tolke det på mange måder, men det er et spørgsmål, om det skal tolkes på samme måde som i det forslag, vi behandlede i 2007, hvor unge, der lider af borderline-syndromet, fik hævet ydelsen til den høje kontanthjælpsydelse, der er for unge udeboende, eller om det skal være en generel tolkning, så det gælder alle, der har en psykisk lidelse, for det var jo ikke alle unge under 25 år med en psykisk lidelse, der dengang fik hævet ydelsen.

Det, der så ligger i det, er, at det er de unge under 25 år, og så kan det egentlig undre, at forslagsstilleren ikke har set videre, for hvis man nu er fyldt 25 år og er på starthjælp og har en psykisk lidelse, vil man stadig væk blive på den lave ydelse. Selv om man er fyldt 25 år, vil man få 6.472 kr. og vil ikke komme op på den høje kontanthjælpsydelse, som forslagsstillerne nok ønsker. Det er lidt

mærkeligt, at ydelsen for dem under 25 år godt må blive hævet, men ydelsen for dem over 25 år skal ikke hæves, hvis de får starthjælp. Men det kan godt være, at det er noget, hr. Morten Østergaard har overset. Det skal jeg ikke gøre mig klog på, men det er i hvert fald ikke med her.

Vi kan ikke støtte beslutningsforslaget i Dansk Folkeparti, men vi kan godt se noget rimeligt i, at unge under 25 år på starthjælp bliver ligestillet med dem, der er over 25 år og er på starthjælp, og som har de samme lidelser. Derfor kan Dansk Folkeparti støtte ændringsforslaget, hvor de går fra den lave sats på starthjælp til den sats på 6.472 kr., som er satsen for starthjælp for dem, der er over 25 år, så de der bliver ligestillet. Men vi kan ikke støtte beslutningsforslaget, og det er også, fordi vi ikke mener, at det skal være attraktivt at komme til Danmark og sige: Jeg har nogle problemer, og så er det en ekstra gulerod for mig at komme til Danmark, fordi jeg kan få den høje ydelse.

Hvis man er født i Danmark, er man jo ikke på starthjælp, og så er der andre regler, der gælder, og det er uanset hudfarve. Fru Özlem Sara Cekic var inde på, at det har noget med hudfarve at gøre, men det har det absolut ikke, for det er, uanset hvor man kommer fra. Uanset om man kommer til Danmark fra Mellemøsten, Afrika, USA, Australien eller Kina, er det de samme regler, man kommer ind under, så det er i hvert fald ikke noget med, at vi diskriminerer på grund af hudfarve, som det blev sagt af SF.

Men det står helt klart, at vi i Dansk Folkeparti mener, at der er grund til at have en starthjælp. Det skal nemlig ikke være attraktivt at komme til Danmark på grund af økonomiske udsigter. Men vi kan som sagt godt se, at det kan være rimeligt, at de bliver hævet op på den samme sats som dem, der er over 25 år, og som har de samme lidelser. Så vi kan dermed støtte det ændringsforslag, der er stillet af regeringen.

Kl. 10:39

Første næstformand (Mogens Lykkesoft):

Der er foreløbig fire medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Først er det hr. Morten Østergaard.

Kl. 10:39

Morten Østergaard (RV):

Jeg kan jo have misforstået hr. Bent Bøgsted, men hørte jeg et tilbud om, at vi ændrer vilkårene, sådan at også starthjælpsmodtagere over 25 år skal have en ydelse på kontanthjælpsniveau? For det var det, hr. Bent Bøgsted sagde. Det mente han ikke at forslagsstillerne havde tænkt over.

Det har vi nok tænkt over, for vi ønsker jo starthjælpen fuldstændig afskaffet, men det er klart, at hvis hr. Bent Bøgsted stiller sit eget og resten af Dansk Folkepartis mandater til rådighed for at afskaffe starthjælpen for alle med den her type psykiske lidelser, er det selvfølgelig noget, vi er meget villige til at indgå i en dialog om. Jeg kan måske tvivle på, om hr. Bent Bøgsteds indvending var ret meget mere end et forsøg på et drilleri, som vi så kan afvise.

Men det, jeg gerne vil spørge hr. Bent Bøgsted om, er: Er det ikke korrekt forstået, at hvis de unge med psykiske lidelser, vi her taler om, som altså skal have et nøk opad, som ministeren sagde, er gifte eller samlevende, så bliver det lille nøk på 0 kr.?

Kl. 10:40

Første næstformand (Mogens Lykkesoft):

Ordføreren.

Kl. 10:40

Bent Bøgsted (DF):

Det er rigtigt. Der er andre regler, der gælder, når man er gift. Det er der også, hvis man er over 25 år og er på kontanthjælp. Der er andre regler, som gælder, hvis man er gift i stedet for at være ugift eller

enlig i den forbindelse. Sådan er det skruet sammen. Er man gift, har man noget forsørgerpligt. Sådan er det. Sådan har det altid været. Jeg kan ikke huske, hvornår den lov er blevet indført, men det var lang, lang tid, før jeg blev født, og før hr. Morten Østergaard blev født. Så det er i hvert fald ikke noget, vi har haft indflydelse på. Jeg tror, at det er en lov, der stammer helt tilbage fra dengang, da De Radikale blev stiftet som parti. Men jeg skal ikke kunne udtale mig om, hvornår den lov er blevet vedtaget. Det tror jeg ikke vi skal ind på.

Så er der det her med at være over 25 år. Nej, Dansk Folkeparti går ind for starthjælpen. Det, jeg sagde, var, at vi synes, at det var rimeligt, at de så kom op på det samme niveau som dem, der var enlige og udeboende over 25 år, og som fik de 6.472 kr. Det var rimeligt, at de kom derop. Det var derfor, vi støttede ændringsforslaget. Men det undrer mig bare, at hr. Morten Østergaard ikke også tog den gruppe med i beslutningsforslaget. Det havde ikke betydet noget for Dansk Folkeparti. Vi har den samme holdning stadig væk.

Kl. 10:41

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 10:41

Morten Østergaard (RV):

Så det var altså bare et drilleri. Jeg synes, at det, hr. Bent Bøgsted siger, er interessant. Som jeg forstår Dansk Folkepartis holdning, er det uanstændigt, at unge med psykiske lidelser under 25 år af den karakter, som vi nu har talt om tidligere, skal leve på et forsørgelsesgrundlag, der er på 6.472 kr. om måneden. Det kan vi ikke være bekendt. Derfor skal de op på 10.044 kr. om måneden, hvis de er udeboende. Det er Dansk Folkepartis generelle synspunkt.

Så siger man: Vi vil gerne være med til at skabe parallelitet for de unge under 25 år med psykiske lidelser, som er på starthjælp. Derfor vil vi godt være med til at sætte deres ydelse op til nøjagtig det samme, nemlig 6.472 kr. Det er præcis det, som man synes er uanstændigt for dem, som er danskere eller i hvert fald har boet i Danmark i mere end 7 af de sidste 8 år.

Det, hr. Bent Bøgsted siger, er, at hvis man har boet i Danmark mindre end 7 af de sidste 8 år, så er det ikke uanstændigt at skulle klare sig for ca. 6.500 kr. om måneden, hvis man har borderline eller skizofreni eller er i en psykosetilstand. Det er jo da et eller andet sted mærkeligt, at Dansk Folkeparti har et synspunkt om, hvad der er anstændigt, når det drejer sig om folk, der har været her længe, og et andet, når det drejer sig om folk, der har været her knap så længe, selv om det er folk med nøjagtig samme diagnoser og nøjagtig samme udgifter, hvad enten det er til fødevarer, medicin, psykologbi-stand, eller hvad man kan forestille sig.

Det er jo det, der giver den bundlinjekonklusion, at det her er økonomisk diskrimination. Og jeg vil bare lykønske med, at man har overbevist Liberal Alliance om, at den diskrimination skal fortsætte, på trods af at vi ellers troede, at der var et flertal i Folketinget for at komme af med den.

Kl. 10:43

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:43

Bent Bøgsted (DF):

Jeg synes egentlig, jeg gjorde det klart, hvad Dansk Folkepartis indstilling og holdning er. Vi mener, at starthjælpen er der, for at det ikke skal være økonomisk attraktivt at komme til Danmark, uanset om man er rask eller syg. Det er egentlig det, der ligger i det. Og så er der selvfølgelig forskel på, om folk er født og opvokset i Danmark, eller om de er kommet til Danmark. Det skal være sådan, at hvis man tager til Danmark, skal det ikke være af økonomiske årsager.

Hvad Liberal Alliance angår, har jeg ikke gjort noget forsøg på at overtale Liberal Alliance. Jeg er sikker på, at Liberal Alliance kan træffe sine egne beslutninger. Men jeg forstår da godt, at hr. Morten Østergaard er frustreret, fordi han havde forstået, at Liberal Alliance egentlig ville afskaffe starthjælpen, og dermed føler han sig lidt snydt af sin tidligere kollega fra De Radikale, der nu er gået over i Liberal Alliance. Men jeg tror, at det er sådan et internt spil imellem hr. Morten Østergaard og hr. Simon Emil Ammitzbøll, den tidligere radikale, nu i Liberal Alliance. Men Dansk Folkeparti har ikke gjort noget forsøg på at overbevise Liberal Alliance om, hvad de skal gøre.

Kl. 10:44

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 10:44

Line Barfod (EL):

Jeg er helt med på, at Dansk Folkeparti og ordføreren synes, man skal gøre alt, hvad man overhovedet kan, for at der ikke kommer folk til Danmark fra andre lande. Nu vil jeg så sige, at starthjælpen jo også gælder, selv om man er født og opvokset i Danmark. Hvis man har været i udlandet 1 år for at arbejde eller studere eller af andre grunde, hvis man f.eks. har været udsendt eller andet, så får man også starthjælp, når man kommer tilbage til Danmark.

Men jeg skal bare høre, om ordføreren synes, det er godt for det danske samfund, hvis vi har unge med meget svære psykiske lidelser, som kun har 1.500 kr. om måneden at leve for, og som derfor ikke er i stand til at få det bedre, men som går rundt og bare får det værre og værre i deres psykiske lidelser, fordi de ikke kan klare sig for 1.500 kr. om måneden til mad, tøj, medicin osv. Synes ordføreren, det er en god situation for samfundet og for den enkelte unge, at deres psykiske lidelser bliver forværret, i stedet for at de kan få det bedre?

Kl. 10:45

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:45

Bent Bøgsted (DF):

Jamen det er generelt overhovedet ikke godt for det danske samfund, at der er nogen, der er syge; uanset hvad man fejler, er det jo ikke godt for det danske samfund, at der er nogen, der er syge. Men nu er det sådan, at der er nogle, der er syge, og der er mange forskellige sygdomme, og blandt unge er det ikke bare borderline og skizofreni, der kan være årsagen til, at de ikke kan komme ud på arbejdsmarkedet. Der kan være mange forskellige sygdomme, der gør, at man ikke kan komme ud på arbejdsmarkedet, så det vil aldrig nogen sinde være godt for det danske samfund at have nogen, der er syge.

Men vi har jo et system, der skal være med til at behandle dem. Og i den forbindelse skal der gøres den rigtige indsats for at hjælpe dem videre, og det er det, som sundhedssystemet skal tage sig af, og som kommunerne skal tage sig af, nemlig give dem den rigtige behandling, for at de kan komme videre i systemet. Der må jeg så erkende, at der er nogen rundtomkring, der ikke lige får den rigtige behandling.

Kl. 10:46

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Line Barfod.

- Kl. 10:46 3½ år, og så kan man ikke nå at være ude i 7 år, inden man er blevet 25 år.
- Line Barfod (EL):**
Betyder det, at ordføreren mener, at kommunerne og sundhedsvæsenet skal have lov til at give unge med psykiske lidelser ekstra penge, så de har råd til at købe mad? For det er svært – eller det kan ikke lade sig gøre – at få en sund og næringsrig kost og betale den medicin, man skal have osv., for 1.500 kr. om måneden.
Så betyder det, ordføreren nu står og siger, at han mener, at kommunerne skal give de her unge noget ekstra hjælp – hvad de i dag ikke må, det er forbudt – så de faktisk ville kunne få den mad, de har behov for, så de har mulighed for at få det bedre og måske endda blive raske i forhold til deres sygdom?
Kl. 10:46
- Første næstformand (Mogens Lykketoft):**
Ordføreren.
Kl. 10:47
- Bent Bøgsted (DF):**
Jamen nu vil jeg da ærligt erkende, at jeg ikke lige her på stående fod kan huske, hvad det er, kommunerne kan yde af ekstra hjælp. Men der er en hel del ekstra hjælp, som kommunerne faktisk kan yde folk, der har problemer, det kunne være engangsydelser til de forskellige ting. Jo, det kan de, hvis de vil, der er faktisk mulighed for det. Jeg kan ikke lige på stående fod remse op, hvilke ydelser der er, men det kan være ekstra medicintilskud, og det kan være hjælp til tandlæge, og hvad det nu er. Det kan kommunen faktisk gå ind og gøre i dag.
Kl. 10:47
- Første næstformand (Mogens Lykketoft):**
Hr. Lennart Damsbo-Andersen for en kort bemærkning.
Kl. 10:47
- Lennart Damsbo-Andersen (S):**
Nu gjorde ordføreren mig en lille smule forvirret i forhold til det der med, hvem det er, der kan berøres af starthjælp i det hele taget. Men jeg går ud fra, at med den belæring, der så kom for et øjeblik siden fra fru Line Barfod, er vi alle sammen enige om, at starthjælp gælder for alle, der ikke har været i Danmark inden for de seneste 7 ud af 8 år, uanset om de er født i Danmark eller ikke er født i Danmark.
Vi har så den situation nu, at der ikke er så meget gang i beskæftigelsen i Danmark. Murersvenden, der er nyudlært, finder ud af, at det kunne være interessant at tage et sted hen, hvor der er brug for arbejdskraft, f.eks. Australien, New York, eller hvor man nu vil tage hen i verden, og er væk i mere end 1 år. Murersvenden kommer så tilbage til Danmark, er måske i mellemtiden blevet syg – det har vi også historier om – og skal have hjælp og står faktisk og skal have den her starthjælp. Den murersvend, som er født og uddannet i Danmark, og som er rejst ud, fordi der ikke var arbejde i Danmark, kan komme hjem og få takken, nemlig sekstusinde og noget, nu kan jeg ikke huske det nøjagtige beløb, som man får i hjælp, så længe man er syg og under 25 år. Er det det, Dansk Folkeparti står for?
Kl. 10:48
- Første næstformand (Mogens Lykketoft):**
Ordføreren.
Kl. 10:49
- Bent Bøgsted (DF):**
Hr. Lennart Damsbo-Andersen nævner en ung under 25 år, der er udlært murer og har været i udlandet i 7 år. Jeg kender ikke nogen, der er udlært murer og under 25 år, der har været ude at arbejde i 7 år. Hvis man starter med mureruddannelsen som 18-årig, tager det
- Første næstformand (Mogens Lykketoft):**
Kl. 10:49
- Lennart Damsbo-Andersen (S):**
Jamen der er da mange ting, vi skal have forklaret i dag. Jeg vil sige til hr. Bent Bøgsted, at man kun skal være ude i 1 år, man skal være væk i 1 år. Det kan da være, det er det, der så gør det vanskeligt for Dansk Folkeparti at forstå, hvad det her egentlig handler om. Man skal bare have været væk i 1 år, så er man omfattet af de her regler.
Kl. 10:49
- Første næstformand (Mogens Lykketoft):**
Ordføreren.
Kl. 10:49
- Bent Bøgsted (DF):**
Jamen det var så ikke det, hr. Lennart Damsbo-Andersen sagde. Det er det der med, at det ikke bliver sagt på den rigtige måde. Reglerne er jo sådan, at der ikke må gøres forskel på nogen. Hr. Lennart Damsbo-Andersen har jo bl.a. været med til at sikre, at der ikke må forskelsbehandles på nogen som helst måde. Derfor er det klart, at reglerne gælder for alle. Sådan er demokratiet i Danmark indrettet.
Kl. 10:50
- Første næstformand (Mogens Lykketoft):**
Fru Özlem Sara Cekic for en kort bemærkning.
Kl. 10:50
- Özlem Sara Cekic (SF):**
Nu vil jeg ikke gå i gang med demokratispørgsmålet. Jeg synes, at vi skal forholde os til det, det handler om. Det handler om unge mennesker under 25 år, som har en diagnose på skizofreni eller har borderline. De får en ydelse, som er langt lavere end den, som unge under 25 år, som har boet i Danmark i 7 år ud af de sidste 8 år, får. Det vil sige, at der er en forskel.
Så siger ordføreren, at de ligestilles. Så vil jeg bare lige høre, om ordføreren kan bekræfte, at hvis man er under 25 år og er psykisk syg – dvs. har en af de her diagnoser, som jeg nævnte – får man 10.044 kr. om måneden, og hvis man er på starthjælp og er under 25 år, får man med den forhøjelse, som regeringen kommer med, 6.472 kr. Man skal ikke være nationaløkonom for at regne ud, at der er en stor forskel på 10.000 kr. og 6.500 kr. Kan ordføreren bare bekræfte, at det ikke er to tal, der ligner hinanden?
Kl. 10:51
- Første næstformand (Mogens Lykketoft):**
Ordføreren.
Kl. 10:51
- Bent Bøgsted (DF):**
Man kan altid bekræfte fakta.
Kl. 10:51
- Første næstformand (Mogens Lykketoft):**
Fru Özlem Sara Cekic.
Kl. 10:51
- Özlem Sara Cekic (SF):**
Men så synes jeg også, at man skal prøve at være så ærlig, at man ikke står på talerstolen i demokratiets højborg og manipulerer med tallene og siger nogle ting, som ikke er rigtige. Når man står og si-

ger, at man ligestiller de her to grupper, det bliver optaget på tv, og man orienterer befolkningen om det, er det jo at gøre grin med demokratiet. Jeg vil rigtig gerne advare imod, at det er det, man bruger sit mandat til.

Det andet er, om ordføreren ved, hvor mange mennesker det her drejer sig om. Sidste gang, vi havde forslaget oppe, handlede det om 30 unge mennesker under 25 år, som havde en skizofrenidiagnose eller borderline, som var ramt af starthjælpen. Ordføreren snakker om, at de folk vælter ind for at få ydelser i Danmark, men vi snakker om 30 mennesker, som har det rigtig, rigtig skidt. Kan det virkelig passe, at Dansk Folkeparti er et parti, som ikke engang er i stand til at række hånden ud til 30 unge mennesker, som er skizofrene?

Kl. 10:53

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:53

Bent Bøgsted (DF):

Nu vil jeg jo sige, at det var Dansk Folkeparti, der sikrede, at den store gruppe af kontanthjælpsmodtagere under 25 år kom op på den høje ydelse, så der har vi jo været på forkant med det.

Med hensyn til at snakke om ligestilling af grupperne så mindes jeg ikke, at jeg har sagt det. Jeg har sagt, at vi synes, det er rimeligt, at de, der er under 25 år, er udeboende og på starthjælp, får hævet satsen til det, som de, der er fyldt 25 år, er udeboende, enlige og på starthjælp, får, så de kommer op fra 5.367 kr. til 6.472 kr. Jeg har mig bekendt ikke snakket om ligestilling mellem den gruppe her og den gruppe på kontanthjælp, som får den høje ydelse. Det er muligt, der er andre ordførere, der har sagt noget om ligestilling på den måde, men det mener jeg absolut ikke at jeg har gjort. Jeg har sagt, at Dansk Folkeparti går ind for, at starthjælpen skal være der. Det er en linje, vi hele tiden har haft i Dansk Folkeparti, og det burde ikke være noget nyt.

Kl. 10:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Tak til ordføreren. Så er det fru Özlem Sara Cekic som ordfører for SF.

Kl. 10:54

(Ordfører)

Özlem Sara Cekic (SF):

Det, vi diskuterer i dag, drejer sig om unge mennesker, som livet desværre har været rigtig svært for fra starten af. Nogle af dem er ikke i stand til ligesom alle andre at få en hverdag til at hænge sammen. Og det er ikke, fordi de har for mange lektier for, at det er svært, men det er, fordi de har en psykisk sygdom, som de kæmper med; det er, fordi mange af dem ikke har de ressourcer, der skal til, for at de kan gå i skole, passe deres uddannelse, have en kæreste, gå ud, gå på café og hygge sig ligesom alle andre. Det er, fordi de her unge mennesker har en meget, meget alvorlig diagnose. Jeg har kendt en af dem. Han var 23 år, og hele sin barndom har han haft det svært, men det var i puberteten, hvor alt kortslyttede. Han følte, at han var en hemmelig agent, han følte, at han blev styret af andre mennesker og derfor var nødt til at gøre nogle ting for ligesom ikke at blive straffet, når han gik i seng. Han var skizofren. Han havde det rigtig svært og ud over at tænke på alle de stemmer, han hørte, var han ikke i stand til at tænke på andet, end at han også havde en regning, der skulle betales.

Når det handler om unge mennesker med den psykiske lidelse og de er under 25 år, har et flertal i Folketinget jo besluttet, at de ikke skal være ramt af den her meget lave kontanthjælpsydelse, og derfor har vi forhøjet ydelsen for dem. Men der er en gruppe unge mennesker, som stadig væk fastholdes på den lave ydelse, og det er dem,

der er på starthjælp. Nu har vi hørt rigtig meget om starthjælp, og alene den sidste undersøgelse viste, hvor umenneskelig den her fattigdomsydelse er, hvor meget den stigmatiserer, hvor meget den er med til at marginalisere, og hvilke katastrofale følger den har i forhold til sundheden for de mennesker, der ikke er i stand til at købe ordentlig mad til sig selv eller til deres børn. Og den viste også, hvad det betyder for unge mennesker, hvis forældre er på starthjælp, og som ikke kan være med i det sociale fællesskab. Derfor er SF også imod starthjælp, og vi kommer også til at afskaffe starthjælpen, når der kommer et regeringsskifte, som der heldigvis gør lige om lidt.

Det her forslag går ud på, at vi skal gå ind og løfte den lillebitte gruppe af unge mennesker, som i dag er under 25 år, og som lider af de to mest alvorlige lidelser, dvs. skizofreni og borderline. Vi vil rigtig gerne have, at de unge mennesker skal bruge energien og kræfterne på at blive raske. Mange af dem er jo allerede i dag koblet på behandling – det er ikke det, vi anfægter her i dag. Der er opsøgende psykoseteams, der er OPUS-teams rundtomkring i Danmark, som gør et fantastisk stykke arbejde. Vi ved også godt, at kommunerne gør, hvad de kan, for at få enderne til at mødes for de her mennesker. Og mange af dem får også ligesom alle andre unge, som har en skizofrenidiagnose, medicintilskud. Det er heller ikke det, vi anfægter. Det, vi gerne vil have, er, at de bliver ligestillet med de andre unge, som har den samme lidelse, så de kan komme op på samme niveau i ydelse. Og det vil vi gerne have, fordi vi synes, det allervigtigste for de her mennesker må være, at de først og fremmest bruger ressourcerne på at blive raske. Når de har gjort det, har vi også stor tillid til, at de selvfølgelig – for det er jo kun en tredjedel af de skizofrene, der ikke kommer sig – bliver raske og får en almindelig hverdag ligesom alle andre, som har en psykisk sygdom, og kan leve med den.

Derfor er det dybt, dybt ærgerligt, at vi har en Liberal Alliance, som har solgt ud, og som endnu en gang har fået den medieomtale, de skulle have i pressen. Det har de fået op til det her beslutningsforslag for at sige, at det var dem, der skaffede de afgørende mandater, for at en håndfuld unge mennesker kunne få et værdigt liv. Men dagen før – dagen før – svigtede de, ikke de partier, der står bag det her beslutningsforslag, men de mennesker, som er så syge. Og jeg ved ikke, hvilken studehandel Liberal Alliance har lavet med Dansk Folkeparti, men jeg havde håbet, at partiet havde været i stand til bare en gang – bare én gang – at stå fast ved de ting, de har sagt. Jeg troede faktisk, at Liberal Alliance ville afskaffe starthjælpen, det står i hvert fald på deres hjemmeside endnu, men det kan godt være, at det når at blive lavet om, inden debatten slutter her – det tror jeg måske at det gør; der vil medarbejderne nok allerede gå i gang.

Men desværre kan vi jo konstatere, at der ikke er det flertal, der skal være, indtil der kommer et regeringsskifte.

Kl. 10:59

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Jørgen S. Lundsgaard som konservativ ordfører.

Kl. 10:59

(Ordfører)

Jørgen S. Lundsgaard (KF):

Da den konservative ordfører ikke har mulighed for at være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Vi Konservative er meget positive over for at hjælpe unge med psykiske lidelser, og vi er derfor positive over for den interesse, som oppositionen viser dem i denne sag. Vi har stor sympati for det fremsatte beslutningsforslag, der indebærer, at unge under 25 år med psykiske lidelser, der modtager starthjælp, skal have et tillæg, der side-stiller dem med unge under 25 år med psykiske lidelser, der modtager kontanthjælp. Men som beskæftigelsesministeren også allerede har været inde på, er der umiddelbart visse problemer med det fremsatte beslutningsforslag. Vi synes derfor også, at det er fornuftigt, at

beskæftigelsesministeren kommer med et ændringsforslag, der retter op på de problemer.

Vi mener kort sagt, at der skal tages ekstra hånd om unge med psykiske lidelser, men det skal gøres ordentligt.

Kl. 11:00

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Line Barfod som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 11:01

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Mange mennesker i Danmark har i mange år haft den opfattelse, at vi i Danmark har et socialt system med et socialt sikkerhedsnet, så hvis man af en eller anden grund ikke er i stand til at arbejde, er der et socialt sikkerhedsnet, som samler en op, så man ikke ender i fuldstændig fattigdom og må sulte. Desværre er det ikke virkeligheden i Danmark i dag. Desværre er der blevet klippet det ene hul efter det andet i det sociale sikkerhedsnet – meget store huller efterhånden. Derfor har vi i lang tid kæmpet for at få lukket nogle af disse huller, få fjernet fattigdomsydelserne, der gør, at en række mennesker lever i fattigdom i Danmark og ikke er omfattet af at kunne få en ydelse, der er tilstrækkelig høj, til at de kan leve af den.

En af de grupper, som det går allerallermest ud over, er dem, der har en psykisk lidelse, og som derfor bliver ekstra påvirket af, at de ikke har penge nok til at betale huslejen, til mad og tøj osv. Det har vi forsøgt at rette op på. Det lykkedes for få år siden at få samlet et flertal i Folketinget for, at unge på kontanthjælp kunne komme op og få den fulde kontanthjælp, som ikke er særlig høj, men trods alt er nok til, at man nogenlunde kan overleve på den. Men at få det til at omfatte de unge på starthjælp var det ikke muligt at få et flertal for på det tidspunkt.

Så unge på starthjælp med psykiske lidelser må stadig klare sig for næsten ingenting. 1.500 kr. om måneden, når man har betalt skat og boligudgifter, er altså ikke meget til mad, tøj og alt, hvad man ellers har af behov. Vi snakker slet ikke om, at man skulle kunne have et socialt liv og være sammen med andre. Det er overhovedet ikke muligt. Vi taler bare om de mest basale ydelser. Det absurde er jo, at regeringen selv har fastslået i forbindelse med mennesker, der skylder penge til det offentlige, at hvis man skal have til mad, tøj osv., skal man have ca. 5.380 kr. om måneden, altså nogenlunde det samme, som unge på starthjælp får før skat, før boligudgifter osv.

Liberal Alliance skriver, at de går ind for at afskaffe starthjælpen. Så skulle man jo tro, at det faktisk var noget, de mente. Men i dag lader det til – og det må vi så høre fra ordføreren om lidt – at det mener man ikke rigtig. Det er bare noget, man skriver på sin hjemmeside. For når der her kommer et helt konkret forslag om at sikre, at den lillebitte gruppe af unge mennesker på starthjælp, som har bestemte psykiske lidelser, kunne få det samme som unge på kontanthjælp med disse psykiske lidelser, så vil Liberal Alliance ikke være med til at støtte det forslag.

Det synes jeg er uhyggeligt. Jeg synes også, det er uhyggeligt, at regeringspartierne står så fast på, at disse ganske, ganske få unge mennesker ikke kan få et beløb, der gør, at de kan være sikre på at kunne betale deres husleje hver måned, at de kan være sikre på at have penge nok til at kunne købe mad hele måneden. Hvis der er noget, der er med til at forværre en psykisk sygdom, så er det, at man konstant har økonomiske bekymringer. Faktisk er noget af det, der kan give folk psykiske sygdomme, at de konstant har økonomiske bekymringer. Hvis man heller ikke kan få mad nok og slet ikke kan få sund mad, bliver det meget værre.

Derfor håber jeg virkelig, at vi meget, meget snart får det valg, så vi kan få et nyt flertal og kan få sikret, at ikke bare de få unge, vi snakker om her, men alle dem, der er henvist til starthjælp og de an-

dre fattigdomsydelser i dag, kan komme op og få en ydelse, som de faktisk kan klare sig for. Der er altså behov for, at vi snart får det minimum af socialt sikkerhedsnet i Danmark.

Kl. 11:05

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 11:05

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg vil gerne lægge ud med at takke Det Radikale Venstre, Socialdemokraterne, SF, Enhedslisten, og Kristendemokraterne, IA, Siumut, Republikanerne og fru Pia Christmas-Møller og hr. Christian H. Hansen for at have fremsat dette beslutningsforslag. Det har nemlig gjort, at vi har mulighed for at diskutere, om der er rimelige forhold for unge med visse psykiske lidelser under 25 år, som modtager starthjælp.

I Liberal Alliance synes vi, at det i forbindelse med de unge mennesker, som er under 25 år og derfor får en lidt lavere ydelse, fordi man gerne vil give dem et større incitament til at tage sig at arbejde, har været vigtigt at sikre, at vi i forhold til dem, der har visse psykiske lidelser, laver en parallelitet med de tilsvarende under 25 år på kontanthjælp. Derfor har Liberal Alliance indgået en aftale med regeringen og Dansk Folkeparti, hvor vi sikrer, at der bliver skabt parallelitet på den måde, at de unge, der har nøjagtig de samme psykiske lidelser, bliver friholdt fra den lavere ydelse, når de er på starthjælp, ligesom man bliver friholdt fra en lavere ydelse, når man er på kontanthjælp.

Det er et resultat, som vi er glade for, for så kan vi sige, at hvis man har bestemte psykiske lidelser og man er mellem 18 og 24 år, vil der ikke være forskel på den måde, man bliver behandlet på, uanset om man er på kontanthjælp eller på starthjælp. Nuvel, der er selvfølgelig forskel på ydelsestørrelse, men det er der jo på en lang række ydelser i det danske samfund. Det er en anden diskussion. Det her er jo ikke et forslag om at afskaffe starthjælpen, sådan som jeg læser det. Det er et forslag, hvormed man ønsker at gøre noget for de unge mennesker, der har visse psykiske lidelser. Derfor har det vigtigste været at sikre, at de ikke bliver udsat for den her særlige motivationsfaktor, som man ellers gerne vil sikre at unge mennesker mellem 18 og 24 år bliver, fordi de har nogle særlige problemer, vi gerne vil tage hånd om.

Derfor skal jeg sige, som ministeren også allerede oplyste om tidligere, at vi selvfølgelig qua den aftale, vi har indgået med regeringen og Dansk Folkeparti, støtter op om ændringsforslaget og ser frem til, at det bliver vedtaget.

Kl. 11:08

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er foreløbig fire medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Det er hr. Morten Østergaard som den første.

Kl. 11:09

Morten Østergaard (RV):

87 mandater i Folketinget tilbyder i dag Liberal Alliance at afskaffe starthjælpen for unge psykisk syge under 25 år. Jeg er nødt til at spørge hr. Simon Emil Ammitzbøll på baggrund af den aftale, man nu har lavet med Dansk Folkeparti og regeringen om at fastholde starthjælpen for unge under 25 år med psykiske lidelser, om det fortsat er Liberal Alliances synspunkt, hvilket fremgår af partiets hjemmeside, at man vil afskaffe starthjælpen. Og hvis det er sådan, hvad i alverden gør så, at man vælger en ringere løsning i stedet for at stemme i overensstemmelse med den politik, man lægger frem bl.a. på sin hjemmeside?

Kl. 11:09

Kl. 11:12

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:09

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg kan til at begynde med oplyse hr. Morten Østergaard om, at Liberal Alliance ikke har skiftet politik. Og så er jeg nødt til at sige, at der jo ikke er tale om et forslag om at afskaffe starthjælpen. Og jeg vil sige, at hvis der stadig havde været VKO-flertal, var der jo næppe blevet rykket ved det her. Det her er jo et levende bevis på, at der bliver ført en anden politik, hvis Liberal Alliance har de afgørende mandater. Vi er gået ind og har sikret, at der bliver skabt parallelitet i ydelserne, så man sikrer, at unge mennesker under 25 år med visse psykiske lidelser ikke får en særlig lav starthjælp.

Det er altså en konkret indflydelse, en konkret ændring af den politik, der bliver ført, og det viser, at man kan få noget for mandaterne, når man har de afgørende mandater.

Kl. 11:10

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 11:10

Morten Østergaard (RV):

Det er så vanvittig en betragtning, at det trods enhver beskrivelse. Hr. Simon Emil Ammitzbøll har, jeg ved ikke hvor mange gange i forskellige debatter med mig sagt, at det vel ikke handler om, hvem man samarbejder med, men om, hvad man samarbejder om.

Hr. Simon Emil Ammitzbøll og Liberal Alliance sørger i dag for, at unge psykisk syge på starthjælp ikke kommer op på det niveau, de ville gøre, hvis der ikke fandtes en starthjælp, nemlig på 10.044 kr., men for nogles vedkommende slet ikke flytter sig i ydelse og for andres vedkommende vil komme op på 6.472 kr. Det beløb er nøjagtig det beløb, som et flertal i Folketinget har vurderet ikke er et anstændigt livsgrundlag for unge med psykiske lidelser under 25 år.

Hr. Simon Emil Ammitzbøll og Liberal Alliance sikrer med deres aftale med Dansk Folkeparti, at den diskrimination, der foregår mellem unge psykisk syge på starthjælp og unge psykisk syge på kontanthjælp, kan fortsætte. For der er ingen parallelitet. Og det er det, hr. Simon Emil Ammitzbøll bruger sin afgørende indflydelse til i stedet for at stemme i overensstemmelse med sin politik. Det er hykleri af værste skuffe.

Kl. 11:11

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:11

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Den megen snak om anstændighed, som Det Radikale Venstre under at beskæftige sig med, synes jeg klinger hult, når man samtidig siger, at vi ikke går ind og sikrer parallelitet. Vi sikrer fuld parallelitet.

Folk med præcis de samme psykiske lidelser, som er på starthjælp, i forhold til hvis de var på kontanthjælp, vil blive undtaget kravet om en særlig lav ydelse.

Så kort er den historie.

Kl. 11:12

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Line Barfod (EL):

Hvis det er den slags indflydelse, Liberal Alliance går efter, er det godt nok ikke høje ambitioner, de har. Bare for at skære det ud i pap: Hvis Liberal Alliance stemte sammen med forslagsstillerne til beslutningsforslaget, ville unge med psykiske lidelser på starthjælp komme op på at få det samme, som unge med psykiske lidelser på kontanthjælp får, dvs. 10.044 kr. om måneden. Liberal Alliance ville med deres stemmer kunne sikre, at disse unge med alvorlige psykiske lidelser vil få 10.044 kr. om måneden. I dag får disse unge på starthjælp 5.367 kr. om måneden.

Det, Liberal Alliance opnår ved i stedet at redde regeringen og Dansk Folkeparti, er, at disse unge kommer til at få 5.367 kr. om måneden, hvis de er gift eller samlevende, altså nøjagtig det samme, som de får i dag, eller 6.472 kr., hvis de er enlige, dvs. lidt over 1.100 kr. mere om måneden, end de får i dag.

Det er altså den type indflydelse, Liberal Alliance går efter: i stedet for at sikre dem 10.044 kr. om måneden, får de ingenting ekstra, hvis de er gift eller samlevende, og kun 1.100 kr. mere om måneden, hvis de er enlige.

Kl. 11:13

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:13

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Nu ved jeg godt, at det fremmeste formål for Enhedslisten er at øge ydelserne og sikkert også andre ydelser end dem her, og det er jo fair nok, at man siger det. Men jeg bliver bare nødt til at gribe fat i, at når vi taler om dem, der er gift eller samlevende, at der er meget modstridende holdninger mellem Enhedslisten og Liberal Alliance. Vi mener nemlig, at vi skal sørge for, at det stadig væk kan betale sig at gå fra at være på overførselsindkomst og til et arbejde, når man lever i et ægteskab eller i parforhold.

Vi har ikke nogen interesse i at sørge for at give en eller anden ekstra ting til folk, der er samlevende. Den ordning, der er i dag, der sikrer, at man netop ikke får fuld ydelse, når begge er på overførselsindkomst, synes vi er ganske glimrende. Det kunne jeg forestille mig at Enhedslisten er imod, men det skyldes jo nok vores forskellige betragtninger af den økonomiske politik og det med, om folk skal forsørge sig selv, eller om det er staten, der skal forsørge borgerne.

Kl. 11:14

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Line Barfod.

Kl. 11:14

Line Barfod (EL):

Jeg kan godt forstå, at hr. Simon Emil Ammitzbøll vælger at tale udenom og tale om noget fuldstændig andet end det, jeg spurgte om.

Lad os så holde os til de enlige for at skære det fuldstændig ud i pap for hr. Simon Emil Ammitzbøll og alle dem, der ser på. Hvis Liberal Alliance stemte sammen med oppositionen og levede op til deres løfter til vælgerne, om at man går ind for at afskaffe starthjælpen, ville unge med psykiske lidelser på starthjælp komme op på at få 10.044 kr. om måneden. I stedet vælger Liberal Alliance at gå sammen med regeringen og Dansk Folkeparti, og det betyder, at en ung enlig med psykiske lidelser kommer til at få 6.472 kr., men altså stadig er på starthjælp og stadig får en langt lavere ydelse, end hvis vedkommende var på kontanthjælp. Der sker altså fortsat en diskrimination. Det er det, Liberal Alliances ambitioner rækker til.

- Kl. 11:15 Kl. 11:18
- Første næstformand** (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.
- Kl. 11:15 Kl. 11:18
- Første næstformand** (Mogens Lykketoft):
Hr. Per Ørum Jørgensen.
- Simon Emil Ammitzbøll** (LA):
Unge under 25 år på starthjælp med visse psykiske lidelser får mere end 1.100 kr. mere om måneden med den aftale, regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance har indgået. Jeg går i øvrigt ud fra, at Enhedslisten stemmer for, da jeg har forstået, at Enhedslisten stemmer for enhver forbedring, og jeg går ud fra, at Enhedslisten betragter det her som en forbedring set i forhold til de nuværende forhold, fordi det på trods af den lidt flotte retorik, der bliver fremført af Enhedslisten, trækker i den retning, som Enhedslisten ønsker.
- Det, der er det afgørende for os, er at skabe parallelitet. Og lige meget, hvilke smarte ord fru Line Barfod og andre bruger, bliver der skabt parallelitet, for de, der har visse psykiske lidelser, bliver undtaget fra kravet om en særlig lav ydelse, hvis de er under 25 år. Det kommer fremover til at gælde for både kontanthjælpsmodtagere og for starthjælpsmodtagere. Ergo er der skabt parallelitet.
- Kl. 11:16 Kl. 11:18
- Første næstformand** (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.
- Simon Emil Ammitzbøll** (LA):
Man kan jo ikke altid få gennemført sin politik på et øjeblik. Vi er glade for den aftale, vi har lavet, fordi den skaber parallelitet imellem modtagere af starthjælp og modtagere af kontanthjælp, for så vidt angår unge under 25 år med visse psykiske lidelser.
- Kl. 11:16 Kl. 11:19
- Første næstformand** (Mogens Lykketoft):
Hr. Per Ørum Jørgensen med en kort bemærkning.
- Per Ørum Jørgensen** (KD):
Det er bare lige for helt at få skabt klarhed over det. Jeg er glad for, at hr. Simon Emil Ammitzbøll bekræfter, at det stadig væk er Liberal Alliances politik at afskaffe starthjælpen. Man har så to muligheder, som enten er at støtte det ændringsforslag, som regeringen har stillet, eller at støtte beslutningsforslaget og dermed så lægge de afgørende mandater for det. Hvilke af de to forslag – regeringens ændringsforslag eller det beslutningsforslag, som ligger – er mest i overensstemmelse med Liberal Alliances politik?
- Kl. 11:17 Kl. 11:19
- Første næstformand** (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.
- Per Ørum Jørgensen** (KD):
Det er et skridt i den rigtige retning. Hvad er årsagen til, at Liberal Alliance ikke har taget skridtet fuldt ud? Der er jo et flertal uden om regeringen, og der havde Liberal Alliance da virkelig fået noget ud af deres mandater, hvis Liberal Alliance bare for en gang skyld var i stand til at fastholde den aftale, som de havde indgået med oppositionspartierne, om at de ville være med til at skabe et flertal for det her beslutningsforslag. Jeg synes, at det simpelt hen er skammeligt, at Liberal Alliance har solgt ud. Det mener jeg.
- Kl. 11:17 Kl. 11:20
- Første næstformand** (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.
- Simon Emil Ammitzbøll** (LA):
Jeg vil gerne bede SF's ordfører oplyse om, hvad det er for en aftale, Liberal Alliance har indgået med oppositionspartierne.
- Kl. 11:17 Kl. 11:20
- Første næstformand** (Mogens Lykketoft):
Fru Özlem Sara Cekic.
- Özlem Sara Cekic** (SF):
Man kan jo bare klikke ind på politiken.dk. Der kan man da se Liberal Alliance udtale sig om, at der sammen med Liberal Alliance er et flertal for B 55. Dagen før, vi skal herved i salen og beslutte, om det

her skal vedtages, hvor det faktisk er muligt at gøre en forskel for de allerallermest syge i Danmark, som er unge førstegangsdagnosticerede skizofrene, ved at give dem en højere ydelse end den, de får i dag, har Liberal Alliance i sidste øjeblik valgt at hoppe fra. Det har de ikke gjort, fordi de har fået noget, der er bedre, overhovedet ikke. De har fået noget, der er meget ringere.

Det er derfor, jeg ikke forstår, at ordføreren kan stå på talerstolen og sige, at de har taget et skridt i den rigtige retning. Liberal Alliance har da ikke taget noget skridt. De havde mulighed for at gå ind og afskaffe starthjælpen. Det troede jeg var partiets politik, men vi kan jo efter debatten læse, om det stadig væk står på Liberal Alliances hjemmeside, eller om det også er slettet, fordi Liberal Alliance har indgået en studeaftale med Dansk Folkeparti.

Kl. 11:21

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:21

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jamen jeg synes, at fru Özlem Sara Cekic afslørede sig selv. Der var jo ikke nogen aftale med nogen. Hvad er det for en aftale, vi har indgået? Hvad er det for noget snak? Er man virkelig nødt til at komme med den slags for at kunne deltage i debatten i stedet for at diskutere det politiske indhold? Jeg synes faktisk, det er ret utroligt, at man står og påstår, at vi har en aftale med SF. Vi har ikke nogen aftale med SF. Det vil jeg godt understrege. Sådan er det bare. Men ordføreren er jo velkommen til at komme op på talerstolen og dokumentere sin påstand i anden runde.

Kl. 11:22

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Lennart Damsbo-Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 11:22

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Nu tænkte jeg, at jeg ligegodt skulle se, hvad det er, der står på Liberal Alliances hjemmeside. Vi er jo så heldige at have mulighed for at se i vores computer her, selv om vi sidder i Folketingssalen. Når man går ind og kigger der, kan man se – man skal godt nok lede lidt – at der står en kort sætning: »Liberal Alliance vil afskaffe starthjælpen.« Der står ikke mere. Der er ikke nogen forklaringer, der er ikke nogen gradbøjninger af det standpunkt. Men jeg kan så forstå, at Liberal Alliance nu nok bliver nødt til at skrive sin hjemmeside lidt om, for jeg kan da i hvert fald forstå på debatten i dag, at man godt kan gradbøje starthjælp, i hvert fald i forhold til, hvorvidt den skal afskaffes.

Tilbuddet ligger her nu, vil jeg sige til hr. Simon Emil Ammitzbøll. Tilbuddet om at afskaffe starthjælpen for unge under 25 år, der har en psykisk lidelse, er her jo nu. Tilbuddet ligger her, det gælder kun om at stemme for det forslag, som vi har fremsat.

Kl. 11:23

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:23

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg siger tak for tilbuddet, og jeg er i øvrigt glad for, at hr. Lennart Damsbo-Andersen bevæger sig ind på liberalalliance.dk. Det tror jeg mange mennesker kunne få glæde af. Der kan man få rigtig mange nyttige oplysninger om, hvordan Danmarks økonomi kan reddes fra den katastrofe, som hr. Lennart Damsbo-Andersens parti ønsker at føre Danmark ud i. Man kan i øvrigt også på pågældende hjemmeside læse, at Liberal Alliance går ind for, at der skal bruges flere pen-

ge på basisforskningsmidler. Jeg lover allerede nu, at hvis oppositionen fremsætter et forslag om det her i Folketingssalen, har vi heller ikke tænkt os at stemme for det. Det var da mærkeligt! Hvordan kan man lade være med at stemme for det? Det er, fordi vi jo ikke bare kan stemme for enhver udgift, som oppositionen måtte komme og foreslå her i Folketingssalen.

Til gengæld vil jeg love, at enhver besparelse, vi er enige i, som oppositionen vil være med til at skabe flertal uden om regeringen for, vil vi gerne være med til at gennemføre, hvis man kan levere der – enhver besparelse, som Socialdemokraterne er med på, og som vi også er enige i. Men man kan jo altså ikke lave udgiftspolitik med oppositionen, som ikke er interesseret i også at lave en indtægtspolitik. De to ting skal hænge sammen. Jeg ved godt, at det ikke er et socialdemokratisk ønske, men det skal de altså i vores andres verden.

Kl. 11:24

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Lennart Damsbo-Andersen.

Kl. 11:24

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Det er da godt nok imponerende, at man kan tale så meget om noget andet end det, som den her sag handler om. Men det afgørende for ordføreren er måske også at slippe væk fra det, som det egentlig handler om her, nemlig at Liberal Alliance på sin hjemmeside har stående, at man vil afskaffe starthjælpen, men at man så undlader at benytte muligheden for at afskaffe en del af starthjælpen, i hvert fald den del, der gælder for de unge under 25 år, der har en psykisk lidelse. Så vælger ordføreren i stedet for at tale om alt muligt andet. Man kunne jo spørge sig selv, hvad i alverden man overhovedet kan stole på af det, der står på den hjemmeside, når det her ikke gælder. Hvad gælder så for alt det andet?

Men tilbuddet er der stadig væk, vil jeg sige til hr. Simon Emil Ammitzbøll. Liberal Alliance er velkommen til at stemme for forslaget og benytte lejligheden til at afskaffe starthjælpen for de unge under 25 år med en psykisk lidelse.

Kl. 11:25

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:25

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg er ærgerlig over, at hr. Lennart Damsbo-Andersens synes, at jeg taler om alt muligt andet. Jeg ved godt, at nationaløkonomi er noget andet end politik for Socialdemokraterne. Det er det ikke for os andre. Det er sådan, at når man kommer med forslag om udgifter, må man også komme med forslag om enten indtægter eller besparelser. Det sidste ville være mest velkomment, hvis det stod til os.

Men lad os så forholde os til det konkrete. I dag er det sådan, at kontanthjælpsmodtagere under 25 år med visse psykiske lidelser er undtaget fra den særlig lave kontanthjælp for dem under 25 år. Nu bliver det sådan, at starthjælpsmodtagere under 25 år med nøjagtig de samme diagnoser bliver undtaget fra den særlig lave starthjælp for dem under 25 år. Der bliver altså fuld parallelitet. Er det ikke fantastisk?

Kl. 11:26

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

- Kl. 11:26 og jeg går ud fra, at alle oppositionspartier i øvrigt stemmer for den aftale, regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance har lavet.
Kl. 11:29
- Per Clausen (EL):**
Jeg synes jo, at hr. Simon Emil Ammitzbølls indlæg her i debatten har en vis underholdningsværdi, og hvis det ikke var alvorligt for de mennesker, det går ud over, så kunne vi jo lade det være ved det. Men jeg vil spørge hr. Simon Emil Ammitzbøll, om det ikke er rigtigt, at hvis Liberal Alliance stemte for oppositionen og en lang række andre gode menneskers beslutningsforslag, ville Liberal Alliance få afskaffet starthjælpen for unge med psykiske lidelser, og om det ikke ville være et større skridt på vejen til at gennemføre Liberal Alliances politik end det, man nu har aftalt med regeringen.
Mit sidste spørgsmål lyder: Er det sådan, at det er de vel ca. 2 mio. kr. om året, som oppositionen og de øvrige partiers forslag ville koste, der får hr. Simon Emil Ammitzbøll til at sige, at han er nødt til at afvise forslaget, fordi det vil ødelægge den danske nationaløkonomi?
Kl. 11:27
- Første næstformand (Mogens Lykketoft):**
Ordføreren.
Kl. 11:27
- Simon Emil Ammitzbøll (LA):**
Det var flere spørgsmål. Svaret på det første er: Ja, det er korrekt. Svaret på det andet spørgsmål er: Ja, det er korrekt. Svaret på det tredje spørgsmål er: Ja, det er korrekt.
Kl. 11:27
- Første næstformand (Mogens Lykketoft):**
Hr. Per Clausen.
Kl. 11:27
- Per Clausen (EL):**
Jeg forstår, at hr. Simon Emil Ammitzbøll fraviger Liberal Alliances politik i en situation, hvor han kan få den gennemført. Jeg kan se, at det står på hjemmesiden, at starthjælpen skal afskaffes totalt. Det må jo være endnu dyrere end det, oppositionen har foreslået her. Men så kan jeg også forstå, at hr. Simon Emil Ammitzbølls begrundelse for, at han ikke kan stemme for det beslutningsforslag, der ligger her, og som jo er i overensstemmelse med Liberal Alliances politik, er, at han mener, at de 2 mio. kr., det vil koste ekstra, vil bringe Danmark på afgrundens rand. Jeg går så ud fra, at der er sikret rigelige indtægter eller besparelser til at dække den aftale, han så har lavet med regeringen.
Kl. 11:28
- Første næstformand (Mogens Lykketoft):**
Ordføreren.
Kl. 11:28
- Simon Emil Ammitzbøll (LA):**
Danmark er på afgrundens rand, vil jeg sige til hr. Per Clausen. Der skal ikke noget til at bringe Danmark på afgrundens rand. Vi er i en situation, hvor vi har brug for at skabe mere vækst i det her samfund, hvis vi skal have en velstand for danske borgere, der gør, at danskerne ikke relativt bliver fattigere og fattigere årti for årti. Jeg tror ikke, det er noget, hr. Per Clausens parti har en opskrift på at løse, for man kommer kun med udgiftsforslag. Vi synes, at det ville være flot, hvis man også var kommet med besparelser, og vi ser frem til at se de besparelsesforslag, Enhedslisten måtte komme med. Så kan vi se, om vi kan blive enige om dem.
Men vi synes også, at man skal fæste sig ved, at vi får skabt parallelitet for de her unge mennesker. De får 1.100 kr. mere om måneden, end de har fået hidtil. Det skulle oppositionen jo glæde sig over,
- Første næstformand (Mogens Lykketoft):**
Fru Anne Marie Geisler Andersen for en kort bemærkning.
Kl. 11:29
- Anne Marie Geisler Andersen (RV):**
Jeg vil bare spørge ordføreren: Hvis vi nu fremsætter et beslutningsforslag om at afskaffe starthjælpen, vil LA så stemme for det beslutningsforslag?
Kl. 11:29
- Formanden :**
Ordføreren.
Kl. 11:29
- Simon Emil Ammitzbøll (LA):**
Tak. Der var lige et formandsskift der. Undskyld, jeg blev lidt forvirret.
Hvad hedder det ... jo, nu kan jeg huske, hvad spørgeren spurgte om. Det er sådan, at vi ikke stemmer for udgifter, hvor enige vi end måtte være i dem, medmindre der er en finansiering, vi også kan blive enige om.
Kl. 11:30
- Formanden :**
Så skulle hr. Manu Sareen have bedt om en kort bemærkning, er det korrekt? Men det er frafaldet? (*Manu Sareen:* Ja).
Fru Anne Marie Geisler Andersen, værsgo.
Kl. 11:30
- Anne Marie Geisler Andersen (RV):**
Men hvordan synes ordføreren at det stemmer overens med det, der står på partiets hjemmeside? Der står der, at man gerne vil afskaffe starthjælpen, men når man så får muligheden for det her i Folketinget, når vi fremsætter et beslutningsforslag, så vil man alligevel ikke stemme for. Nu har man muligheden for at afskaffe starthjælpen for unge under 25 år med alvorlige psykiske lidelser, og det vil man ikke være med til. Det hænger jo slet ikke sammen.
Kl. 11:30
- Formanden :**
Ordføreren.
Kl. 11:30
- Simon Emil Ammitzbøll (LA):**
Liberal Alliance har skabt parallelitet mellem unge under 25 år med visse psykiske lidelser på henholdsvis kontanthjælp og starthjælp. Det er den ene ting.
Den anden ting er: Vil Det Radikale Venstre – og det kan hr. Manu Sareen jo få mulighed for at svare på, når han får ordet lige om lidt – stemme for beslutningsforslag på alle de områder, hvor Det Radikale Venstre ønsker flere udgifter, uden at der er finansiering? For så kan vi da godt fremsætte en række beslutningsforslag, hvor Det Radikale Venstre med vellyst kan stemme for den ene udgift efter den anden, uden at det er finansieret. Jeg troede, Det Radikale Venstre var et økonomisk ansvarligt parti. Jeg må indrømme, at det ikke var på grund af økonomisk politik, jeg forlod Det Radikale Venstre, men jeg forstår, at det efterhånden må være sådan, at det også kunne have været en begrundelse.

Kl. 11:31

Kl. 11:36

Formanden :

Tak. Så skulle det være hr. Manu Sareen, ville jeg tro. Jeg beder om, at man altid trykker, hvis man ønsker ordet, for ellers er det umuligt at styre herfra.

Så er der ikke noteret flere med ønske om korte bemærkninger. Tak til hr. Simon Emil Ammitzbøll. Så er det hr. Per Ørum Jørgensen som ordfører.

Kl. 11:32

(Ordfører)

Per Ørum Jørgensen (KD):

Tak for det. Hr. Simon Emil Ammitzbøll var inde på, hvordan man kunne forvalte de afgørende mandater. Liberal Alliance traf så et valg, som man med god vilje kan kalde et plaster på såret i forhold til nogle af de allersvageste i det danske samfund. Liberal Alliance kunne også have valgt at støtte det her beslutningsforslag og dermed afskaffe starthjælpen for unge under 25 år med psykiske lidelser. Det havde efter min overbevisning været mere i overensstemmelse med det, som Liberal Alliance giver udtryk for på deres hjemmeside, nemlig at man ønsker at afskaffe starthjælpen.

Fra Kristendemokraternes side har vi ikke haft svært ved at tilslutte os det her forslag. Det er selvfølgelig væsentligt for os, i og med at vi har indgået en finanslovaftale for 2011, at det er et forslag, der først skal træde i kraft fra januar 2012, men det fremgår jo også af forslaget, og det er også derfor, vi kan støtte det. Vi vil gøre op med den udvikling, vi ser i Danmark lige nu.

Nu sagde ministeren, at starthjælpen virker. Det gør den ganske givet også, men den virker desværre også i en negativ retning i forhold til de fattigdomsproblemer, som er af historisk karakter i Danmark. Jeg har gennem de seneste måneder stort set hver mandag besøgt væresteder og varmestuer for at høre netop den gruppe, som det her rammer, hvad det er for nogle udfordringer, vi står over for, og hvordan vi kan skabe større livskvalitet blandt de allermest udsatte grupper i Danmark. Og hver eneste gang hører man, at starthjælpen er det, som gør folk faktisk endnu mere syge. Den gives ud fra devisen om, at hvis folk får et job, så får man kureret alle de problemer, de har her i livet, uanset hvad det skulle være. Problemet er bare, at i virkeligheden gør man folk mere syge ved at presse dem ud på arbejdsmarkedet, hvis de er for syge til at arbejde. Og det er den medmenneskelighed og den anstændighed over for de allersvageste, som vi fra Kristendemokraternes side savner.

Vi er tilhængere af, at man afskaffer starthjælpen, vi er tilhængere af, at man faktisk indfører en fattigdomsgrænse, så man dermed sikrer de allersvageste imod fattigdomsproblemerne i Danmark. Kristendemokraterne synes, det er vigtigt, at vi får fokus på, hvordan vi bekæmper fattigdomsproblemerne i Danmark, fordi det efterhånden berører så mange mennesker. Vi skal ikke tage pengene fra folk for at presse dem ud i et job, vi skal motivere folk og støtte folk til at få et job.

Derfor var jeg egentlig rigtig glad for, at det her beslutningsforslag blev fremsat, og også, at der var udsigt til, at det kunne blive gennemført med et flertal her i Folketinget. Det ser så lidt anderledes ud nu. Der er trods alt en forbedring, og vi har ikke taget stilling til endnu, om vi vil støtte det ændringsforslag, der ligger. Vi skal nok også se lidt mere konkret end det, vi har fået beskrevet i forbindelse med den her førstebehandling, før vi kan tage stilling til det. Men jeg synes, det er ærgerligt, at der tilsyneladende ikke er flertal for det forslag, der er blevet stillet. Men sådan er der jo så meget, og sådan kan man jo forvalte afgørende mandater på forskellig vis. Tak.

Formanden :

Tak til hr. Per Ørum Jørgensen. Så er det hr. Morten Østergaard som ordfører for forslagsstillerne.

Kl. 11:36

(Ordfører for forslagstillerne)

Morten Østergaard (RV):

Forslaget, som 87 mandater i Folketinget står bag, skal rette op på den skævhed, som er i det nuværende system, som af både Institut for Menneskerettigheder og andre er blevet betegnet som direkte økonomisk diskrimination. Situationen er nemlig den, at der bredt i Folketinget er enighed om, at unge med særlige psykiske lidelser ikke kan leve af den kontanthjælp, som unge under 25 år får, den såkaldte ungedydelse. Derfor har man vedtaget, at de, som har skizofreni, skizoaffektive lidelser, skizotypiske lidelser, psykotiske tilstande, psykose eller borderline skal have den kontanthjælpsydelse, som voksne kontanthjælpsmodtagere, der er udeboende, får. Det vil sige, at de ikke skal have 6.472 kr., som er ungedydelsen, men derimod have 10.044 kr. om måneden. Det er ud fra en betragtning om, at de her personer har meget vanskeligt ved at håndtere deres livssituation, men også at de jo har særlige udgifter. Derfor var der bred enighed i Folketinget om, at man var nødt til at ændre situationen for unge psykisk syge under 25 år.

Men på det tidspunkt, hvor forslaget blev gennemført, var der ikke flertal i Folketinget for også at inddrage unge på starthjælp. Det kan altså være unge flygtninge, der har de samme lidelser. Det kan også være danskere, der inden for de sidste 8 år har været mere end 12 måneder i udlandet. De, som kommer tilbage og kan have nøjagtig de samme lidelser, skal altså i dag nøjes med 5.367 kr. om måneden, altså lige godt og vel det halve af de unge danskere under 25 år med de her psykiske lidelser.

Det er det, som eksperter har sagt er i strid med FN's handicapkonvention, fordi vi har en forpligtelse til at stille folk med den slags svære lidelser økonomisk ens, og at vi dermed diskriminerer bl.a. flygtninge.

Derfor er det, vi har vurderet, at der var basis for, at et flertal i Folketinget igen manifesterede sig, godt nok uden Venstre og Konservative og Dansk Folkeparti, der jo i et og alt forsvarede starthjælpen, for der var tilsyneladende et flertal blandt starthjælpskritiske partier for på det her område at ændre vilkårene.

Det, vi foreslår, er jo ganske enkelt at sige, at hvis ydelsen på 10.044 kr. om måneden er det, vi vurderer er tilstrækkeligt for folk under 25 år, der har skizofreni, psykotiske tilstande eller borderline, så må det gælde, uanset hvornår man er kommet til landet, uanset om man er flygtning eller dansk statsborger, og uanset om man er dansk statsborger, der har været her i alle 8 af de sidste 8 år, eller man har været væk i mere end 1 år inden for den periode.

Det er det, forslaget går ud på, altså at sige, at hvis man er ung psykisk syg i det danske samfund med de lidelser, jeg nu har ridset op her, skal man have, hvad der svarer til den almindelige kontanthjælp for udeboende på 10.044 kr. om måneden. I praksis vil det sige, at man afskaffer starthjælpen for den her lille gruppe.

Så er der jo en række partier, der ønsker at afskaffe starthjælpen fuldstændig. Det vil selvfølgelig også løse problemet. Men det, vi har fundet der var basis for at samle et flertal om, var altså her, hvor diskriminationen er allerstørst. Vi vil bringe orden i sagerne, så vi i det mindste ikke er i diametral modstrid med FN's handicapkonvention.

Vi har så fremsat forslaget og håbet, at det kunne finde flertal, og vi kan nu konstatere, at et flertal bestående af regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance vil komme med et ændringsforslag. Det er ikke et ændringsforslag, man har haft ulempe med at fremsætte forud for førstebehandlingen, og derfor kender vi jo ikke det konkrete

te indhold af det, og det gjorde ministeren vist nærmest heller ikke og kunne derfor ikke rigtig svare på de spørgsmål, der var.

Men det, vi forstår, er altså, at man vil fastholde starthjælpen for unge under 25 år med psykiske lidelser, men i det tilfælde, hvor en ung under 25 år på starthjælp ikke er gift eller samlevende med en anden, vil man, hvis de har de her psykiske lidelser, løfte dem op på 6.472 kr. Altså 6.472 kr. eller 10.044 kr. om måneden – det er det, diskussionen handler om. Det paradoksale er, at de 6.472 kr. om måneden, som man nu vil tilbyde enlige unge med psykiske lidelser på starthjælp, nøjagtig svarer til det beløb, unge under 25 år får på kontanthjælp i dag. Altså, det beløb, som et flertal i Folketinget syntes var uanstændigt at byde unge danskere med psykiske lidelser, er nu godt nok til unge med psykiske lidelser på starthjælp. Det er den sejr, som hr. Simon Emil Ammitzbøll i dag har gjort et stort nummer ud af at Liberal Alliance har erhvervet.

Forskellen er altså, at hvis man er ung på kontanthjælp, så får man i dag et tillæg på 3.500 kr. til sin kontanthjælp. Hvis man er ung på starthjælp, som starter fra et lavere udgangspunkt, så vil man med det forslag, der rygtevis er frembragt her i salen i dag, have et nettotillæg på 1.100 kr. om måneden. Det betyder altså, at for danske unge med psykiske lidelser, som har været i landet mere end 7 af de sidste 8 år, lægger man 3.500 kr. til deres i forvejen relativt høje ungedydelse, så de kommer op på 10.000 kr. Men for unge på starthjælp lægger man et sted mellem 0 og 1.100 kr. til, så de ikke kommer højere op end den ungedydelse, der var i forvejen.

Det løser ikke diskriminationsproblemet. Det stadfæster diskriminationsproblemet. For vi vil fortsat være i modstrid med den handicapkonvention, der siger, at vi ikke må diskriminere folk med de samme handicap. Det løser ingen problemer.

Så hører vi altså fra ministeren, at hun anerkender tankegangen, og at regeringen anerkender tankegangen. Det er i virkeligheden en landvinding, for det er første gang, det er sket. Man har været imod hele vejen igennem.

Men som ministeren sagde: Der er ræson i, at man skal modtage en højere ydelse, hvis man har psykiske lidelser. Men ministeren glemte at sige, at det altså kun gælder, hvis man er enlig. For skulle man være samlevende, er der åbenbart ikke den samme ræson i det. Det gælder kun for dem på starthjælp og ikke for dem på kontanthjælp. Der får man tillægget, uanset hvad.

Så det her ekstra nøk opad, som ministeren også betegnede det, kan altså være 0 kr. Et ekstra nøk på 0 kr. Og så siger ministeren: Jo, men det, forslagsstillerne ikke har tænkt på, er, at det jo er brandærgeligt, hvis man er 24 år og har en psykisk lidelse og så bliver 25 år, for så falder man ned på den lave starthjælpsydelse igen ifølge forslaget. Ja, det er jo ikke så meget anderledes, end hvis man får det godt og i dag er under 25 år og på kontanthjælp. Får man det bedre, og kommer man over sin lidelse, så ryger man selvfølgelig også tilbage på en ungedydelse, så på den måde er der jo ikke en stor forskel i det. Men problemet kunne jo løses ved at afskaffe starthjælpen som sådan, hvad vi jo egentlig også gentagne gange har foreslået, hvis ministeren mente, at der var ræson i, at unge med psykiske lidelser skulle have en højere ydelse.

Kl. 11:43

(Ordfører for forslagstillerne)

Morten Østergaard (RV):

Venstres ordfører sagde: Jamen vi skal hjælpe dem, der er syge.

Det synes vi sådan set er det, hele forslaget går ud på, og det er jo det, man ikke vil.

Ordføreren sagde også: Der er jo ikke forskel på fødevarerpriserne, uanset hvem man er.

Nej, det er hele pointen, altså at unge psykisk syge på starthjælp jo ikke har billigere adgang til fødevarer, billigere adgang til husleje, billigere adgang til medicin eller billigere adgang til psykologbi-stand, hvis de har brug for det.

Hr. Bent Bøgsted forsvarer starthjælpen bravt, og vi ved, at det er en kronjuvel for Dansk Folkeparti i den udlændingepolitik, man har ført, og derfor er det jo ikke overraskende. Det er selvfølgelig positivt, at hr. Bent Bøgsted nu også er kommet frem til, at man godt vil være med til at tilgodese de her unge på starthjælp. Det har jo været Dansk Folkeparti, der har forhindret det, mens der var et VKO-flertal.

Helt mageløst bliver det jo, når De Konservative er positive over for at hjælpe unge med psykiske lidelser, men ikke vil stemme for forslaget, men til gengæld stemmer for et ændringsforslag, der fastholder en diskrimination.

Men dem, der tager prisen, er jo i sagens natur Liberal Alliance. For tilbage i maj 2010 var hr. Simon Emil Ammitzbøll ude at sige i en kritik af mit parti:

»Og det bliver altså lige lovlig smart, når man siger ting i medierne, og så stemmer noget andet i Folketingssalen.«

Det er et citat af hr. Simon Emil Ammitzbøll fra politiken.dk den 6.5.2010.

Når man så ser på, hvad hr. Simon Emil Ammitzbøll har sagt i den her sag, kan man jo f.eks. tage Politiken her fra få uger siden, den 1.2.2011, hvor hr. Simon Emil Ammitzbøll siger: Vi har nogle små tekniske spørgsmål, som vi håber at kunne få afklaring på i løbet af førstebehandlingen af forslaget i Folketingssalen, men vi er meget positive.

På Liberal Alliances hjemmeside står der, at man vil afskaffe starthjælpen.

Hvis det er lige lovlig smart at sige en ting udadtil eller skrive det på sin hjemmeside og så stemme noget andet i Folketingssalen, så må man jo sige, at Liberal Alliance skulle agere anderledes. Men nej, det, det er et udtryk for, er jo et værdimæssigt forræderi. Det er jo et spørgsmål om, at man siger, at man har nogle værdier om, at der skal føres en anden udlændingepolitik end den, Venstre og Konservative og Dansk Folkeparti har stået for i de sidste 10 år, men når vi når til målstregen, når 87 mandater tilbyder Liberal Alliances 3 mandater, at vi tilsammen kan danne flertal for at afskaffe et hjørne af starthjælpen, så svigter modet, så bøjer man sig i støvet for fru Pia Kjærsgaard og for regeringen og fastholder unge mennesker på start-hjælp.

Hvad det er, der har gjort, at Liberal Alliance har mistet modet, skal jeg ikke kunne sige, men jeg skal bare beklage det over for de unge psykisk syge på starthjælp, som troede, at der var et flertal i Folketinget, der ville stå ved sine synspunkter og sikre, at de fik det samme livsgrundlag som de unge danskere med samme psykiske lidelser, præcis som vi menneskeligt er forpligtet på, men også konventionsmæssigt er forpligtet på.

Men det tyder desværre ikke på det. Jeg håber, at vi i udvalgsbehandlingen kan overbevise Liberal Alliance om, at de skal vende tilbage til deres første synspunkt og ikke lade sig besnære af regeringen og Dansk Folkeparti.

Kl. 11:46

Formanden :

Tak til hr. Morten Østergaard.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejds-markedsudvalget, hvis ingen gør indsigelse.

Det er ikke tilfældet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Forespørgsel nr. F 17:

Forespørgsel til beskæftigelsesministeren, indenrigs- og sundhedsministeren og socialministeren:

Vil ministrene redegøre for, hvordan regeringen vil vende den udvikling, der har ført til øget ulighed i sundheden i Danmark de sidste 10 år?

Af Per Clausen (EL), Line Barfod (EL), Johanne Schmidt-Nielsen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Anmeldelse 25.01.2011. Fremme 27.01.2011).

Kl. 11:46

Forhandling

Formanden :

Jeg vil her gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 1. marts i år.

Jeg kan også for god ordens skyld oplyse, at det er indenrigs- og sundhedsministeren, der dækker det ministerielle kollegium, og dermed svarer på spørgsmål.

Den første, der får ordet, er hr. Per Clausen som ordfører for forespørgslerne, til at begrunde forespørgslen.

Kl. 11:47

Begrundelse

(Ordfører for forespørgslerne)

Per Clausen (EL):

Når vi har valgt at rette forespørgslen til ikke mindre end tre ministre, skyldes det, at det er en meget omfattende udfordring med ulighed i sundheden, og at det kræver en indsats på mange forskellige områder. På den anden side skal man jo også udvise forståelse for ministrenes travle hverdag. Der er jo meget, de skal have rettet op på. Så derfor har vi i dag accepteret, at det kun er sundhedsministeren, der er her. Han har til gengæld så mange års erfaring, at jeg er sikker på, at han kan dække hele regeringen på det her område. Så det er fint nok.

Grunden til, at vi har taget det her spørgsmål op til debat igen, er jo, at der her for nylig er kommet nye undersøgelser frem, der viser, at ikke alene er uligheden i sundhed og i, hvornår man dør, markant afhængig af ens indkomst og uddannelse, men forskellen vokser faktisk. Det er i dag sådan, at hvis man tilhører de 25 pct. af danskerne, der tjener mindst, og er en mand, dør man 10 år før, end de mænd, som tilhører de 25 pct., der lever længst.

Det er udtryk for, at der i de sidste 20 år er sket en markant vækst i forskellen i, hvornår man dør. Når jeg siger, at det er i de sidste 20 år, har jeg jo dermed også sendt det signal, at vi her ikke kan nøjes med at sige, at det er den nuværende regering, der bærer ansvaret, for der er ikke nogen tvivl om, at det er mangel på politiske beslutninger rigtig, rigtig mange år tilbage i tiden, som er årsag til, at vi er i den situation, som vi er i nu.

Det, som oftest fremhæves som forklaringen på forskellen, er, at de fattige ryger og drikker mere og spiser usundt. Der er dog det at sige til det, at hvis man ser på, hvordan livslængden er for en lavtuddannet mand, som ikke ryger, og sammenligner ham med en højtuddannet mand, som ikke ryger, er der stadig væk en klar forskel. Der er også det i det, og det er jo derfor, at jeg også har rettet forespørgslen til socialministeren og beskæftigelsesministeren, at der jo godt kan være nogle forhold i samfundet, der gør, at nogle mennesker lever mindre sundt end andre, end bare det, at de har nogle usunde vaner.

Det kan være et spørgsmål om, hvordan forholdene er på arbejdspladsen, hvilke muligheder der rent faktisk er for at kombinere ens

arbejde med at have en sund levevis, hvordan ens muligheder er for at have et sundt psykisk arbejdsmiljø, som gør, at man i mindre udstrækning har behov for at stresses af, efter at man har været på arbejde, ved f.eks. at bruge nogle af de midler, som ikke er så sunde. Det er derfor, jeg mener, at vi, når vi snakker om ulighed i sundhed, altså også bliver nødt til at fremdrage både elementer fra arbejdsmarkedet, det sociale område og sundhedsområdet.

Der er dog den særlige ubehagelighed ved det her, som måske også gælder på sundhedsområdet, nemlig at hvis man så bliver syg, er sandsynligheden for, at man bliver rask af den behandling, man får i sundhedsvæsenet, markant større, hvis man har en høj uddannelse, end hvis man har en lav uddannelse. Det tyder altså også på, at selv sundhedssystemet har vanskeligt ved at håndtere tingene uden at skabe øget ulighed.

Kl. 11:50

Formanden :

Tak til hr. Per Clausen. Så er det indenrigs- og sundhedsministeren for besvarelsen.

Kl. 11:50

Besvarelse

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Tak for begrundelsen; det er et interessant emne, der her er rejst. Og tak for, at jeg må redegøre for alle tre ministerområder.

Regeringens mål er som bekendt, at i 2020 skal Danmark være blandt de ti lande i verden, hvor man lever længst. Vi skal være de bedste til at skabe lige muligheder, og det danske arbejdsudbud skal være blandt de ti højeste i verden.

Vi er godt på vej mod målet, når det gælder middellevetiden. Den gennemsnitlige levealder er steget for alle grupper i samfundet de seneste 10-15 år, befolkningen lever generelt længere. Nu er den gennemsnitlige levetid næsten 80 år eller helt præcis 79,2 år ifølge de seneste offentliggjorte tal. Det skal vi glæde os over, for der er grund til at tro, at det fortsætter. Især skal vi glæde os over, at folk også er sundere i flere år, og at stigningen i middellevetid gælder både for dem, der tjener mest, og for dem, der tjener mindst.

Men der er plads til forbedring. Der er frisk dokumentation for, at lavtuddannede og lavindkomstgrupper har kortere middellevetid end højtuddannede og personer med en høj indkomst. Samtidig er der også dokumentation for, at disse forskelle er større i dag end for godt 20 år siden, som forespørgeren også lige sagde. Det er ikke, fordi nogle er blevet mindre sunde, eller fordi nogle lever kortere, men fordi andre udvikler deres sundhed og levetid hurtigere.

Vi har taget og vil tage initiativer, der kommer alle borgere til gode, samt initiativer, der er målrettet grupperne med den korteste levetid. Det er initiativer, som vi forventer vil føre til en reduktion af uligheden i sundheden.

Rygning er den største dræber. Stramningen af rygeloven i 2007, som forbød rygning i indendørs lokaliteter, hvor der er offentlig adgang, har virket efter hensigten. Antallet af rygere er faldet, og da den højeste andel af rygere findes i udsatte grupper, er der grund til at tro, at dette fremadrettet vil have en positiv effekt på disse gruppers middellevetid. Rygestopkampagnen, der hedder »Hver eneste cigaret skader dig«, gentages nu med afsæt i Kræftplan III. En evaluering af kampagnen har bekræftet, at dens budskab i særlig grad når unge mennesker, mænd og personer med lav uddannelse; blandt disse grupper stopper relativt mange med at ryge efter at have set kampagnen. Og hvis det er rigtigt, vil gentagelsen af kampagnen jo medvirke til at mindske den sociale ulighed i sundheden.

Regeringen har taget initiativ til at forhøje afgifterne på tobak, is, chokolade, sukkervarer og sukkerholdig sodavand. Undersøgelser viser, at afgiftsændringer især påvirker folk med lav indkomst. Re-

geringen har også introduceret en ny særskilt skat på fedt med henblik på at nedsætte forbruget. Økonomiske incitament for forbrugerne skal gøre det sunde valg billigere end det usunde valg.

Handlingsplanen for forebyggelse fokuserer bl.a. på nødvendigheden af at målrette indsatsen over for de væsentlige risikofaktorer for udvikling af langvarig, kronisk og livsforkortende sygdom: usund kost, rygning, alkohol og fysisk inaktivitet. Handlingsplanen indeholder 30 konkrete initiativer.

Der er med midler fra satspuljen igennem mange år iværksat en bred vifte af initiativer med henblik på at forbedre udsatte gruppers sundhed, f.eks. børn i udsatte familier, seksuel sundhed, udsatte gruppers tandsundhed, svært overvægtige voksne, unge uden for uddannelsessystemet og sundhed i forhold til kontanthjælpsmodtagere, arbejdsløse og alkohol- og stofmisbrugere.

Flere undersøgelser peger på, at beskæftigelse er vigtig for den enkeltes velbefindende. En aktiv beskæftigelsespolitik, der sikrer, at alle får en målrettet indsats, kan derfor være med til at bekæmpe ulighed, også når det gælder sundhed. Beskæftigelsesministeriet har iværksat en række initiativer, der hjælper svage og udsatte grupper til at få en plads på arbejdsmarkedet. Der er f.eks. i de seneste år etableret virksomhedscentre rundt omkring i landet, hvor svage ledige kan få en tilknytning til virksomhederne. På virksomhedscentrene får personen kolleger, som optræder som rollemodeller, og de bliver mødt med arbejdspladsens krav, muligheder og forventninger.

Kl. 11:55

Sygefraværsaftalen fra 2008 har sat fokus på at få sygemeldte tilbage på arbejdsmarkedet. Udgangspunktet for aftalen var, at sygdom og arbejde ikke behøver at udelukke hinanden; det at holde sig aktiv kan i mange tilfælde være med til at forkorte sygefraværet. Mulighed for gradvis tilbagevenden til job, opfølgningssamtaler i jobcenteret og aktive tilbud til sygemeldte er alle initiativer, der skal sikre, at syge kommer hurtigst muligt tilbage i arbejde.

Antallet af førtidspensioneringer på grund af psykiske lidelser er stigende. Derfor har regeringen et særligt fokus på at sikre, at personer med psykiske lidelser hjælpes til en plads på arbejdsmarkedet. Opkvalificering af jobcentermedarbejdere og fokus på en helhedsorienteret, koordineret indsats i jobcentrene skal være med til at sikre, at personer med psykiske lidelser kan få et liv med arbejde. Et godt samarbejde mellem beskæftigelses- og sundhedssystemet er afgørende for, at især personer med psykiske lidelser kan hjælpes i job.

I Danmark har alle lige adgang til sundhedsvæsenets ydelser, men ikke alle er lige gode til at gøre brug af det. Mange socialt udsatte har brug for støtte til at komme i kontakt med sundhedsvæsenet for at få den hjælp, de har brug for. Årsagen kan være massive misbrugsproblemer, psykiske problemer eller måske oplevelsen af at være til besvær. Det er vigtigt, at socialt udsatte hjælpes med at skabe strukturerede og velfungerende rammer om deres liv. Mange udsatte oplever i perioder af deres liv kaotiske situationer, hvor der ikke er overskud til at tænke på sund livsstil.

Socialministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i fællesskab på en anbefaling fra Rådet for Socialt Udsatte taget initiativ til at udarbejde et fælles værdisæt for den indsats, der ydes på det sociale og det sundhedsfaglige område, så kontakten med udsatte borgere finder sted på den bedste måde. På det sociale område er der både i forbindelse med satspuljeforhandlinger og regeringens indsats med overskriften »Det Fælles Ansvar II« blevet iværksat en række projekter, der er målrettet de udsattes sundhed. Deri indgår bl.a. tandklinikker, præventionsordning til stofmisbrugere, opsøgende sundhedsteam og støtte til idrætstilbud. Det er alle tiltag, der møder de socialt udsatte på deres egen hjemmebane, men som også motiverer til en yderligere indsats i samarbejde mellem den enkelte borger og de professionelle.

Statslige puljer til nye initiativer løser ikke udfordringerne alene. Det er et ansvar, som kommunerne også må tage på sig og bidrage til

at løfte; for de udsatte er det i den direkte kontakt med dem, der er på sundhedscentrene og i social- og beskæftigelsesforvaltningerne. Det er på den måde, vi kan hjælpe de udsatte til at tage vare på deres egen sundhed. Og det er jo altså også kommunerne, som har ansvaret for den borgerrettede forebyggelse.

Med disse ord vil jeg sige tak for det vigtige emne, vi nu skal drøfte. Jeg har redegjort for, hvad der foregår på tre ministerområder, og ser frem til en god debat.

Kl. 11:59

Formanden :

Tak til ministeren for besvarelsen.

Så går vi over til forhandlingen, og den første, der får ordet, er hr. Per Clausen som ordfører for forespørgerne.

Kl. 11:59

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Per Clausen (EL):

Jeg havde jo glemt at tage højde for, at det var sundhedsministeren, der kom, og at jeg skal bruge tid på at køre den her talerstol i stilling igen, men det er der ikke noget at gøre ved. (*Formanden:* Det fragår i taletiden; det her hører under ommøblering!) Ja, det er fint; vi må tage det på os!

Jeg vil starte med at sige, at jeg selvfølgelig er glad for, at ministeren gav en redegørelse for det, som regeringen har gjort. Det indeholdt ingen overraskelser og ingen nyheder, og det er selvfølgelig heller ikke overraskende. Man kan jo sige, at vi nu ikke skal fortæbe os i det, regeringen har gjort eller ikke har gjort. Det største problem er ikke det, man gør, men det, man ikke gør, og den nationale Forebyggelseskommission og dens formand og medlemmer har gentagne gange påpeget, at de syntes, det ville være dejligt, hvis regeringen havde fulgt op på de forslag, den er kommet med, i betydelig større omfang, end den har gjort. Jeg tror også, at det, når man har diskussionen om lighed i sundhed, så er vigtigt at opfatte det på den måde, at det jo er et problem og en udfordring for os alle sammen.

I de seneste måneder er der jo faktisk kommet den interessante diskussion, efterhånden også i Danmark, om, at det at acceptere, at uligheden bliver større, også er en belastning for de mennesker, der tilsyneladende nyder godt af det, nemlig dem, som har deres på det tørre. Altså, det, som vi alle sammen har gået og ment og syntes og følt, i hvert fald dem i vores del af det politiske spektrum, nemlig at det faktisk også betød noget for mennesker, som havde orden i økonomien og gode vilkår, hvordan andre mennesker havde det, er der nu faktisk nogle som internationalt har forsket i og konstateret er rigtigt. Så det er altså vigtigt for os alle sammen at sikre, at uligheden ikke vokser, men at vi tværtimod skaber større lighed. Og jeg tror i virkeligheden, at det for mange af os er allervigtigst på sundhedsområdet, fordi det der er så svært ligesom at sige, at det bare er folks egen skyld og folks eget ansvar, når vi kan se, at det rammer så ensidigt skævt.

Den her debat hænger i grunden et eller andet sted også sammen med den store debat, som foregår i dagens samfund, nemlig den såkaldte efterlønsdiskussion. Her er der jo nu meget diskussion om, hvorvidt disse efterlønsmodtagere er syge og nedslidte, når de går på efterløn. Det kan man diskutere. Men det, man i hvert fald kan konstatere, er, at dem, der går på efterløn, dør flere år tidligere end dem, der ikke gør det. Så medmindre man tror, at det er det dér med efterlønnen, der slider dem op – golfbanerne og alt det dér – må det jo være noget, der sker inden, og derfor kan vi sige, at hvis man virkelig har den opfattelse, at man generelt set vil sænke det tidspunkt, hvorpå man lader folk forlade arbejdsmarkedet, er man altså også

nødt til at gøre en særlig indsats i forhold til de mennesker, som er økonomisk dårligt stillet, fordi de rammes hårdt.

I øvrigt vil jeg sige, at hvis man kunne opnå den gevinst, at de 25 pct. fattigste i det her land arbejdede i lige så mange år som de rigeste og var i lige så lang tid på arbejdsmarkedet uden at have været sygemeldt, ville det give en uendelig stor øgning af det, man kalder arbejdsstyrken, sådan at efterlønsafskaffelsen sammenlignet hermed nærmest fremstår som en kuriositet. Så der er altså også samfundsøkonomiske begrundelser for at gøre det.

Hvad er det så, vi synes man skal tage fat på? Ja, hvis det er sådan, at uddannelse både skaber mere værdi til samfundet og gør, at folk bliver mindre syge og lever længere, så er hele uddannelsespolitikken jo et centralt emne, altså at skabe større lighed i adgangen til uddannelse.

Hvis det er sådan, at forholdene på arbejdsmarkedet spiller en stor, stor rolle, også for menneskers liv uden for arbejdsmarkedet, er det jo vigtigt at fokusere på det. Altså, hvis man har et dårligt psykisk arbejdsmiljø og udsættes for et urimeligt hårdt pres på arbejdsmarkedet, så er der meget grund til at tro, at det sætter sig igennem i dårligere vaner, i en dårligere livsstil uden for arbejdsmarkedet. Der skal man bare, når man kigger på det psykiske arbejdsmiljø, være opmærksom på, at det jo ikke er de højtlojnedede, som presses hårdt af lange arbejdstider og den slags, nej, det er de ufaglærte og delvis de faglærte, som faktisk stort set entydigt har det dårligste psykiske arbejdsmiljø. Så det handler altså om at gøre noget ved det.

Så handler det også om at sikre os imod fattigdom. Starthjælp og kontanthjælpsloft er ting, som aktivt medvirker til at skabe større ulighed i vores samfund, en større ulighed, der også sætter sig igennem i form af, at man lever et mindre sundt liv. Det kan godt være, at man ikke har råd til at ryge og drikke, men til gengæld har man heller ikke råd til at købe ordentlig mad, og et udsigtsløst liv kan nu godt føre til, at man prioriterer irrationelt og altså vælger ting, som ikke er godt for noget, hverken for økonomien eller for sundheden.

Så handler det jo også om at sikre, at der er lige adgang til sundhedsområdet. I Danmark ved vi, hvad brugerbetaling betyder for menneskers adgang til sundhedsbehandling, fordi vi har meget, meget stor brugerbetaling i det danske sundhedsvæsen.

Kl. 12:04

På et enkelt område, nemlig tandområdet, har vi næsten 100 pct. brugerbetaling. Der ser vi det, at hvor de fattige er mest syge og derfor bruger sundhedsvæsenet mest, er det på tandområdet omvendt; der har de godt nok også de mest elendige tænder, men de bruger klart tandplejesystemet mindst.

Så det er i hvert fald en klar advarsel mod at øge den brugerbetaling, der findes i vores sundhedssystem. I grunden kunne man jo diskutere, om det ikke handlede om at nedbringe den. F.eks. kunne man overveje, om det er rimeligt, at der slet ikke er nogen grænse på, hvor stor en del af sin indkomst man kan betale til tandbehandling. Det var jo en vej at gå.

Det er nogle af de elementer, som efter vores opfattelse indgår i en fremadrettet forebyggelsespolitik, som kan mindske uligheden i sundhed, og jeg skal så slutte af med at sige, at jeg på vegne af Socialdemokraterne, SF, Radikale Venstre og Enhedslisten vil oplæse et forslag til vedtagelse, og det lyder:

Forslag til vedtagelse

De økonomisk, socialt og uddannelsesmæssigt dårligst stillede er mere syge og dør tidligere end de godt stillede. Denne ulighed skaber urimelige forskelle i de livsbetingelser, mennesker har, og koster samfundet penge i form af sundhedsudgifter og udgifter i forbindelse med sygefravær og udstødning fra arbejdsmarkedet.

Derfor opfordrer Folketinget regeringen til at

- tage initiativer, der kan skabe større lighed i adgangen til uddannelse og arbejde,
- gennemføre en målrettet arbejdsmiljøindsats med klare måltal, som nedbringer sygefravær, tidlig førtidspensionering og tidlig død i de særligt udsatte brancher,
- skabe bedre økonomiske vilkår for økonomisk dårligt stillede, bl.a. ved at afskaffe starthjælp og kontanthjælpsloft,
- indføre højere afgifter på cigaretter, fedt og sukker,
- sikre alle grupper i befolkningen den samme adgang til sundhedsbehandlinger.

(Forslag til vedtagelse nr. V 31).

Kl. 12:06

Formanden :

Dette forslag til vedtagelse vil indgå i Folketingets videre forhandlinger. Der er ikke ønske om korte bemærkninger. Tak til hr. Per Clausen.

Den næste i ordførerrækken bliver fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 12:06

(Ordfører)

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg var desværre ikke klar over, at Venstres ordfører ikke kunne være her.

Lighed i sundhed er helt centralt for vores danske velfærdsmodel, og derfor har det førsteprioritet for Socialdemokraterne, at vi sikrer alle borgere lige adgang til behandling i et offentligt sundhedsvæsen af høj kvalitet. Desværre kan vi konstatere, at der er en stigende ulighed i danskernes sundhedstilstand og i deres adgang til sundhedsydelser.

Det er veldokumenteret, at social ulighed i sundhed allerede starter før fødslen, og det afspejles i, at der er en højere forekomst af for tidlig fødsel og lav fødselsvægt, at børn fra familier med en svag social baggrund ikke vokser så hurtigt, og at mange hurtigt bliver overvægtige. Hos unge og voksne viser den sociale ulighed sig i hyppigere forekomst af sygdomme, et ringe selvvalget helbred, en lav trusselstærkel og et stort forbrug af lægemidler. Der er hyppigere forekomst af rygning og fysisk inaktivitet, der er et lavere forbrug af frugt og grønt, end der er hos andre danskere, og der er en tendens til, at risikofaktorer ophobes særlig hos personer, som er storrygere eller har et stort alkoholforbrug, en kort uddannelse eller svage sociale relationer.

Man kan altid diskutere, hvad der kom først – hønen eller ægget – men det er i hvert fald klart, at vi i dag kender meget detaljeret til problemerne igennem den sundhedstjenesteforskning, der har været foretaget igennem mange, mange år i Danmark. Det er dokumenteret, at nogle danskere har ulige chancer for at få et godt og også langt liv uden at være tyngt af sygdom eller ulykker. Rigtig meget handler om viden, uddannelse og kompetencer.

Alligevel reagerer vi ikke nok på denne viden. Der er et alt for stort fokus i den nuværende regerings politik på individets ansvar i forhold til sund mad, kostråd og rygning, og der er manglende fokus på andre faktorer, såsom hvilken betydning det har, at børn f.eks. vokser op i et samfund, der prioriterer erhvervs politik højere end vores folkesundhed; hvor udviklingen af boglige kompetencer prioriteres højere end udviklingen af elevernes sundhed f.eks. i vores skoler, hvor der stadig væk mange steder ikke sættes tilstrækkelig med fokus på aktivitet og kost; hvor man accepterer at have en stor restgruppe af unge, som ikke får nogen uddannelse og derfor havner i de lavere sociale grupper og får et dårligere udgangspunkt i livet, end de egentlig behøvede.

Vi bruger med andre ord ikke i dag vores viden til at indføre incitamenter til at vælge et sundere liv eller til at lovgive eller til at yde bevillinger. Og jeg synes også, at der i ministerens redegørelse er flere ting, jeg vil slå ned på, bl.a. siger ministeren, at det er vigtigt at

skabe bedre sundhedsmuligheder for mennesker, der er socialt udsatte. Ja, i Danmark har vi en meget, meget høj dødelighed for stofmisbrugere, og det er en dødelighed, som har været katastrofalt høj i mange år. Men alligevel har denne regering ikke vist vilje til at igangsætte de initiativer, der skal til, for at nedbringe denne dødelighed, hverken når folk kommer ud af fængslerne og er i risiko for at få en overdosis, eller når de fixer på gaderne.

Andre eksempler kunne nævnes med, at man heller ikke har villet imødekomme oppositionen, når det gælder om at sikre, at nogle af de mennesker, der har de mest aggressive tandsygdomme, kunne få tilskud til at få behandling langt billigere.

I regeringsgrundlaget »Mulighedernes Samfund« fra 2007 sagde man, at nu skulle vi have et sundhedsvæsen i verdensklasse, og at man ville forpligte sig til at komme med en national handleplan for forebyggelse, der rummer klare mål. Den nationale handleplan kom i oktober 2009, efter at Forebyggelseskommissionen havde gjort arbejdet færdigt og fremlagt deres resultater, men desværre blev den nationale handleplan alene søsat på nogle fraser om det personlige ansvar.

Man tog ikke fat i de allersvageste grupper, og dem, man tog fat i, tog man fat i med de allersvageste virkemidler. Der var ingen finansiering af planen, man ville hellere bygge nye hospitaler frem for at sætte fokus på forebyggelsen, og de midler, der er kommet til forebyggelse i de senere år er alene kommet fra satspuljen.

Derudover mangler der nogle meget klare mål for indsatsen, mål, der faktisk ikke har været der siden 1990'erne, hvor sundhedsministeren var socialdemokrat. Derfor var der efterfølgende en lang række eksperter og patientforeninger, der krævede at få en ny handleplan fra regeringens side. Det er et krav, vi står vagt om i Socialdemokratiet, men vi har stadig væk ikke set noget om det fra regeringens side.

Holdningen om, at det er det enkelte menneskes og den enkelte danskers ansvar at leve sundt, er på mange områder uholdbar. Alt for mange sundhedsproblemer er samfundsskabte: Forurening, dårligt arbejdsmiljø, nedslidning, fattigdom, usunde boliger påvirker vores sundhed. Det er nogle ydre rammer for sundhed og trivsel, som borgerne hver især har ingen eller en begrænset indflydelse på.

Derfor mener vi, at vi skal styrke den fælles forebyggelse i Danmark, og derfor har vi taget fat på det i vores udspil til en ny regering sammen med SF. Jeg kan ikke nå at komme ind på det hele nu, for tiden er gået, men jeg vil sige, at et af de vigtigste prioriteringsområder for en ny regering bl.a. er at nedbringe uligheden i sundheden.

Tak for ordet.

Kl. 12:12

Formanden :

Tak til fru Sophie Hæstorp Andersen. Så er det fru Liselott Blixt som ordfører.

Kl. 12:12

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

Jeg kan ikke lade være med at føle mig ramt, hver gang vi taler om ulighed på sundhedsområdet, og når vi gør op, hvem i Danmark der lever usundt.

Hvis vi ser på regionerne, kan vi konstatere, at Region Sjælland er en af de regioner, der er mest usunde, og at det er udkantsområderne, der lider mest, at det er folk med lav uddannelse. I den forbindelse må jeg sige, at jeg tilhører den gruppe, så måske er jeg også en af dem, der kan udtale mig om det. Jeg synes nemlig, at det mange gange er højtuddannede mennesker, der ikke ved, hvordan det er at vokse op i udkantsområder uden at have en uddannelse, der udtaler sig, som om de bedst ved, hvad der er at gøre for de grupper.

Jeg glad for, at vi har fået defineret, hvad spørgsmålet gik ud på, for jeg syntes, at det var utrolig bredt spørgsmål, der blev lagt op til, så det var svært at finde ud af, i hvilken retning talen skulle gå.

Enhedslistens hr. Per Clausen taler om, at det er i de sidste 20 år, man har set en nedgang. For mit vedkommende har jeg det sådan, at man jo kan vælge, om man vil være optimist eller pessimist. Når jeg kører en tur på min motorcykel, vælger jeg at se en halvfuld tank i stedet for en halvtom.

Når jeg kigger 30 år tilbage i tiden, da jeg var taxachauffør på Lolland, så husker jeg, hvordan folk, der om torsdagen skulle hente deres bistandshjælp på kommunen, som det første, når de kom ind i taxaen, tog op på kommunen for at hente deres penge, og så skulle de ellers køres over i Brugsen, hvor de skulle have en kasse øl og en karton cigaretter. Børnene, der var til stede, fik en pose franske kartofler – det var deres mad. Dem var der mange af for 30 år siden. Jeg synes, der er sket utrolig meget, når vi ser på, hvordan det så ud for 30 og 20 år siden.

Når jeg ser på, hvor mange der tog en videregående uddannelse i den skole, jeg gik i, så tror jeg ikke, jeg kender nogen, der har en længevarende uddannelse. Jeg tror, jeg kender en eller to, der tog en gymnasial uddannelse. Så hvis der er et sted, vi skal hæve standarden, er det der. Vi skal begynde at se på, hvad vi kan gøre for de områder.

Vi mener ikke, at løsningen er, at vi sætter prisen på cigaretter op, hvilket vi ved vil ske, hvis vi får en rød regering. Det vil sige, at en rygende pensionist får 1.000 kr. mindre om året. Det mener vi ikke er hensigtsmæssigt, for ligesom med dem, jeg kørte i taxa med for 30 år siden, så køber folk deres cigaretter og alkohol først, og resten af de penge, de har, går til den sunde mad. Så kan man prøve at regne ud, hvor meget sund mad der bliver, og der bliver i hvert fald mindre af den, hvis man hæver priserne.

Der er andre ting, jeg mener at der er blevet taget højde for. Hvis vi ser på selve spørgsmålet og spørger, hvad der er sket i de sidste 10 år, så kan vi konstatere, at vi har haft en kommunalreform og en sundhedsreform, der styrker muligheden for en sammenhængende indsats, hvilket der ikke har været før – det gælder i forbindelse med patienter, som kæmper med sociale problemer. Kommunerne har nu samlet ansvaret for de nære og sociale opgaver, for forebyggelse og sundhedsfremme, og her gør mange kommuner et stort arbejde, også nede i Lolland Kommune, hvor man måske har de største problemer.

Fra undersøgelser ved vi også, at dem, der har sværest ved at komme til de forskellige undersøgelser hos lægen og på sundhedscentre, er borgere med lav social status, indvandrere og mænd. Det har været en udfordring, for som med alt muligt andet er det sådan, at vi kan godt trække en hest til truget, men vi kan ikke tvinge den til at drikke.

I Greve Kommune, hvor jeg sidder i socialudvalget, har vi taget opgaven på os. Vi har en bebyggelse med socialt dårligt stillede mennesker og mange indvandrere – og der er selvfølgelig nogle mænd – som ikke går til lægen eller tænker på deres sundhedstilstand, så vi oprettede en sundhedsklinik, og vi oprettede også en jobcenter. Jobcentret har vi endnu, for det har vist sig at være et rigtig godt tiltag; folk kan komme forbi og blive gjort bekendt med deres muligheder, og de kan blive vejledt i, om de skal videre i en uddannelse eller i et job. Men hvad angår sundhedscentret, der ellers var lagt an på, at man tog forskellige grupper, f.eks. kvinder og mænd hver for sig, så man kunne nå flest mulige, så kom der efter 2 år ikke nogen. På den måde er det svært at gøre noget, hvis man skal tvinge folk til at forbedre deres sundhed.

Med hensyn til uddannelse synes jeg, det er glædeligt, at der er flere og flere unge, der tager en gymnasial uddannelse og en videreuddannelse.

Så der, hvor jeg synes, at vi har et problem, er med hensyn til, hvordan vi kan gå ind og gøre de indsatser, der virker. Vi talte om

det for nylig i satspuljekredsen, for vi bliver ved med at oprette den ene pulje efter den anden, men spørgsmålet er, hvor mange af dem der virker. Kan vi ikke finde de projekter, der virker, og sætte ind og bruge pengene målrettet i stedet for at skyde med spredehagl, som vi mange gange gør?

Men som vi har gjort før, har vi jo foreslået at få satspuljen nedlagt, så vi kan få givet nogle penge lige præcis til de områder, hvor det virker. Det var en måde at gøre det på, men desværre er der ikke flertal for det.

Vi har fokuseret meget på, at der skal være ens behandlingstilbud til alle borgere i det her land, og at den gruppe borgere, der ikke kan tage vare på sig selv og deres helbred, får mulighed for at få særlig støtte. Her tænker jeg naturligvis på de politiske initiativer, der er blevet taget for sikre behandlingsindsatsen for misbrugere og alkoholikere samt for kronikere, overvægtige og rygere.

Så jeg synes, vi skal være lidt optimistiske og se positivt på de ting, der er sket. Jeg mener ikke, at det er gået tilbage. Tak.

Kl. 12:18

Formanden :

Tak. Der er ønsker om korte bemærkninger, og først er det fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 12:18

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Vi ved jo, at rigtig mange ufaglærte, men også pædagoger og social- og sundhedsassistenter, folk der har job, hvor man enten skal løfte mange ting eller trække eller gøre andre fysisk hårde ting, ender med f.eks. at få et knæk i ryggen eller blive sygemeldt af andre årsager. Hvad mener man i Dansk Folkeparti om, at folk sådan automatisk skulle blive raske, når de får truslen om, at de ryger ud af de 52 ugers sygedagpenge, altså når de står uden nogen som helst indkomst efter 52 uger, fordi sygedagpengene kun kan blive udbetalt i 52 uger? Hvad mener man i Dansk Folkeparti om det? Er det noget, der gør folk raske, at man har den trussel hængende over hovedet?

Kl. 12:19

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 12:19

Liselott Blixt (DF):

Nu kan man vælge at se det på én måde, altså at efter 52 uger er der ikke sket noget som helst, og så bliver du ved med at være syg, og så ryger du ud. Sådan er det jo ikke. Vi har jo netop skabt en masse muligheder. For det første er det rigtig godt, at der er kommuner, der må og kan lave en sundhedsforsikring, så den her social- og sundhedsassistent kan komme hurtigere til og få behandlet sin ryg, enten ved operation eller fysioterapi eller træning, eller hvad det ellers er.

Vi ser mange steder, hvor man laver genoptræning tæt på arbejdspladsen, og nogle arbejdspladser har selv genoptræning tæt på. Vi laver flere samtaler – nu kigger vi jo 10 år tilbage, sådan som spørgsmålet lyder – på arbejdspladserne for at sikre, at man laver de bedste muligheder for den medarbejder, for vi har ikke råd til at miste medarbejderen. Og vi ved godt, at hvis man efter 52 uger kan se, at det er en længerevarende sygdom, så er der 7 punkter, tror jeg, det er – nu er vi uden for mit område – hvorefter man kan få forlænget de 52 uger med 13 uger ad gangen eller sådan noget. Men det er ikke mit område, så jeg kan ikke svare konkret på det.

Kl. 12:20

Formanden :

Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 12:20

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg tror, at rigtig mange af de mennesker, der oplever at ryge ud efter de 52 ugers sygedagpenge og stå med 0 kr., fordi de hverken kan få kontanthjælp eller nogen andre ting, fordi deres sag er uafklaret – flere af dem har måske fået en diagnose, men de har ikke umiddelbart fået nogen behandling, eller også har den behandling, de har fået, ikke medført, at de nødvendigvis kan komme tilbage på arbejdsmarkedet igen – vil være rigtig glade for at høre Dansk Folkepartis ordfører tale om alle de mange nye muligheder, der er kommet, fordi for dem er hverdagen jo bare blevet den, at grundlaget for økonomien er trukket væk under dem og deres familier. Så hvad vil Dansk Folkeparti gøre yderligere? Vil man være med til at opbevare, at der ikke kan gives sygedagpenge i kommunerne længere end de 52 uger? Tror man stadig på, at det er det, der gør borgerne raske?

Kl. 12:20

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 12:20

Liselott Blixt (DF):

Som sagt er vi inde på et område, der ikke er mit, så jeg udtaler mig ikke om, hvorvidt vi vil gøre andet. Jeg ved, vi har lavet fire punkter til den plan på sygedagpengeområdet, som gør, at man kan forlænge perioden. Og jeg vil så også sige, at det, vi vil gøre, er at få kommunerne op af stolene for at gøre noget på det her område. Vi skal have tovholdere ude i kommunerne, der netop tager sig af den enkelte og sørger for, at man får det, man har brug for, om det så er at få stillet den rigtige diagnose eller blive dirigeret hen til en socialrådgiver, eller hvad det nu er, sådan at der bliver taget hånd om en, så man ikke bare går derhjemme og sander til. For det er desværre det, vi ser nogle gange.

Kl. 12:21

Formanden :

Så er det hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 12:21

Per Clausen (EL):

Nu har jeg jo også en erindring om, hvordan det var for 30 år siden, som fru Liselott Blixt refererer til, og jeg er helt enig i, at vi i Danmark har set rigtig, rigtig mange fremskridt siden dengang i 1970'erne, eller hvornår det nu efterhånden har været. Det er jeg helt enig i. Det skal vi slet ikke benægte. Vi kan også konstatere, at alle grupper lever længere, end de gjorde tidligere. Uligheden er bare blev større, og så skal vi prøve at se på, hvordan vi kan reducere uligheden.

Jeg har et enkelt spørgsmål til fru Liselott Blixt om en konkret ting, nemlig om brugerbetaling i sundhedsvæsenet. Lidt i modsætning til, hvad vi går rundt og bilder os ind i Danmark, er vi faktisk et land, som har rigtig meget brugerbetaling i sundhedssektoren. Jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Liselott Blixt, om hun ikke synes, at vi skulle prøve at se på, om vi kunne gå til angreb på i hvert fald dele af den brugerbetaling, der er i sundhedssektoren, f.eks. ved at overveje, om vi kunne indføre et loft for, hvor stor en del af den indkomst, man har, man skal bruge på tandbehandling, før det offentlige tager over.

Det kunne være et enkelt eksempel på, at vi kunne komme i gang, for vi diskuterer tit, at vi skal afskaffe hele brugerbetalingen på tandbehandling, men så kommer der jo lange udredninger om, hvor dyrt det er. Derfor er det her et forsøg på at spørge, om der er en mulighed for, at vi kunne komme et stykke ad vejen.

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 12:22 år end dem, som har høje uddannelser og høj løn, de er også raske i en mindre andel af de år, de lever.

Kl. 12:22

Liselott Blixt (DF):

Jeg tror, at hver eneste gang, vi har haft den sag oppe, har jeg tilkendegivet, at vi er positive over for, at der skal ske noget på tandbehandlingssiden. Vi bliver udsat for hån, hver eneste gang vi har fået lille forslag igennem for en række patienter, men det er Dansk Folkeparti, der har fået nogle goder igennem til netop dem, der har været under kræftbehandling, og til dem, der har Sjögrens syndrom. Der er andre ting, som vi arbejder på, men det er de mandater, vi sidder med. Vi kæmper stadig væk for det, og jeg vil gerne have, at vi får flere grupper ind under det, men vi arbejder videre på det.

Kl. 12:23

Formanden :
Hr. Per Clausen.

Kl. 12:23

Per Clausen (EL):

Nu håber jeg ikke, at jeg har hånet Dansk Folkeparti på grund af små resultater, for der kan jo komme tider, hvor jeg også skal forsøge at tale nogle små resultater lidt større, end de er, for at det skal fremstå, som om man har indflydelse. Så det har jeg meget forståelse for.

Jeg vil gerne spørge fru Liselott Blixt om den tanke, som jeg forsøgte mig med, nemlig at der må være grænser for, hvor meget af ens indkomst man skal bruge for at få behandlet sine tænder. Det er jo en lidt mere principiel tilgang til det end den, hvor vi ligesom tager den ene gruppe efter den anden. Jeg har respekt for, at Dansk Folkeparti har gjort det, for det var jo måden at komme igennem med noget som helst på. Men skulle vi ikke overveje, om vi kunne have en anden tilgang til det, hvor vi sagde, at der altså også bør være en indtægtsgrænse? Jeg mener, at de i nogle af de andre nordiske lande har en regel om, at man ikke må betale mere end 1 pct. i brugerbetaling, derefter går det offentlige ind og betaler.

Kl. 12:24

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 12:24

Liselott Blixt (DF):

Jeg synes, det er en interessant tankegang, at det er indkomsten, der skal afgøre det. Jeg er ikke blevet præsenteret for den før, men jeg synes da, at det er noget, man skal se på.

Kl. 12:24

Formanden :

Tak til fru Liselott Blixt. Så er det fru Anne Baastrup som ordfører.

Kl. 12:24

(Ordfører)

Anne Baastrup (SF):

Da hr. Jonas Dahl ikke kan være til stede, skal jeg læse hans tale op.

Den her sag er blevet behandlet i salen flere gange før, men desværre, må vi konstatere, uden de helt store fremskridt. Vi ved jo, at jo dårligere menneskers økonomi er og jo mindre uddannelse de har, jo tidligere dør de, jo mere syge er de, mens de lever, og jo større er risikoen for, at de havner på førtidspension eller på anden måde ryger ud af arbejdsmarkedet. Vi ved også, at efterlønsmodtagere i gennemsnit lever 2 år kortere end deres jævnaldrende, som ikke modtager efterløn. De dårligt stillede lever altså ikke blot betydelig færre

men den indlysende kendsgerning er altså, at der er en tæt sammenhæng mellem at være rig og rask og så at være syg og fattig. Der er brug for mange forskellige tiltag for at sikre de dårligt stillede et bedre og længere liv, lige fra mindre nedslidende forhold på arbejdspladserne til bedre økonomiske vilkår. Vi skal tage hånd om de medmennesker, som ikke har de ressourcer og det overskud, som alle andre har. Det er ikke alle, der har overskud til hver eneste dag at lave et sundt måltid mad til deres børn. Det er ikke alle, der har råd til at købe sunde, økologiske varer. Det er ikke alle, der har råd til at købe et medlemskab af et fitnesscenter.

Men helt afgørende er det at få styrket den forebyggende indsats. Her kan vi så sige tage fat om roden til uligheden i sundheden. Derfor har SF sammen med Socialdemokraterne bl.a. foreslået, at afgifterne på cigaretter og andre usunde varer bliver hævet. Det vil i sig selv have en forebyggende effekt og vil samtidig kunne finansiere et forebyggende sundhedstjek. Det handler bl.a. om at få dæmpet det voldsomt stigende indtag af sukker, især i form af flydende kalorier som sodavand. Det er en stor del af grunden til, at vi har så mange overvægtige. Det er dokumenteret, at når en befolkning i gennemsnit taber nogle få kilo, falder dødeligheden i forbindelse med hjertesygdomme og sukkersyge markant, altså sygdomme, som rammer de dårligst stillede særlig hårdt. Det er derfor, at over halvdelen af de i alt 4 mia. kr. i afgifter, som SF og S vil lægge på usunde sager, er på sukker og sukkerholdige varer.

Får vi vendt udviklingen, vil det samtidig spare samfundet for milliarder. 80 pct. af alle sundhedsudgifter bruges på de sygeste 15 pct. af befolkningen. Det viser tal fra Danske Regioner. Derfor er det også ekstra beklageligt, at regeringen i den grad har forsømt at gøre noget ved selve problemstillingen vedrørende ulighed i sundhed. Regeringen er faktisk nærmest gået den modsatte vej og har øget uligheden i adgangen til sundhedsydelse. Man har indført et skattefradrag på private sundhedsforsikringer, som sætter alle dem uden for arbejdsmarkedet på B-holdet. Patienter med en arbejdsgiverbetalt sundhedsforsikring kommer hurtigere til sundhedsbehandling, mens patienter uden forsikring må vente.

SF vil en anden vej. Vi vil sikre alle grupper i befolkningen den samme adgang til sundhedsbehandling, og vi vil igangsætte en række initiativer, der kan skabe større lighed med hensyn til helbred og levetid. Det burde regeringen også langt om længe indse er vejen frem.

Kl. 12:27

Formanden :

Tak til fru Anne Baastrup. Så er det fru Vivi Kier som ordfører.

Kl. 12:27

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Tak. Jeg skal sige, at jeg ikke bare taler på De Konservatives vegne i den her tale. Jeg taler også på Venstres vegne. Det er jo ikke første gang, vi står og taler om ulighed i sundhed. Det er et vigtigt tema, og vi har efterhånden taget debatten mange gange her i salen. Jeg må sige, at jeg synes, det er et væsentligt tema, og at det er meget, meget vigtigt, at vi konstant forholder os til emnet, fordi vi ved, at der er ulighed i vores sundhedstilstand, men også fordi vi ikke præcis ved, hvad det er, der skal til, for at vi gør den her gruppe mennesker sunde.

Det helt nemme svar ville jo være: Vi sikrer os, at alle får en uddannelse, idet vi ud af adskillige undersøgelser kan se, at jo bedre uddannelse vi har, jo sundere bliver vi. Derfor har den her regering også søsat adskillige projekter for at fremme lighed i sundhed, og

ministeren har allerede redegjort for en hel del af dem, så det skal jeg undlade at remse op igen.

Et andet værktøj, som vi ikke har berørt så meget i dag, er sundhedsprofiler. Sundhedsprofiler er faktisk et rigtig vigtigt værktøj for de kommuner, der sidder med opgaven med den borgerrettede forebyggelsesindsats. Her kan man gå ind og måle ting. Vi snakker jo rigtig meget om, at vi godt kan se, at der er den her ulighed i sundhed på rigtig mange områder. Men kigger vi så på alkoholområdet, kan vi se, at der ligger det helt ovre i den anden grøft. Det er jo faktisk den gruppe af borgere, som ligger i den højeste indkomstgruppe, som har et massivt alkoholforbrug.

Vi ved, at mennesker med god økonomi og uddannelse holder op med at ryge. De lytter til de sundhedskampanjer, der gennemføres. Derimod ved vi også, at mennesker med lave indkomster fortsat ryger og har en forkert livsstil set med vores øjne. Og hvordan er det så, vi når dem? For vi når dem ikke gennem de her landsdækkende kampanjer. Vi er nødt til at målrette vores kampanjer eller målrette den indsats, vi vil gøre. Det er jo det, mange partier herinde har gjort i fællesskab via vores satspuljer, fordi vi ikke præcis ved, hvad det er, der skal til.

Så må jeg sige, at 1 kg gulerødder fortsat er billigere end 1 kg chips eller 1 l sodavand. Jeg vil også gerne sige, at jeg ikke ønsker at bestemme, hvordan folk skal leve, men jeg vil gøre alt muligt for, at folk er oplyste, ved, hvad det betyder, og hvor dejligt det er, hvis man eksempelvis bevæger sig en halv time hver dag; at man får lidt mere overskud; at det betyder noget, om man sidder og drikker sodavand og spiser chips hele dagen, eller om man får havregrød til morgenmad. Havregrød er faktisk et rigtig, rigtig godt produkt, som ikke koster ret mange penge.

Ulighed i sundhed er et væsentligt tema, og hos De Konservative og Venstre er vi meget optaget af hele tiden at prioritere det her emne. Men der er ingen, der præcis ved, hvad det er, der skal til.

Så vil jeg på vegne af Birgitte Josefsen fra Venstre, Liselott Blixt fra Dansk Folkeparti, undertegnede fra Det Konservative Folkeparti, Per Ørum Jørgensen fra Kristendemokraterne og Pia Christmas-Møller, som er uden for partierne, læse vores forslag til vedtagelse op.

Forslag til vedtagelse

Folketinget konstaterer, at regeringen sammen med en række andre partier igennem en årrække både på det sociale, det beskæftigelsesmæssige og det sundhedsmæssige område har taget en række initiativer, der har til formål at understøtte socialt udsatte gruppers lige adgang til offentlige sundhedsydelse. Heri indgår indsatser målrettet forebyggelse, sundhedsfremme og støtte til at benytte eksisterende muligheder i det danske sundhedsvæsen, og som medvirker til at reducere den sociale ulighed.

Folketinget opfordrer regeringen til at fortsætte arbejdet med at forbedre befolkningens sundhedstilstand generelt, herunder med initiativer der har særligt fokus på udsatte grupper, der erfaringsmæssigt er vanskelige at nå med forebyggelse og sundhedsfremme.

(Forslag til vedtagelse nr. V 32).

Kl. 12:31

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Der er så afleveret et forslag til vedtagelse, og det vil indgå i de videre forhandlinger. Der vil først blive stemt om vedtagelserne tirsdag den 1. marts 2011.

Der er en enkelt kort bemærkning til ordføreren, så vi skal lige bede hende blive et øjeblik. Den er fra hr. Per Clausen.

Kl. 12:32

Per Clausen (EL):

Jeg synes jo, det er dejligt, at der er den positive holdning til, at det er et reelt eksisterende problem, vi skal gøre noget ved. Det synes jeg er en rigtig, rigtig god ting, for så er vi da kommet et stykke ad vejen.

Så siger fru Vivi Kier, at vi ikke rigtig ved, hvad der skal gøres. Til det er der vel at sige, at på nogle områder ved vi i grunden godt, hvad der skal gøres, for vi ved godt, at hvis mennesker har et bedre fysisk og psykisk arbejdsmiljø, har det også betydning for deres livsstil. Det er faktisk sådan, at der er dobbelt op her, og af flere forskellige grunde kommer man til at leve sundere. Jeg ved godt, at det ligger lidt uden for sundhedsordføreren almindelige regime. Jeg synes bare, at det skal siges, at det ved vi i grunden godt.

Men det andet, som den konservative ordfører også ligesom siger, er, at når vi så kommer til det forebyggende, ved vi heller ikke rigtigt, hvad der virker. Nu har man jo nedsat en national forebyggelseskommission, der kom med en lang, lang række forslag til, hvad man skulle gøre, og regeringen og det politiske flertal har valgt stort set ikke at gøre noget af det, og det kunne jeg jo godt tænke mig at få en forklaring på. Hvorfor er det, man afviser det, som de eksperter, man selv har udpeget, peger på er det rigtige?

Kl. 12:33

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 12:33

Vivi Kier (KF):

Kommissionens anbefalinger var et digert værk, og jeg har ikke lige taget det med i dag. Jeg kan ikke huske, hvor mange det var, men jeg ved, at vi har gennemført rigtig mange af de tiltag, som de anviste. Vi har ikke taget dem alle til os. Vi har ikke sagt, at alle anbefalinger skulle følges. Men at vi prioriterer det, er rigtig vigtigt, og jo, vi ved jo ikke nøjagtigt, hvad det er, der skal til, for vi kan se, at når vi laver kampanjer for at hindre folk i at ryge, for at spise sundere, for at motionere mere, er der en stor gruppe, som tager de her kampanjer til sig og ændrer på deres livsstil. Og så er der den her gruppe, som ikke gør det.

Derfor har vi jo søsat adskillige projekter lige nøjagtig for at se, hvordan vi så får den befolkningsgruppe i tale. Skal jeg nævne et lillebitte hjørne, så ved vi, at mennesker i lavindkomstgrupperne ryger allerallermest, og der er nogle mennesker, hvor det ikke er nok bare at kunne ringe til en rygestoplinje og få nogle gode råd til, hvordan man skal lade være. Vi ved, at der findes muligheder for at få et medicinsk rygestop, men det er faktisk dyrt. Det er en af de ting, jeg har kæmpet for og fået gennemført, nemlig at man i kommunerne kan prøve at tilbyde den her gruppe mennesker i lavindkomstgrupperne, at de kan få tilskud til medicinsk rygestop, hvis det er det, der kunne motivere dem til at komme ud af en rygeafhængighed og dermed blive sundere.

Kl. 12:34

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Hr. Per Clausen.

Kl. 12:34

Per Clausen (EL):

Jeg er enig med ordføreren i, at en række af de kampanjer, man gennemfører, ikke påvirker en stor del af befolkningen, og hvis man kommer i de kredse, hvor det ikke påvirker, er det jo ikke, fordi man ikke har hørt, hvad der er blevet sagt, og det er heller ikke, fordi man ikke forstår. Det er, fordi man synes, det er lidt kuriøst og lidt latterligt, og man fortæller sjove historier om, hvor mange øl man nu er

tvunget til at drikke hver dag for at leve op til det der krav om, hvad man skal drikke om ugen, eller hvordan det bliver formuleret.

Men jeg vil godt spørge ordføreren, om hun ikke er enig med mig i, at der faktisk findes dokumentation for, at prisen betyder noget. Det gode ved det er, at her svarer de resultater, de kloge hoveder når til, faktisk også til min egen erfaring. Jeg har oplevet, hvordan ølforbruget er steget dramatisk i et miljø, da priserne faldt, og derfor vil jeg spørge, om det dog ikke var værd at bruge nogle af de metoder, som man ved virker, også selv om de ikke er så populære.

Kl. 12:35

Den fg. formand (Pernille Frahm):
Ordføreren.

Kl. 12:35

Vivi Kier (KF):

Jeg helt enig i, at der er nogle mennesker, som godt ved, hvordan de skal leve sundt, men som ikke har lyst til at leve sundt og træffer den beslutning, og det respekterer jeg fuldt ud. For mig er det rigtig, rigtig vigtigt, at folk blot har informationen og ved, hvad der skal til, hvis man gerne vil leve sundere. Og jo, prisen betyder også noget. Vi kunne jo sagtens stå her – det ville jeg egentlig også godt være med til – og sige: Skal vi ikke indføre, at en pakke cigaretter koster 100 kr.? Så er jeg ikke i tvivl om, at vi ikke sælger en eneste cigaret i Danmark, og så kan jeg læne mig tilbage som sundhedsordfører og sige: Nej, hvor dejligt, nu ryger vi ikke mere i Danmark, så nu bliver vi meget, meget sundere. Men det nytter jo ikke noget, fordi så køber de her mennesker bare de cigaretter et andet sted og i nogle andre lande, som ikke har de her priser på cigaretter, og så er vi jo ikke blevet sundere af det.

Så for mig handler det meget om at finde balancen, og jeg synes, at vi bruger alt for meget krudt på at sige: Skal vi ikke få det her til at koste mange flere penge, så folk lader være med at købe det? Jeg vil hellere bruge krudtet på at få folk til at forstå, at det betyder noget, hvordan man lever, at man er lidt aktiv og man spiser sundt. Vi ved jo godt selv, at når vi har siddet igennem julefrokosterne og spist en masse fede ting og drukket for meget alkohol og sodavand og spist for meget slik og chokolade, så glæder vi os egentlig til hverdagen, hvor vi igen får lidt havregrød om morgenen. Og igen må jeg sige, at 1 kg gulerødder altså er billigere end 1 kg chips.

Kl. 12:36

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken med hr. Manu Sareen fra Det Radikale Venstre.

Kl. 12:37

(Ordfører)

Manu Sareen (RV):

Tak for det. Jamen alle borgere er afhængige af et velfungerende fællesskab, og fællesskabet er selvfølgelig også omvendt afhængigt af velfungerende borgere. Derfor er det selvfølgelig også logisk at sætte fokus på den ulighed, som er sat til debat i dag, og naturligvis også på konsekvenserne af den ulighed, som vi taler om.

Dansk Arbejdsgiverforening skriver i deres arbejdsmarkedsrapport, at på 25 år er antallet af mennesker, der hver dag modtager offentlig forsørgelse på grund af helbredsproblemer, steget fra 280.000 til 445.000 mennesker. De er enten på førtidspension, i fleksjob, på ledighedsydelse, modtager sygedagpenge eller er på revalidering, og regningen er simpelt hen gigantisk. De samlede udgifter til de helbredsbetingede forsørgelser løber op i 110 mia. kr. om året, og det beløb bliver simpelt hen ved med at vokse.

Men som vi også har hørt fra ministeren og andre ordførere, er det selvfølgelig ikke skidt det hele. Vi lever i dag ca. 8 år længere

end for 60 år siden, og det er selvfølgelig den gode nyhed. Men vi er samtidig sakkert bagud i forhold til andre lande – svenskerne lever f.eks. 2½ år længere end danskerne – og de sidste leveår er oftest præget af sygdomme. Det kommer selvfølgelig ikke som en overraskelse, for sådan er det for mange ældre mennesker, men når man dykker ned i det og ser nærmere på det, kan vi se, og det er måske heller ikke overraskende, at det skyldes, at vi selvfølgelig har en række usunde vaner, der hænger tæt sammen med livsstilssygdomme som hjerte-kar-sygdomme, sukkersyge og lungekræft. Vi ved, at de her fire KRAM-faktorer, som de også bliver kaldt – kost, rygning, alkohol og motion – har afgørende betydning for udvikling af sygdom, og det er også her, at vi finder den største del af forklaringen på vores relativt korte middellevetid. KRAM-faktorerne er således årsag til ca. 40 pct. af alle dødsfald.

Så der er al mulig grund til at tænke forebyggende og bl.a. kigge på afgiftsforhøjelser, som der også er mange, der har været inde på i dag, især når det handler om cigaretter, sukker og fedt. Og der er en masse gode erfaringer fra f.eks. England, hvor man har sat afgifterne op på alkohol; det har bevirket, at folk drikker mindre, og det er heller ikke så tilgængeligt for unge mennesker. Vi har haft den her debat om unge mennesker tidligere, hvor jeg også har været med, og jeg tror, at vi alle sammen er enige om, at det alkoholforbrug, der er blandt danske unge, er foruroligende, og det skal vi selvfølgelig have gjort noget ved.

Men lighed i sundhed starter jo andre steder. Hr. Per Clausen var inde på arbejdsmarkedet, men jeg tror også, det er vigtigt, at man kigger på uddannelsessystemet. Der er masser af forskning, der viser, at jo større indkomst og kundskabskapital ens familie er i besiddelse af, og jo mere uddannelse forældrene har, desto større er chancen for, at deres børn får gode færdigheder i læsning og skrivning ved afslutningen af grundskolen. Og det skal selvfølgelig ikke lægges nogen til last, at man kommer fra et velfungerende hjem – ingen tvivl om det – men det skal omvendt heller ikke lægges nogen til last, at man kommer fra et resourcesvagt hjem.

I forbindelse med uddannelse tænker jeg også på udsatte boligområder og etniske minoriteter, som Dansk Folkeparti også meget rigtigt var inde på – der er ingen tvivl om, at der selvfølgelig også skal være en stor indsats dér. I dag bare i København alene kan omkring 49 pct., tror jeg, af alle de minoritetsbørn, der forlader folkeskolen, ikke læse og skrive ordentligt. Nogle børn har, når de starter i folkeskolen, et ordforråd på 5.000 ord, mens børn fra ressourcerstærke hjem har et ordforråd på omkring 20.000 ord, og der er heller ingen tvivl om, at det selvfølgelig får stor indvirkning på, hvordan man klarer sig i skolen, og selvfølgelig også på valget af uddannelse senere hen i livet og – hvis vi bevarer den logik, som alle har været inde på – også på, hvordan man bruger sundhedssystemet.

Så ønsker man at komme den sociale ulighed til livs, er man selvfølgelig nødsaget til at starte indsatsen i de tidlige år. Det Konservative Folkeparti var selvfølgelig inde på, at det kunne starte med havregrød om morgenen, og det er jeg fuldstændig enig i. Og grunden til, at havregryn er så sundt, er, at det er det eneste produkt, der er et hundrede procent fuldkorn. Så det er også en servicemeddelelse til andre.

Kl. 12:41

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen, der har bedt om korte bemærkninger. Jeg ved ikke, om ordføreren for forespørgerne også vil indgå i ordførerrækken. Det ser sådan ud. Hr. Per Clausen.

Så tager vi ministeren først. Men der er jo plads i ordførerrækken til en fra Enhedslisten. Ministeren.

Kl. 12:42

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil sige tak for de faldne bemærkninger. Jeg må indrømme, at jeg blev særligt bevæget af fru Liselott Blixts vidnesbyrd om de fremskridt, som trods alt er sket de sidste 20-30 år, og jeg synes også, det var fint, at ordføreren for forespørgerne, hr. Per Clausen, også anerkendte disse fremskridt.

Han klagede så lidt over, at jeg ikke kom med et program for, hvordan vi nu vil gå videre. Til det vil jeg svare: Vi gør jo ikke andet end at satse år for år på forbedring af sundhedstilstanden. Det er det eneste område, som får lov til at vokse. På socialministerens og beskæftigelsesministerens område sker der ganske meget, som jeg opremsede. Det, jeg nævnte, er altså de ting, der er sat penge af til – jeg skrev ikke en lang ønskeseddel. Men der er jo ingen tvivl om, at historien ikke slutter her, og der vil i forbindelse med de næste satspuljeforhandlinger uden tvivl igen blive sat fokus på præcis det, vi taler om her. Når jeg skal forhandle med regionerne om regionernes budgetter her om et par måneder, er der ingen tvivl om, at der igen vil være fokus på dette, ligesom når vi forhandler med kommunerne.

Jeg vil blot sige tak, og når jeg accepterede at gå på talerstolen, var det blot for det tilfælde, at der var nogle, der ville stille mig spørgsmål, for jeg havde sådan set ikke bedt om ordet.

Kl. 12:43

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Men det var der ikke. Så er det hr. Per Clausen.

Kl. 12:44

(Ordfører for forespørgerne)

Per Clausen (EL):

Jeg skal starte med at sige, at jeg synes, det har været en god og forholdsvis fredelig debat, men det skal man jo ikke nødvendigvis klage over. Jeg synes også, det er rigtig godt, at vi indimellem, i hvert fald os, der har nået den alder, der gør, at vi kan huske, hvordan det var engang, minder om, at de gode gamle dage ikke var så gode endda. Når det går rigtig højt, plejer jeg at erkende, at der også i de sidste 20 år er sket fremskridt inden for uddannelsesområdet, men det undlader jeg som regel, når den nuværende sundhedsminister er til stede, for det kunne give ham grillen.

Pointen i den her sag er jo, at det er rigtig godt, at vi i dag har en politisk forståelse af, at ulighed i sundhed er et politisk spørgsmål. Det er et politisk spørgsmål, der kræver aktivitet også fra de offentlige myndigheders side og fra det politiske systems side. Det synes jeg faktisk er rigtig godt. Det er ikke så tit, man kan diskutere ulighed i sundhed, uden at der er nogle, som absolut skal pointere, at nu skal vi huske, at det er den enkeltes eget ansvar, og at den enkelte bare må tage sig sammen osv. Det har vi været dejligt fri for i den her debat. Det gør selvfølgelig, at debatten på den måde ikke bliver særlig polemisk. Men så kommer vi til det, som lidt er udfordringen, nemlig at når vi så er blevet enige om, hvor vigtigt det her er, og hvor ærgerligt det er, at det går den forkerte vej, så er der en tilbøjelighed til, at man lander derhenne, at når der ikke sker noget, er det, fordi vi ikke ved, hvad der skal til.

Der må jeg sige: Det er ikke helt rigtigt, at vi ikke ved, hvad der skal til. Jeg har i debatten nævnt, at vi sådan set godt ved, at der er tæt sammenhæng mellem de vilkår, man har på sin arbejdsplads, og den sundhedstilstand, man har. Det er ikke bare en sammenhæng, som handler om, at man bliver nedslidt og syg af dårligt arbejde, men også at dårlige arbejdsforhold påvirker ens liv i øvrigt, og det påvirker i meget, meget stor grad ens liv i øvrigt. Det er selvfølgelig nemt nok, for så kan man her i Folketinget sige, at det heldigvis er arbejdsmarkedets parter, der afgør det. Vi kunne selvfølgelig stramme op på arbejdsmiljølovgivningen, gøre det, som står i det forslag til vedtagelse, som er fremsat af oppositionen i den her sag. Det kun-

ne vi gøre, og det ville givetvis hjælpe, men det er rigtigt, at meget ligger andre steder.

Til gengæld kunne man jo sige, at når vi nu ved, at det er sådan, at det at have indflydelse på sit eget arbejde, det at være med til selv at organisere sit eget arbejde er med til at skabe et godt psykisk arbejdsmiljø, og når vi oven i købet også godt ved, at det formentlig gør, at kvaliteten af det arbejde, der bliver udført, ikke bliver dårligere, men bedre, hvorfor har vi så i årevis brugt enorme ressourcer fra Folketingets side på at sikre mere bureaukrati og mere kontrol i forhold til de offentlige ansatte? Altså, her er der nogle ansatte, hvis arbejdsmiljø påvirkes direkte med de beslutninger, vi træffer herinde. Det er bare et enkelt eksempel. Når vi nu godt ved, at det at have et vist økonomisk overskud faktisk betyder noget for de vilkår, man giver sine børn, betyder noget for den energi, man kan kaste ind i at leve relativt sundt, og selv om det er rigtigt, at 1 kg gulerødder er billigere end 1 kg chips, er der alligevel en tilbøjelighed til, at man måske for at forsøde tilværelsen lidt i økonomisk meget dårligt stillede familier forfalder til chipsene, hvorfor fører vi så en politik, som for en række mennesker, en række familier skaber øget fattigdom? Det er jo den politik, der er blevet ført, den har ført til flere fattige børn i Danmark og dermed også til større ulighed i sundhed.

Når vi nu godt ved, at pris betyder noget – jeg er meget glad for af den konservative ordførers bekræftelse af det – hvorfor har det så været magtpåliggende at sænke prisen på spiritus i Danmark? Jeg har godt hørt det om grænsehandel og alt det der, men jeg vil bare sige, at for rigtig, rigtig mange danskere er det, at man har tilgængelighed til alkohol og øl billigt, hurtigt og nemt, altså et afgørende parameter for, hvor meget man bruger. Derfor vil jeg sige, at jeg synes, det er ærgerligt, at man ikke kan føre den diskussion til bunds. Jeg så selvfølgelig gerne, at man også brugte de penge, man så fik ind, til at billiggøre sunde produkter, og jeg har godt set, at Forebyggelseskommissionen der har sagt, at man ikke får ret meget ud af det. Det kan også godt være, men jeg vil nu gerne, også af sociale grunde, kunne sige, at det godt kan være, at vi tager noget i nogle afgifter, kunne sige, at det godt kan være, at vi skal sørge for, at de mennesker, der er fattigst i vores land, får bedre økonomiske vilkår, skal vi jo også, synes jeg, sørge for, at man så at sige kan handle sig ud af de øgede afgifter.

Så vil jeg gerne sige, at jeg er glad for den – og det vil vi i hvert fald vende tilbage til også i fremtiden – åbenhed, der fra enkelte sider var i forhold til den meget, meget omfattende brugerbetaling, der er i det danske sundhedssystem, og som efter min mening er helt urimelig. Selv om det forslag til vedtagelse, der ligger fra oppositionen, ikke har fået alle Enhedslistens synspunkter med – det vil de, der har været med til at lave vedtagelsen i hvert fald vide, og det skal ikke være nogen hemmelighed for andre – er jeg alligevel glad for, at der vil blive taget en række konkrete initiativer, som kan mindske uligheden i sundhed efter næste valg, når vi får et nyt flertal, og det er jo også en god og positiv afslutning på en helt fredelig debat.

Kl. 12:49

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Der kom en til kort bemærkning, lige da hr. Per Clausen sluttede. Fru Vivi Kier skal have en kort bemærkning til ordføreren.

Kl. 12:49

Vivi Kier (KF):

Jeg trykkede på knappen, før talen sluttede. Jeg vil også bare sige tak for debatten, og så vil jeg i forbindelse med alkohol, som der har været lidt snak om frem og tilbage, spørge, om hr. Per Clausen ikke er enig i, at dem, vi skal ramme, faktisk ikke er de unge, for alle undersøgelser viser efterhånden, at det er forældrene, gruppen af voksne, vi skal have fat i, for børnene gør jo egentlig bare som forældrene. Det mest uhyggelige er, at den seneste undersøgelse, jeg har set, viser, at unge mennesker faktisk drikker på grund af et forventnings-

pres fra forældrene, fordi det der med at drikke egentlig ikke er så alvorligt.

Kl. 12:50

Den fg. formand (Pernille Frahm):
Ordføreren.

Kl. 12:50

Per Clausen (EL):

I Enhedslisten har vi jo været noget skeptiske over for og har også været imod nogle af de forslag, hvor alderen for, hvornår man må købe alkohol og den slags, er blevet hævet, fordi vi sådan set tror, at det mestendels er symbolpolitik, der ikke har nogen effekt.

Jeg er sådan set enig med spørgeren, for når det handler om alkohol og særligt i forhold til unge, handler det meget mere om kultur og om, hvad der er trendy, end det handler om så meget andet. Selvfølgelig betyder prisen noget. Det tror jeg den gør. Og det er nok et selvstændigt problem, at noget alkohol, som virker ret kraftigt, er blevet billigt, og at man i øvrigt er i stand til at producere det, så det ikke smager af alkohol. Det er et problem. Men jeg mener, at kulturen er enorm vigtig, og det er derfor, at det er så vigtigt, at de på alle skoler og i politiske ungdomsorganisationer – skulle jeg til at sige – får vedtaget en politik for, hvordan de håndterer alkohol.

Kl. 12:51

Den fg. formand (Pernille Frahm):
Fru Vivi Kier.

Kl. 12:51

Vivi Kier (KF):

Derfor er det jo også så glædeligt, at vi faktisk har vedtaget, at alle uddannelsesinstitutioner skulle gå i gang med – jeg har fulgt mange af dem – at indføre en alkoholpolitik.

Det andet, jeg gerne lige vil spørge hr. Per Clausen om, er, at jeg kan forstå, at man er meget optaget af det her med brugerbetaling. Vi har jo rigtig mange gange diskuteret tandområdet, og heller ikke jeg synes, at det er logisk, at man kan få en byld på armen, gå til lægen, blive opereret og blive syet, og det koster ikke en krone, så kan man få en tandbyld, så går man til sin tandlæge, og i bedste fald går man derfra med et girokort på et ret så stort beløb. Fra konservativ side har vi jo foreslået, at vi skulle nedsætte en kommission til at analysere hele brugerbetalingsområdet, og som skulle se på, om vi kunne ændre på det, også så det bliver fornuftige priser, man ender med at skulle betale hos tandlægen. Vil Enhedslisten bakke op om sådan et konservativt forslag?

Kl. 12:52

Den fg. formand (Pernille Frahm):
Ordføreren.

Kl. 12:52

Per Clausen (EL):

Vores udgangspunkt for at gå ind i det, ville være et synspunkt om, at vi skal have reduceret brugerbetalingen i Danmark. I første omgang måske til det niveau, som de har i andre nordiske lande. Det vil være vores udgangspunkt. Vi går ind for at reducere brugerbetalingen. Vi går ikke ind for at indføre eller øge brugerbetalingen på nogen områder.

Kl. 12:52

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Så er der ikke flere korte bemærkninger. Jeg siger tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet, og hermed er forespørgslen sluttet.

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted tirsdag den 1. marts.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 140:

Forslag til lov om energimærkning af energirelaterede produkter.

Af klima- og energiministeren (Lykke Friis).
(Fremsættelse 09.02.2011).

Kl. 12:52

Forhandling

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Lars Christian Lilleholt som ordfører.

Kl. 12:53

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

Tak for det. Lovforslaget her gennemfører et EU-direktiv om energimærkning i den danske lovgivning. Der er tale om et rigtig, rigtig fornuftigt forslag, som betyder, at energimærkningen udvides til ikke bare at omfatte de energiforbrugende apparater, men også relaterede apparater og andre ting, som forbruger energi.

Energimærkning er en rigtig god idé. Den giver forbrugerne et godt redskab til at vurdere, hvor højt energiforbruget er, så man ikke alene tager hensyn til, hvad produktet koster, men også til, hvor højt et energiforbrug produktet har.

Venstre kan støtte lovforslaget.

Kl. 12:53

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Den næste i ordførerrækken er hr. Per Husted fra Socialdemokraterne.

Kl. 12:54

(Ordfører)

Per Husted (S):

L 140 gennemfører det omarbejdede energimærkningsdirektiv, og formålet med det er at fremme energibesparelser ved at tydeliggøre produkternes energiforbrug, så vi som forbrugere kan vælge energirigtigt.

Det er en sympatisk målsætning, som det er svært at være uenig i. Og det er jo ganske fornuftigt, at det gennemføres på EU-niveau, så vi får samme regler i alle lande. Det er sund fornuft og godt for danske virksomheder, som jo har deres væsentligste omsætning på EU-området. Og som forbruger er det fornuftigt, at det er den samme mærkning man møder, om det er i Danmark eller Letland eller i et andet EU-land.

De høringssvar, der ligger til forslaget, rummer ikke mange kritiske indsigelser, så både forbrugerorganisationer og erhvervsorganisationer ser positivt på det. Men der er lige et par enkelte dele fra høringssvarene, jeg lige vil dvæle ved. Bl.a. anbefaler Tekniq – Installatørernes Organisation, at eksempelvis Center for Energibesparelser får en oversigt over de produkter, som det her lovforslag omfatter, ligesom leverandører kan angive deres produkters data og energimærkningskategori.

Det bør egentlig undersøges nærmere, og såfremt der ikke allerede ligger planer for det, burde det overvejes. I det hele taget er det værd at overveje, hvordan vi kan blive bedre til at informere på en

enkel og letforståelig måde. Lovgivningen har jo en begrænset betydning, hvis vi ikke også informerer godt om den.

Forbrugerrådet anfører, at den nye skala med A+, A++ og A+++ kan virke forvirrende og endda vildledende. De ønsker i højere grad den lukkede skala med A til G genindført. Det er også en ganske fornuftig kommentar, og jeg vil gerne opfordre til, at den medtages i forbindelse med den vurdering af direktivets effektivitet, som skal ske senest den 31. december 2014.

Vigtigst er det dog, at skalaen ikke ændres for ofte, da det skaber endnu større forvirring hos forbrugerne. Ministeren har også tidligere oplyst, at en EU-undersøgelse har vist, at forbrugerne bedre kan forstå den ny skala. At det burde være tilfældet, synes jeg lige virker lidt pudsigt inde i mit hoved, for det virker jo egentlig logisk, at A er det mest effektive, og at det så går nedad. Det må vi acceptere, men opfordringen skal lyde til, at det bliver vurderet.

Så er det også fint at lave ordninger, og i det her tilfælde endda at udvide antallet af produkter, som er omfattet. Forbrugerrådet og Danmarks Naturfredningsforening anfører helt korrekt, at det er vigtigt, at forbrugerne, producenterne og detailhandlerne kan stole på de ordninger, der er. Der er det nødvendigt med en effektiv kontrol, og det er der, så vidt jeg kan se, ikke taget hensyn til fra ministerens side, så det kunne egentlig også være relevant at få en afklaring på, hvordan vi sikrer, at de gode intentioner i L 140 faktisk overholdes.

Med de kommentarer vil jeg give den fulde opbakning til det videre arbejde med det.

Kl. 12:57

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Den næste i ordførerrækken er hr. Per Dalgaard fra Dansk Folkeparti.

Kl. 12:57

(Ordfører)

Per Dalgaard (DF):

Lovforslaget skal tydeliggøre produkters energiforbrug, hvorved forbrugerne kan vælge det produkt, der passer dem bedst og har det mindste energiforbrug. Forslaget vil hjælpe med til at fremme anvendelse af energieffektive produkter, hvilket i sig selv jo er ganske fornuftigt. Det er en rammelov og et supplement til en ecodesignlov, som pålægger alle produkter at være energieffektive. Der er for nuværende otte produktgrupper, som er omfattet, og det påregnes, at 20-25 stykker yderligere vil komme til. Af berørte danske produkter kan man f.eks. nævne tv og radio, cirkulationspumper, kedler, varmtvandsbeholdere, isolationsmateriale og husholdningsudstyr. Danske virksomheder er allerede så kvalitetsbevidste, at den mærkning, der her lægges op til, ikke vil volde problemer for danske virksomheder. Det påregnes, at der er en betydelig energibesparende effekt af loven ved at mærke produkterne i syv klasser fra A til G og alle de her berømte plusser, som en tidligere ordfører også lige nævnte, fra et til tre. Så skal der anvendes piktogrammer, så der ikke opstår problemer i forbindelse med udenlandske produkters energimærkning, sådan at man på en nem måde kan se, hvad et sådant produkt energimæssigt indeholder.

Loven vil også omfatte alle energiforbrugende og energirelaterede produkter. Det vil sige, at produktet i sig selv ikke behøver at bruge energi, men det kan f.eks. være isolering og vinduer og døre, som jo energimæssigt også har en effekt.

Loven vil også omfatte nye motordrevne køretøjer, som skal have et energimærkat og en korrekt energiattest og et datablad inden udstilling, salg, afbetalingssalg eller udlejning af køretøjet. Den attest skal følge produktet.

Energiministeren kan så pålægge offentlige institutioner at købe de mest energieffektive produkter. Der kunne jeg selvfølgelig godt tænke mig at spørge ministeren, om det sådan nærmest er et ultimativt krav, og om ministeren siger til virksomhederne, de offentlige

institutioner, at det nu er de og de produkter, der skal købes fremover. Det kan godt blive en dyr affære, men det er selvfølgelig i orden med en venlig henstilling.

Så har jeg et spørgsmål i forbindelse med, om de institutioner, som skal overvåge, om det finder sted, specielt måske ude i EU, nu er nogle, der er etableret.

Alt i alt er vi positive over for forslaget og ser frem til den videre behandling.

Kl. 13:00

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Den næste i ordførerrækken er fru Anne Grete Holmsgaard fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:00

(Ordfører)

Anne Grete Holmsgaard (SF):

I SF mener vi, at mærkning er rigtig vigtigt, fordi det er oplysning til forbrugerne om, hvorvidt det er et energimæssigt godt eller skidt produkt, de står over for at skulle vælge. Det er vigtigt, at man har en mærkning, som forbrugerne har tillid til. Derfor er mit første spørgsmål, som jeg godt vil have ministeren redegør lidt for heroppe: Hvordan kører kontrollen egentlig med, at de her produkter rent faktisk lever op til det? Hvor mange af produkterne bliver udtaget til kontrol, så man kan være sikker på, hvis man køber noget, der er A-mærket eller A+-mærket, at man så også er oppe i den gode ende? Det var det første, jeg ville sige.

Det andet er, at vi selvfølgelig er helt med på og synes, det er rigtig godt, at de energirelaterede produkter kommer med ind under det. Hr. Per Dalgaard nævnte det også. Det handler om vinduer, isoleringsmaterialer og andre ting, som man ikke kan sige er direkte energiforbrugende, men indirekte energiforbrugende.

Det tredje, jeg vil sige lidt om, er selve skalaen. Der er valgt et miks af det, der hedder den lukkede skala, A til G, og så A+, A++ og A+++ . Det er jo et kompromis, der blev indgået i EU, hvor Danmark arbejdede for, at man skulle have den lukkede skala. Men for mig er det ikke fuldstændig klart, hvor ofte man egentlig revurderer, fordi det, der i dag er A-mærket og det bedste, er forhåbentlig ikke det bedste om 2 år. Da skulle der gerne være kommet nye produkter på markedet, som er bedre. De får så ifølge det her A+ eller A++, men det er jo lidt vigtigt at vide, hvor ofte det her bliver vurderet. Går der 2 år? Går der 3 år? Går der 4 år? Går der 5 år? Det har også betydning for de producenter, der gerne vil lægge sig i front og sige, at de nu gør noget, der lige er tanden bedre end det, der er A-mærket.

Til allersidst har jeg noget, der faktisk hører sammen med det første om kontrollen, nemlig biler. Der har været rigtig meget kritik af, at den oplysning, man får, når man køber en ny bil, om, hvor langt den kører på literen, ikke holder, når man sidder derude, heller ikke selv om man kører fornuftigt og ordentligt og ikke ligger og gasser op og bremser hele tiden. Der vil jeg egentlig gerne vide, om der er noget på vej, som gør, at der er større troværdighed om, hvor langt den bil egentlig kører på literen i forhold til det, man får oplyst.

Kl. 13:02

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Den næste i ordførerrækken er hr. Jørgen S. Lundsgaard fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:03

(Ordfører)

Jørgen S. Lundsgaard (KF):

Den billigste måde at gennemføre energibesparelser på er oplysning. Derfor er gennemførelsen af energimærkedirektivet en attraktiv metode til at opnå en stor virkning. Lovforslaget har samme struktur som ecodesignloven, og begge har det samme anvendelsesområde.

Energimærkningen tilskynder i henhold til lovforslaget forbrugerne til at anskaffe energieffektive produkter. Ecodesignloven og det bagvedliggende direktiv sætter en minimumsgrænse for det enkelte produkts energieffektivitet. Produkter, som ikke lever op til denne minimumsgrænse, må ikke markedsføres i EU. Det vil sige, at vi både anvender pisk og gulerod.

Ved at specificere produkters energiforbrug giver man således den bevidste forbruger mulighed for at vælge de mere energieffektive produkter, og dermed øges forhåbentlig efterspørgslen og produktionen af disse. Ved at sætte en minimumsgrænse for, hvad samfundet vil acceptere, stiller vi krav til producenterne, som de er nødt til at efterkomme, hvis de vil sælge deres produkter. Det giver miljøforbedringer og energibesparelser uden andre omkostninger end til at kontrollere, om produkterne nu også overholder loven.

Derfor er det også betryggende, at lovforslaget præciserer, hvem der er ansvarlig for, at produktet overholder loven, og at der altid kan findes en ansvarlig. Udgangspunktet er som vanlig, at producenten er ansvarlig for produktet, men hvis producenten ikke er etableret i EU, påhviler forpligtelsen producentens repræsentant i EU. Hvis producentens repræsentant ikke er bemyndiget af EU, hviler forpligtelsen på importøren. Hvis der hverken er producentrepræsentant eller importør, påhviler forpligtelsen enhver fysisk eller juridisk person, der bringer produktet på markedet eller erhvervsmæssigt bruger det. Det virker. Denne præcisering af ansvaret er betryggende.

Også kontrollen er præciseret i forslaget. Det påhviler nemlig klima- og energiministeren eller den myndighed, ministeren delegerer ansvaret til, at føre den. Lovforslaget kræver, at myndigheden skal gennemføre en stikprøvebaseret kontrol af de produkter, som er på markedet, ved at kontrollere dokumentationen, energieffektiviteten og den krævede energietiket.

Alt i alt kan lovforslaget give meget energibesparelse for få penge med forbrugernes hjælp. Vi kan derfor tilslutte os forslaget.

Kl. 13:05

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger til ordføreren, så vi går videre. Den næste er fru Bente Dahl fra Det Radikale Venstre.

Kl. 13:05

(Ordfører)

Bente Dahl (RV):

Det lovforslag, vi behandler her, er sat i verden for at gennemføre et EU-direktiv om angivelse af energirelaterede produkters energi- og ressourceforbrug ved hjælp af mærkning og standardiserede produktoplysninger. Det er et rigtig godt og sympatisk forslag af mindst to grunde. To åbenlyse grunde er, at det drejer sig om regulering med oplysning som redskab, og at det drejer sig om at spare på energien på en intelligent og nem måde. Ved at spare på energien i det daglige opnås rigtig mange fordele. Privat for den enkelte bliver der flere penge at bruge på andre ting. Som samfund behøver vi ikke importere så meget kul og olie til at fremstille elektricitet af, og ved at bruge så lidt energi som muligt udledes det omtalte produkts CO₂ ved energifremstilling i mindre mængder.

Siden 1970'erne, hvor vi med oliekrisen første gang blev gjort opmærksom på, at energi ikke er noget, der bare kommer strømmende til os, har vi i Danmark med dygtighed forstået at spare på energien, uden at væksten i samfundet er gået baglæns. Så det at bruge energi med omtanke, at spare på den kloge måde, er en af vejene frem.

Lovforslaget vil betyde, at alle energirelaterede produkter skal mærkes med et energimærke, der baserer sig på den kendte A-G-skala fra grøn til rød, således at dyb grøn er tegn på det mest energieffektive produkt i forhold til, hvad det kan yde. Andre ordførere

har peget dels på, hvordan kontrollen skal fungere, dels på vigtigheden af, at alle energirelaterede områder som isolering etc. skal med ind i lovbehandlingen, og Radikale Venstre er også med på de overvejelser.

I et af høringssvarene, som Forbrugerrådet står for – det er det høringssvar, jeg lige vil komme ind på – problematiseres det, at A-mærket er delt op i A+, A++ og A+++, hvilket kan virke forvirrende. Det kan det nok også, men nu er det sådan, at den dybeste grønne farve hører med til det mest energieffektive produkt, så der er flere parametre. Det vigtige her, mener jeg og Det Radikale Venstre, er den løbende opdatering af kravene og mærkerne.

Forbrugerrådet har også påpeget, at straffebestemmelserne i § 23 er for vage. Radikale Venstre mener, at vi i udvalgsarbejdet må se på, om de er for vage, og om der skal strammes op på dem.

Alt i alt er det et rigtig godt forslag, som Radikale Venstre kan støtte.

Kl. 13:08

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Jeg siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste er hr. Per Clausen fra Enhedslisten.

Kl. 13:08

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Det er jo en vanskelig opgave at finde en ny vinkling på det her forslag efter de indlæg, der har været i debatten. Så jeg vil sige, at Enhedslisten synes, at det er rigtig godt, at man udvider den her mærkning, sådan at alle produkter i princippet har mulighed for at blive mærket for deres påvirkning på energiområdet. Det er selvfølgelig et stort fremskridt for os forbrugere, der gerne vil handle fornuftigt, og som ikke altid har tid eller evner til at sætte os ind i de tekniske beskrivelser, der i øvrigt kan være anført. Så det synes jeg er en god og vigtig ting.

Jeg har nok en tilbøjelighed til at mene, at det der med A++ osv. ikke skaber større klarhed og enkelhed. Jeg tror, det ville være nemmere for mennesker som mig, hvis man kunne nøjes med at sige, at man skulle have et A-produkt og ikke hele tiden skulle undersøge, om der var kommet et nyt +, man skulle huske at have med, før man var rigtig miljøbevidst. Så jeg synes, man skulle prøve at arbejde med det, men jeg er klar over, at det drejer sig om EU og om EU-kompromiser, og det er jo næsten indimellem lige så umuligt at gøre noget ved som det, der står i de hellige skrifter. Men det er da godt, hvis man arbejder videre med det.

Så er jeg enig i de synspunkter, der har været om, at vi nok lige skal vende, om kontrollen er effektiv nok. Det skal jo altid afvejes i forhold til omkostninger og bureaukrati, men det tror jeg vi tager en runde om i udvalget. Men jeg kan høre, at der også er andre, der vil drive det, så det skal nok ske. Og så er der selvfølgelig også spørgsmål om sanktionsmuligheder og straffeforanstaltninger, altså om de er drakoniske nok i forhold til disse overtrædelser, der kan være på det her område. Det vil også blive undersøgt i udvalgsarbejdet, kan jeg konstatere. Da jeg også kan konstatere, at der er flittige medlemmer af Folketinget, der allerede har lovet at stille spørgsmål om de emner, vil jeg i første omgang afvente og se, om der ikke er nogen andre, der tager sig af det. Så kan jeg ligesom bruge min ration til nogle andre ting.

Kl. 13:10

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Klima- og energiministeren.

Kl. 13:10

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Tak. Der er jo bogstavelig talt tale om et +++forslag her. Og tak for bemærkningerne og spørgsmålene, som jeg skal forsøge at besvare på behørig vis.

Det her ligger jo også i fuld forlængelse af Klimakommissionens arbejde. Vi skal blive endnu bedre til at spare på energien, og det gør vi så via kongevejen, altså gennem Den Europæiske Union, for så gør vi det i fællesskab og får hele markedet med, frem for at det kun er i Danmark.

Det er jo glimrende, og så har jeg i øvrigt fuld tillid til, at hr. Per Clausen så sandelig godt kan hitte ud af det med +++ og også med den meget mørkegrønne farve. Der er allerede blevet udarbejdet den lille pjece, som er blevet uddelt i en kvart million eksemplarer, og som altså også er meget pædagogisk. Men jeg medgiver selvfølgelig, at vi fra dansk side havde arbejdet på noget, der var endnu mere pædagogisk. Det lykkedes så ikke, men der er det jo altså sådan, at det skal revideres i 2014, og der har vi så mulighed for at prøve igen.

Det, der så også er vigtigt – når vi ser på de ting, der er blevet spurgt om – er jo bl.a. det med kontrollen, der blev nævnt. Det kan vi naturligvis også vende tilbage til på et senere tidspunkt, men den måde, jeg havde tænkt at gøre det på med hensyn til kontrollen, er jo, at det skal delegeres til Energistyrelsen, og det hænger altså også sammen med, at der er synergi, når vi ser på sammenfaldet i anmeldelsesområdet mellem det her forslag og den såkaldte lov om ecodesign, altså miljøvenligt design af energirelaterede produkter. Så der har vi allerede ekspertisen; man er i fulde omdrejninger på det felt.

Men vi gør det ikke kun i Danmark. Der er allerede blevet etableret et tættere samarbejde i nordisk regi, et tættere nordisk kontrolsamarbejde sågar, og et sådant samarbejde vil kunne etableres forholdsvis enkelt og også kunne effektivisere den markedskontrol.

Inden for EU er der også initiativer i gang for at etablere et samarbejde mellem medlemslandenes tilsynsmyndigheder, og der er Energistyrelsen naturligvis også med. Men tidsperspektivet for det ligger noget længere ude i fremtiden.

Så spurgte hr. Per Dalgaard, om jeg ville stille et krav til offentlige myndigheder. Det er en »kan«-bestemmelse og ikke en »skal«-bestemmelse, og det har jeg ikke lige umiddelbart nogen aktuelle planer om at ændre på, men der er jo altså også den mulighed i lovforslaget.

Det tror jeg sådan var de spørgsmål, jeg nåede at skrive ned; ellers kan vi selvfølgelig vende tilbage nu eller senere. Og så skal jeg selvfølgelig sige, at jeg var glad for den positive interesse, som Tinet har udtrykt for forslaget, og jeg ser frem til at fortsætte de konstruktive drøftelser om forslagets enkeltelementer i Det Enerkipolitiske Udvalg. Tak.

Kl. 13:13

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ministeren. Der er ikke nogen, der har bedt om korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Enerkipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 141:

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund. (Implementering af CCS-direktivet, efterforskning og indvinding af geotermisk energi, påbud om tredjepartsadgang til anlæg til indvinding, behandling og transport af olie og gas m.v.).

Af klima- og energiministeren (Lykke Friis).

(Fremsættelse (omtrykt) 09.02.2011).

Kl. 13:14

Forhandling**Den fg. formand** (Pernille Frahm):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Lars Christian Lilleholt fra Venstre.

Kl. 13:14

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

Lovforslaget her handler om adgangen til brug af Danmarks undergrund. Lovforslaget gennemfører et EU-direktiv om CCS, CO₂-lagring i undergrunden. Danmark har jo store traditioner for lagring i undergrunden. Vi lagrer i dag gas i undergrunden, men det er vigtigt at understrege, at vi med det her forslag ikke tager stilling til, om vi vil give tilladelse til CCS i Danmark.

I Venstre mener vi, at det er interessant, og vi vil ikke afvise muligheden for, at vi i forbindelse med kul eller biomasse kan anvende CO₂-lagring. Forudsætningen er selvfølgelig, at det skal være miljømæssig og energimæssig forsvarligt, og derfor skal vi, inden der gives en eventuel tilladelse, sikre os, at alle forhold er undersøgt ordentligt.

Lovforslaget her giver også nogle muligheder vedrørende geotermi, altså det at hente varmt vand til fjernvarme i undergrunden, og det er også en meget spændende mulighed, som vi i Venstre gerne vil arbejde videre med. Lovforslaget giver også ministeren nogle muligheder for at afvise ansøgninger om anvendelsen af Danmarks undergrund, og det kan være i forhold til andre forslag og andre overvejelser om, hvad undergrunden i netop et enkelt område skal anvendes til.

Venstre kan støtte det her lovforslag.

Kl. 13:15

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren. Den første er fra hr. Per Clausen.

Kl. 13:15

Per Clausen (EL):

Jeg vil spørge hr. Lars Christian Lilleholt, om det ikke er rigtigt forstået, at hvis vi vedtager det her lovforslag, får ministeren mulighed for at tillade lagring af CO₂ i undergrunden. Det er mit første spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Mener hr. Lars Christian Lilleholt, at teknikken på det her område er så langt fremme, at man umiddelbart f.eks. ville kunne give en tilladelse til en sådan lagring i Aabybro, hvor vi jo ved, at Vattenfall allerede har været i gang, om jeg så må sige?

Kl. 13:16

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 13:16

Kl. 13:18

Lars Christian Lilleholt (V):

Det er sådan, at det af det her lovforslag fremgår meget tydeligt, at inden ministeren vil forelægge et eventuel forslag om det her, skal der være en politisk drøftelse i Folketingets energipolitiske udvalg. Så der er ingen planer om at gennemføre det her blot fra ministerens side, for inden vil der være en grundig politisk behandling af det.

Om det er teknisk langt nok fremme, er jeg simpelt hen ikke i stand til at vurdere. Der er jo andre lande, der eksperimenterer og forsøger på det her område, og også i EU er der stor fokus på området, og der er bevilget rigtig mange penge til forskning og udvikling på området.

Kl. 13:17

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Hr. Per Clausen.

Kl. 13:17

Per Clausen (EL):

Det er rigtigt, at det fremgår af lovforslaget, at der skal være en drøftelse i Folketingets energiudvalg, inden en sådan tilladelse gives, men mit spørgsmål til hr. Lars Christian Lilleholt er: Betyder det, at der skal være et flertal i Folketinget, der støtter, at der gives en sådan tilladelse, for det har vi jo ikke nogen sikkerhed for? Man kan jo drøfte alt muligt.

Kl. 13:17

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 13:17

Lars Christian Lilleholt (V):

Jeg har meget, meget svært ved at forestille mig, at en minister, uanset regering, vil komme med et forslag, som der ikke er et politisk flertal bag.

Kl. 13:17

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Den næste, der har bedt om en kort bemærkning, er fru Anne Grete Holmsgaard.

Kl. 13:17

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Tak. Nu er det jo sådan, at der ligger en ansøgning fra Vattenfall om at lave et demonstrationsprojekt i Nordjylland. Det fremgår af lovforslaget, at den videre behandling af den ansøgning ikke vil blive genoptaget, før den her lov er vedtaget, og så er mit enkle spørgsmål sådan set: Støtter Venstre, at det projekt skal nyde fremme, eller er Venstre imod det?

Kl. 13:18

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 13:18

Lars Christian Lilleholt (V):

Det er jo således, at Vattenfall har udsendt en pressemeddelelse, hvoraf det fremgår meget, meget tydeligt, at Vattenfall har stillet projektet i Nordjylland i bero. Så derfor er det slet ikke aktuelt overhovedet at diskutere det spørgsmål.

Kl. 13:18

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Fru Anne Grete Holmsgaard.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Nu kunne det jo være, at Vattenfall genoptog ansøgningen, så derfor synes jeg altså det er relevant at få et svar fra Venstre på, om det er et projekt, man vil støtte i givet fald, eller om det er et projekt, hvorom man vil sige, at det ønsker man ikke at fremme.

Kl. 13:18

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 13:18

Lars Christian Lilleholt (V):

Jeg kan ikke se noget formål i at diskutere noget, der overhovedet ikke er aktuelt. Vattenfall har understreget, at projektet er stillet i bero, og sådan må det være.

Kl. 13:18

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger til ordføreren.

Vi går videre i ordførerrækken til hr. Per Husted fra Socialdemokraterne.

Kl. 13:18

(Ordfører)

Per Husted (S):

Lovforslaget er en implementering af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF om geologisk lagring, altså det, vi kalder CCS-direktivet, ligesom der også ligger nogle andre konventioner inde under det.

Lad mig til det her starte med at sige, at hvis der en dag skulle komme nogen og sige til mig, at de vil lægge et stort CO₂-lager med millioner af ton CO₂ lige under mit hus eller mine børns skole, de er ret sikre på, at der ikke er nogen fare ved det, men de kan selvfølgelig ikke give en hundrede procents garanti, så ville det i hvert fald få mig på barrikaderne. Som vi kan se, får det også andre på barrikaderne. Det så vi i går, hvor gode folk fra Aabybro i Nordjylland, godt støttet af repræsentanter fra Nordtyskland, mødte op her på Christiansborg og på god og seriøs vis fremførte deres budskaber og helt forståelige bekymringer. Den bekymring skal vi lytte til. Lagring af CO₂ er en umoden teknologi, den er ikke klar endnu. Vi er stadig på et forsøgsstadium, og efter Socialdemokratiets mening skal ingen danskere være forsøgskaniner på noget, der kan være så usikkert.

Lagring af CO₂ og atomkraft fylder utrolig meget i EU's energipolitiske planer på bekostning af grønne teknologier. Jeg kan egentlig være bange for, at lagring af CO₂ kan blive en sovepude for den nødvendige omstilling, vi har behov for. Grønne teknologier skal fylde meget mere, for det er den vej, Danmark skal gå, og gerne også Europa. Vi har enestående muligheder for det, og dem skal vi udnytte. Det er selvfølgelig meget tilfredsstillende, at man kan se, at den opfattelse faktisk også spreder sig lidt i de borgerlige rækker, og der må man jo så igen ærgre sig over, at vi har spildt så mange år uden handling.

Det er meget vigtigt at slå fast, at vi med L 141 ikke giver tilladelse til konkrete lagringer af CO₂ i undergrunden, hverken til lands eller til havs. Vi er alene i gang med implementeringen af et EU-direktiv, som giver den overordnede ramme. Skulle det blive aktuelt med et CO₂-lager i den danske undergrund, skal det, som vi læser teksten, fremlægges for Folketinget, ligesom der skal udføres VVM-vurderinger for at se på påvirkningen af miljøet.

Hvad der præcis ligger i det her, er det vigtigt for os at få præciseret. For os er det meget vigtigt, at en eventuel tilladelse først gives

efter en separat folketingsbehandling. Jeg forventer, at ministeren vil bekræfte det i sin tale i dag. Det er betingelsen for vores positive medvirken til L 141, og så vidt jeg kan læse mig frem til, er der absolut intet til hinder for en sådan dansk praksis på det meget vitale spørgsmål.

Men som ansvarligt parti må vi selvfølgelig også forholde os til virkeligheden, som den er i dag. Vi kan ikke på kort sigt opnå et samfund, der er frit for fossile brændsler, og af hensyn til klimaet kan CO₂-lagringen vise sig nødvendig. Skulle det blive aktuelt i Danmark, skal det ske på en intelligent måde og på de steder, hvor det gør mest gavn, det kunne f.eks. være til havs og i forbindelse med olieudvindingen i Nordsøen. Man skal finde de bedste måder at gøre det på, og vi vil opfordre ministeren til at tage initiativ til en grundig undersøgelse af, hvordan CO₂-lagring kan indgå i forbindelse med den danske olie- og gasudvinding i Nordsøen på forsvarlig vis.

Erfaringerne fra udlandet viser, at olieudvinding i eksisterende oliefelter faktisk kan øges væsentligt ved lige præcis at benytte CO₂. Det vil kunne forlænge levetiden for nuværende felter, ikke mindst til gavn for statskassen. Så er det meget vigtigt at få sagt, at skulle vi få øgede indtægter på det her, skal det målrettes til den grønne omstilling til et Danmark, der er frit for fossile brændsler, som der efterhånden heldigvis er enighed om.

Ud over forslaget om lagring indeholder L 141 også forslag om at påbyde samordnet indvinding og udnyttelse af anlæg til bl.a. olieindustrien. Det støtter vi fuldt ud. Endelig er der et forslag om at skabe bedre offentlighed og gennemsigtighed med hensyn til, hvordan der kan indsendes ansøgninger om tilladelse til efterforskning og indvinding af geotermisk varme. Vi ser heller ingen problemer i det.

Under forudsætning af at eventuelle tilladelser til CO₂-lagring først kan gives efter en separat folketingsbehandling, vil vi gå positivt ind i det videre arbejde. Tak.

Kl. 13:23

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Der er en kort bemærkning til ordføreren fra hr. Per Clausen.

Kl. 13:23

Per Clausen (EL):

Jeg tror nok, at hr. Per Husted svarede på det i sit indlæg, men jeg vil bare være helt sikker. Er den socialdemokratiske holdning, at man skal afvise en ansøgning fra Vattenfall om at etablere et demonstrationsprojekt med CO₂-lagring under Aabybro?

Kl. 13:24

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 13:24

Per Husted (S):

Det, vi har set indtil videre, er, at der ikke kan gives en hundrede procents garanti for, at der ikke er nogen risiko ved det, ergo må konklusionen være, at det er vi ikke med på.

Kl. 13:24

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Så er der ikke flere spørgsmål, og jeg siger tak til ordføreren. Den næste i ordførerrækken er hr. Per Dalgaard fra Dansk Folkeparti.

Kl. 13:24

(Ordfører)

Per Dalgaard (DF):

Som det er nævnt tidligere, omhandler det her lovforslag et EU-direktiv, som handler om mulighederne – mulighederne – for at lagre CO₂ i undergrunden, det såkaldte CCS-direktiv, som i øvrigt er en

del af en energipakke, der blev vedtaget i december 2008. Men det er hver enkelt stats suveræne afgørelse, hvorvidt man vil acceptere lagring af CO₂ i undergrunden, og hvis der sker en udsivning, efter at man har accepteret en lagring, så er det staten, der er den, som må udrede de skader, der måtte være sket.

Dernæst åbner lovforslaget for en bedre mulighed for at efterforske og udnytte geotermi, som jo har været drøftet i ret lang tid, og som Dansk Folkeparti finder uhyre interessant. Mange fjernvarmeværker er jo også interesseret i at kunne gøre det og har forespurgt, om det var muligt. Det bliver det så med det her lovforslag.

Lovforslaget revurderer også undergrundsloven, så den er mere op to date. Men jeg må sige, at jeg er lidt betænkelig ved det, når der faktisk i lovforslaget står, at ministeren skal godkende et koncept for, hvordan man vil udnytte en olieforekomst, og hvilken type anlæg man ønsker at anvende til dette, om det skal være bemanded eller ubemanded, og om det skal være en havbundsløsning eller noget andet fancy for at føre olien i land. Da jeg sad og læste det, tænkte jeg: Hvilken forstand har ministeren mon på disse meget tekniske spørgsmål – eller med al ære og respekt embedsværket? Men det kommer der sikkert mere frem om.

Der skal sågar indsendes arbejdsplaner og tidsplaner og redegørelser for indvindingsforhold, inden arbejdet påbegyndes. Det er lige før, det sådan er noget arbejdspladsvurderingshalløj, der også her kommer ind over, men det finder vi sikkert ud af i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Det fremføres også, at lovforslaget ingen økonomiske konsekvenser har for det offentlige. Altså, jeg vil nok sige, at hvis alle de her ting skal gennemgås af et embedsværk, tager det dog lidt tid.

Såfremt en stat accepterer, at CO₂ kan lagres i undergrunden, skal der oprettes et register over udstedte lagringstilladelser, og der skal være nogle lukkede lagringslokaliteter. Der skal ske en grundig undersøgelse af de geologiske forhold, før en eventuel lagringstilladelse vil blive godkendt. Når der nu har været og er udtrykt bekymring om det, ikke kun i folket, men også blandt mine kære kollegaer herinde, kunne jeg ikke lade være med lige at tage en kopi af bilag 1, som knytter sig til lovforslaget, hvor der står, at den undersøgelse om undergrundens beskaffenhed for at kunne lagre CO₂ skal udføres i tre trin. For det første en dataindsamling, som skal opstille en volumetrisk og statisk tredimensionel jordmodel af lagringslokaliteten og lagringskompleksiteten, herunder dækbjergarten og det omgivende område, herunder de hydraulisk forbundne områder, og så er der en række specificeringer af det. Dernæst er der trin 2: Bygning af den tredimensionelle statiske geologiske model, hvor der også er en række underpunkter, bl.a. at det skal ske ved hjælp af en computerbaseret reservoarsimulering ud fra de data, man indsamler. Og i trin 3 står der: En karakterisering af dynamisk opførelse i forbindelse med lagring karakteriseret ved følsomhed og risikovurdering. Og det har også i sig selv en række trin under sig.

Så den bekymring, som jeg har stor respekt for hos befolkningen, er der jo også givet udtryk for i forbindelse med lovforslaget, og jeg finder, at det, som man her egentlig lægger op til, inden man overhovedet tillader noget, faktisk er meget gennemført, meget minutøst beskrevet. Så Dansk Folkeparti har overordnet set ingen problemer med, at det er noget, man går videre med og arbejder med, og jeg er glad for, at det også skal drøftes i Energiudvalget. Og selv om nogle måske synes, at det, der foregår i Energiudvalget, ikke i sig selv børger for, at det sker på korrekt vis, så er jeg meget tryk ved den model, der nu her er lagt op til. Tak.

Kl. 13:29

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Jeg har noteret i hvert fald to korte bemærkninger til ordføreren. Den første er fra hr. Per Clausen.

Kl. 13:29

Per Clausen (EL):

Jeg forstår, at lagring af CO₂ i undergrunden er en af de teknologier, der har fundet nåde for hr. Per Dalgaard's vurderinger. Det er jo i sig selv ikke betryggende for den teknologi. Jeg vil godt spørge hr. Per Dalgaard, om jeg skal forstå det, han siger, på den måde, at hvis man gennemfører de undersøgelser, som er nævnt i dette bilag, og når frem til, at det er forsvarligt – det er nok den formulering, man vil vælge at bruge – at foretage en lagring af CO₂ i virkeligheden som et forsøg, som man vil gennemføre, så vil Dansk Folkeparti støtte det.

Kl. 13:29

Den fg. formand (Pernille Frahm):
Ordføreren.

Kl. 13:29

Per Dalgaard (DF):

Nu er jeg selvfølgelig lidt ked af, at hr. Per Clausen på forhånd siger, at når det er noget, Dansk Folkeparti går ind for, så duer det ikke. Så kan man jo sige, at al diskussion stopper. Så er det lige gyldigt, hvad jeg fremfører af argumenter. Men lad mig trods alt alligevel prøve lidt.

Jeg nævnte de minutiøse undersøgelser, der skal til, for at vi kan lagre det i Danmark. De finder sted i udlandet. Hr. Husted sagde før, at det er en uprøvet teknologi, men det er faktisk ikke rigtigt. Det forekommer jo mange steder ude i verden, at man netop lagrer det. Jeg er da i øvrigt også glad for, at hr. Per Husted nævnte, at man i forbindelse med olieudvindingen i Nordsøen kan anvende netop CCS-teknologien for at få endnu mere olie op, det synes jeg er en fin idé. Det her handler selvfølgelig om noget på jorden, f.eks. i Aalborg eller nede i Sønderjylland. Er man tryk ved det? Jeg må sige, at hvis det viser sig, at de undersøgelser, der her lægges op til skal gennemføres, falder positivt ud, så har jeg svært at se, hvorfor vi skulle sige nej til det.

Kl. 13:30

Den fg. formand (Pernille Frahm):
Hr. Per Clausen.

Kl. 13:31

Per Clausen (EL):

Men jeg går ud fra, at hr. Per Dalgaard også er enig med mig i, at hvis vi skal bruge CO₂-lagring i Danmark, er det, fordi det skal indgå i vores energipolitiske strategi. Så har jeg forstået det på den måde, at hr. Per Dalgaard synes, at CO₂-lagring og dermed formentlig også fortsat afhængighed af fossile brændstoffer er en rigtig fornuftig ting. For så forstår jeg det godt. Altså, hvis man fortsat vil bruge kul, kan man jo godt argumentere for, at man skal have CO₂-lagring, og så må man gøre det på den måde, som hr. Per Dalgaard beskriver.

Kl. 13:31

Den fg. formand (Pernille Frahm):
Ordføreren.

Kl. 13:31

Per Dalgaard (DF):

Det har hr. Per Clausen fuldstændig ret i. Dansk Folkeparti har, hvad der sikkert ikke er ukendt, intet imod, at vi fortsætter med at bruge verdens mest effektive kulfyrede kraft-varmeværker, fordi den eneste form for forurening, de stort set laver nu om dage, netop er CO₂-udledning. De nyudviklede kæmpe kedler, som i øvrigt et dansk firma har udviklet, kan faktisk fra starten, i konstruktionen, være udstyret med en CO₂-opsamling. Så jeg kan igen med min bedste vilje

ikke se, at vi skal afskære os fra en sådan model. Jeg ved godt, at der er nogle, der siger, at den varme, der kommer ud fra sådan et kraft-varmeværk, er sort varme. Men det er jo sådan en følelsesladet debat, som jeg helst ikke vil forholde mig til for at holde mig på den pæne sti.

Kl. 13:32

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Hr. Per Husted har også bedt om ordet for en kort bemærkning.

Kl. 13:32

Per Husted (S):

Tak. Hr. Per Dalgaard bruger mange fine ord. Det var ikke alle sammen, jeg forstod. Det bliver jeg nødt til at indrømme. Men hr. Per Dalgaard siger, at jeg sagde »oprøvet teknologi«. Det er vigtigt for mig lige at sige, at jeg sagde »umoden teknologi«. Der er en ret væsentlig forskel.

Men jeg bliver lidt bekymret, når jeg får den her forelæsning på højt plan, vil jeg sige. Jeg mistede i hvert fald tråden indimellem. Mener hr. Per Dalgaard vi kan få en 100-procents-garanti for, at der ikke er nogen risiko ved det her, og såfremt det kun er en 98-procents-garanti, kan han så godt leve med det? Det er mit spørgsmål.

Kl. 13:33

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 13:33

Per Dalgaard (DF):

Jeg er helt sikker på, at hr. Per Husted er enig med mig i, at der intet er i denne verden, der er 100 pct. sikkert. Vi har et hav af benzintankstationer rundt omkring i landet. Er de 100 pct. sikre? Det er de jo ikke, men man har gjort alt, hvad man kunne, for at gøre dem så sikre som muligt, og heldigvis har vi ikke oplevet, at nogle af dem er sprunget i luften. Så på den led må jeg nok indrømme, at jeg faktisk ikke har nogen problemer med det, hvis det er 98 pct. sikkert.

Kl. 13:33

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Hr. Per Husted.

Kl. 13:33

Per Husted (S):

Jeg må nok sige, at det at sammenligne nogle tankstationer med et lager med flere hundrede millioner, kan det i sidste ende ende med, ton CO₂, synes jeg nok lige er at stramme den lidt.

Men i min ordførertale var jeg inde på, at man havde mulighed for at bruge det i olieudvindingen, og det kunne jeg forstå at hr. Per Dalgaard var enig i. Skulle vi ikke give danskerne den tryghed at sige, at såfremt vi skal lave CO₂-lagring i Danmark, laver vi det ude på havet, frem for at vi skal have folk, der sidder i Åbybro, og hvor det ellers kan være, til at have den her usikkerhed hængende omkring sig? Skulle vi ikke give hinanden hånden på det i stedet for? De øvrige partier er i hvert fald enige om, at vi skal have et CO₂-neutralt Danmark på sigt uden brug af fossile brændstoffer, så kunne vi ikke lave den aftale, at vi i stedet gør det ude på havet, hvis det endelig skulle være?

Kl. 13:34

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 13:34

Kl. 13:37

Per Dalggaard (DF):

Netop et CO₂-neutralt samfund er det her jo med til at fremme. For lige at gøre nogle andre ting klart vil jeg, når nu Per Husted taler om den usikkerhed i forbindelse med CO₂ nede i undergrunden, sige, dels at det jo er sådan, at CO₂ er en luftart, som i øvrigt er tungere end ilt og derfor lægger sig nede i nogle hulninger, dels at den CO₂, der pumpes ned, jo er komprimeret til en væske, og at den pågældende væske går i kemisk forbindelse med de mineraler og ting og sager, der måtte være 1.500 m nede i undergrunden. Så det er jo ikke luft som sådan, der ligger dernede.

Jeg er ked af, at nogle vil skabe det indtryk, at nu sidder man oven på en eller anden stor oppustelig ballon, som lige pludselig kan sige blob, og så fiser det op, for nu at sige det ligeud, med luft, med CO₂. Det er jo ikke tilfældet. Det er komprimeret, det er flydende, og det går i kemisk forbindelse med de mineraler, der findes i undergrunden. Det er fakta, må jeg nok indrømme.

Kl. 13:35

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Der er en kort bemærkning mere, fra fru Margrethe Vestager.

Kl. 13:35

Margrethe Vestager (RV):

En af de ting, som altid slår mig som noget af det, Dansk Folkeparti er gode til, er at vejle folkestemningen. Derfor undrer det mig, at Dansk Folkeparti på den her måde fuldstændig uden reservationer er klar til at springe til at opbevare CO₂ i undergrunden.

Det gjorde meget stort indtryk på mig, da jeg så den borgerdeputation, der var i Energiudvalget i går, som havde en helt jordnær og åbenlys bekymring for, hvad der skulle ske med det område, de boede i – med deres personlige sikkerhed, med deres huspriser, med muligheden for at tiltrække turister, tilflyttere, eller hvad det nu kan være.

Der oplever jeg jo i den her situation hos Dansk Folkeparti en sjældent teknologibegejstring og begejstring for et europæisk initiativ. Så kan ordføreren ikke komme lidt tættere på, hvorfor det er, at vi har den her helt særlige situation, som er stik imod Dansk Folkepartis sædvanlige gøren og laden?

Kl. 13:36

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 13:36

Per Dalggaard (DF):

Jeg vil undlade at kommentere det der med at vejle folkestemningen og løbe efter den og sådan noget, som fru Margrethe Vestager lægger op til; det kan vi tage på et andet tidspunkt.

Med hensyn til det med ikke at have nogen reservationer og bare acceptere de pågældende ting har jeg rent faktisk lige listet op, hvad der står i lovforslaget at der skal til. Det er da bestemt ikke bare sådan lige en falden på halen og accept uden videre. Der skal da selvfølgelig laves nogle virkelig minutiøse undersøgelser, som vil tage lang tid, og som vil blive drøftet frem og tilbage. Og hvis det viser sig ud fra alle de her undersøgelser – trin 1, 2, 3, og jeg ved ikke hvad – at de i hvert fald med 98 pct.s sikkerhed ikke vil give nogen problemer, og ud fra det, jeg lige har læst op om, at det rent faktisk er en væske, og at den går i kemisk forbindelse med mineraler i undergrunden, må jeg sige, at jeg har svært ved at se, at det så giver et problem.

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Fru Margrethe Vestager.

Kl. 13:37

Margrethe Vestager (RV):

Er det her så et tilsagn fra Dansk Folkeparti om, at hvis ting er sikre med 98 pct.s sikkerhed, er man klar til at køre med det? For så tror jeg, at der er en lang række andre teknologier, som kunne interessere Dansk Folkeparti, i forhold til at man efter min mening tager lidt let på, hvad det er.

Mit sidste spørgsmål skal så være – for jeg synes ikke, at det blev slået helt fast – om Dansk Folkeparti ligesom Socialdemokratiet og ligesom Radikale Venstre vil efterspørge, at det bliver en politisk beslutning, om der skal gives tilladelse til lagring af CO₂ i dansk undergrund, og ikke en administrativ beslutning truffet bag lukkede døre af den til enhver tid siddende minister, bare med rådgivning fra sit embedsværk.

Kl. 13:38

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 13:38

Per Dalggaard (DF):

Igen lykkedes det fru Margrethe Vestager at spørge på en måde, så det lyder, som om Dansk Folkeparti er ligeglad med folkestemningen og i øvrigt også ligeglad med anstændige behandlinger af givne lovforslag og vil køre det igennem uden politisk drøftelse.

Det er lige før, jeg siger, at det må vi tage på anden vis, men lad mig sige: Selvfølgelig skal det gennemgå en politisk drøftelse. I forbindelse med sådan et forslag her om en eventuel lagring af CO₂ er der alle de trin, jeg lige læste op – mange tekniske undersøgelser af den ene og den anden art – og derefter selvfølgelig en politisk beslutning. Det er politikerne, der bestemmer, hvorvidt et eller andet teknisk udvalgs embedsværks anbefalinger skal gennemføres eller ej; det er der jo ikke noget nyt i.

Så selvfølgelig vil vi ikke tilsidesætte den politiske debat eller de politiske, anstændige og normale krav, der er til ethvert lovforslags behandling – overhovedet ikke.

Kl. 13:39

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Der er en kort bemærkning mere, og den er fra fru Anne Grete Holmsgaard.

Kl. 13:39

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Nu har Dansk Folkeparti jo aldrig lagt skjul på, at de elsker kul. De plejer også at sige, at det med klimaproblemet behøver Danmark sådan set ikke at gøre noget ved, fordi det ikke spiller nogen rolle i den store sammenhæng. I den forbindelse er der noget, jeg ikke forstår: Hvorfor synes Dansk Folkeparti så, det er vigtigt at tage CO₂ ud af kulrøgen og stoppe den ned i undergrunden, når det er en dyr og usikker teknologi? Hvorfor synes man, at det er vigtigt?

Kl. 13:40

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 13:40

Per Dalggaard (DF):

Det er jo, kan man sige, en relativt ny teknologi, som trods alt har været gennemprøvet nogle år ud i den store verden. Når vi synes, at

det er en god idé at opsamle CO₂ fra de kulfyrede kraft-varme-værker, er det – og det er helt rigtigt set af venstrefløjen – fordi vi i dag, og i øvrigt også fremover, intet har imod at anvende kul i vores kulfyrede kraft-varme-værker, som er verdens mest effektive.

For det første er kul ikke en knap ressource, og for det andet kommer den fra stabile regimer. Men jeg kan forstå på venstrefløjen, at de hellere vil importere træpiller fra Canada og Rusland på store skibe, som virkelig skal være mange, hvis træpillerne skal bruges på de områder, hvor vi i dag bruger kul. Der skal være rigtig, rigtig mange skibe, som kan ose op i atmosfæren med den tykke fuel, som skibene bruger for at komme frem. Jeg må nok sige, at det er lidt overraskende.

Derudover er det sikkert heller ikke ukendt, at brændværdien i træpiller kun er cirka halvdelen, måske – og højst – to tredjedele, af, hvad den er i kul. Så der skal bruges endnu mere pillevæsen end kul.

Kl. 13:41

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Fru Anne Grete Holmsgaard.

Kl. 13:41

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det holder ikke, men det var vist også mest udenomssnak. Men kan jeg ikke godt få hr. Per Dalggaard til at svare mig på: Når nu man godt kan lide kul og gerne vil have, at der bliver brugt kul i Danmark – og man i øvrigt synes, at det er noget pjat, hvis Danmark gør noget ved udslippet af CO₂ – hvorfor er det så, man er så forhippet på at tage CO₂ ud af røggassen fra kul og få den stoppet ned i undergrunden, når det faktisk er en rigtig dyr teknologi? Den er ikke udviklet endnu – alt tyder på, at den bliver rigtig dyr. Hvorfor er man så forhippet på det? Hvorfor er man så forhippet på det, når der er så store usikkerhedsmomenter ved det? Hvad er det, man vil med det? Er det bare for at være rasmus modsat, eller vil man bare gerne bruge penge på et eller andet?

Kl. 13:42

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 13:42

Per Dalggaard (DF):

Nej, i modsætning til venstrefløjen er vi ikke interesseret i at bruge penge på fancy projekter, som virkelig koster kassen, og som i øvrigt kun kan levere el og ingen varme. Jeg tror, at fru Anne Grete Holmsgaard ved, hvad jeg tænker på.

Det er jo heller ikke rigtigt, at det her er nyt og uprøvet, og at det er rasende dyrt. Det passer simpelt hen ikke. Jeg har lige refereret til en ikke engang nyudviklet kedel – den er faktisk nogle år gammel – som fra starten er bygget til bl.a. at opsamle CO₂. Det er nogle værker, som kan levere lige så mange megawatt, som Kriegers Flak vil kunne gøre, til en tiendedel af prisen, men det vil man ikke have, fordi det er noget, der fyres med kul.

Det siger lidt om, hvem der egentlig gerne vil bruge penge her i Folketinget, og hvem der ikke vil.

Kl. 13:43

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til fru Anne Grete Holmsgaard fra Socialistisk Folkeparti.

(Ordfører)

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil bare lige starte med at sige til hr. Per Dalggaard, at det der med »til en tiendedel af prisen« skal han måske gå hjem og regne lidt på, men det kan vi jo også gøre i udvalget.

Det her lovforslag handler jo om at implementere reglerne, der er besluttet i EU, for, hvis man vil lave CO₂-opfangning af røggassen fra kul og naturgas og stoppe den ned i undergrunden. Det betyder ikke, at man skal gøre det. Det gode spørgsmål er så, om der her i Folketinget er et flertal, der vil sige: Den mulighed vil vi ikke benytte os af.

Jeg synes, det ville være rigtig godt, hvis vi kunne komme gennem den her lovbehandling med et resultat, der sagde, at der er et politisk flertal her, som siger, at det vil vi ikke. Der ville være rigtig god harmoni i det, for i går fremlagde regeringen sin strategi for, hvordan Danmark skal blive helt uafhængigt af fossile brændsler, altså kul, olie og naturgas. Vi har i oppositionen fremlagt vores strategi i foråret.

Med andre ord er der et bredt flertal her i Folketinget, der siger: Vi vil ud af de fossile brændsler senest i 2050. Vi ved, at det kan lade sig gøre. Danmark har de ressourcer, der skal til – vind, biomasse, sol og varmt vand i undergrunden osv. – for at kunne realisere det. Det er det her, der skal være vores brand, kan man sige.

Det ville være rigtig godt, hvis vi sendte det klare signal. Det ville også være godt, fordi vi så sendte et meget klart signal både til borgere herhjemme, der er bekymrede for det, og til udlandet om, at vi er sporet ind på en sti, der hedder, at vi vil helt ud af de fossile brændsler, at vi er overbeviste om, at vi kan komme det, og at vi er overbeviste om, at vi kan komme det med god samfundsøkonomi. Så hvorfor skulle vi dog undlade at sende det signal?

I den forbindelse vil jeg så godt følge op på den dialog, jeg havde med Venstres ordfører før, for Vattenfall, som har søgt om tilladelse til et forsøgsprojekt i Nordjylland, har godt nok sagt, at de stiller projektet i bero, men hvis nu Vattenfall genoptager ansøgningen oven på det her lovforslag – hvem det så end måtte blive vedtaget af – så er mit spørgsmål til ministeren: Hvis Vattenfall skulle leve op til alle reglerne, er ministeren så forpligtet til at sige ja, eller kan hun stadig væk sige nej? Det synes jeg også er lidt vigtigt at få belyst.

Men set med vores øjne bør vi klart sige nu: Jamen den her mulighed fraskriver vi os. Vi fraskriver os den, fordi vi har mulighederne for at gå en anden vej. Vi fraskriver os den også, fordi det er en dyr mulighed, som vi ikke er tvunget til at bruge – vi står ikke i en nødsituation, hvor vi er tvunget til at bruge det her. Det er et uklart signal til omverdenen, hvis vi vælger det. Det er, hvad jeg vil kalde dårlig branding af Danmark. Det er et område, hvor det er rimelig utænkeligt at Danmark på noget tidspunkt kunne blive teknologisk førende. Så hvorfor dog gå ind på et spor, hvor man siger, at her bruger man penge, også selv om det er private penge, til at udvikle det.

Vi har tidligere markeret meget klart, at vi ikke mener, der skal være offentlige penge i det her, men det er jo ikke ligegyldigt, hvad vi signalerer til energiselskaberne om, hvad det er fornuftigt at de bruger deres penge til, for pengene kan jo ikke bruges to gange. Det er i hvert fald den linje, vi vil forfølge her. Vi håber meget, at det kan lykkes at få sådan et flertal.

Så vil jeg også sige lidt om geotermidelen. Vi støtter meget varmt, at vi får udnyttet vores varme vand fra den dybe undergrund, og det er nogle udmærkede regler, der er lagt op til her. Men jeg synes, at det ville være godt at få en markering fra ministeren af, om hun er indstillet på at gå konstruktivt ind i at lave en forsikringsordning for geotermiprojekter. Når jeg spørger om det, er det, fordi der jo er mange varmeselskaber, der i øjeblikket arbejder med geotermi

til fjernvarme, og Dansk Fjernvarme har dannet et geotermiselskab eller en gruppe, eller hvad det nu er.

Lad os forestille os, at der er et selskab – det kan være i Viborg, i Sønderborg eller et helt tredje sted – der godt vil køre efter det her. Man undersøger det, og så er mulighederne der – selskabet er meget sikker på, at mulighederne er der – men når man går i gang med at bore, viser det sig, at man enten har ramt ved siden af, eller at der ikke er noget. Det er en rigtig stor økonomisk belastning for et mindre fjernvarmeselskab. Det gør ikke så meget, hvis man er et stort selskab, der har ti projekter i gang, for hvis der er et, der glipper, så er det ikke så galt. Men hvis det eneste projekt, man har i gang, glipper, så er man faktisk noget på den, og det vil selvfølgelig bremse nogle af de her projekter.

En måde, man kunne håndtere det på, ville være at gå ind i en drøftelse af, om vi kunne lave en forsikringsordning på det her område, for det viser sig i hvert tilfælde indtil videre, at forsikringsselskaberne som sådan ikke vil være med til det.

Til allersidst: Injektion af CO₂ som en måde at få mere olie op på er jo noget, der også er på tegnebrættet, og der ville jeg meget gerne have, at ministeren lige uddybende, om det er korrekt, at hvis man gør det, er det ikke omfattet af de her regler om CCS. Hvad sker der rent kvotemæssigt med den CO₂, når den presser noget olie op, for så kommer den jo op på et eller andet tidspunkt? Hvordan håndteres det?

Kl. 13:48

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Der er en kort bemærkning til ordføreren fra hr. Per Dalgaard.

Kl. 13:48

Per Dalgaard (DF):

Hvis jeg skal fortolke fru Anne Grete Holmsgaards tale sådan helt overordnet, fortolker jeg den sådan, at det er ren ideologi, at alt, hvad der gror ude på markerne og kan brændes af, er sagen, hvorimod det kul, som jo rent faktisk også i sin tid kom fra planteorganisk affald, ikke duer. De energitendenser, som venstrefløjten giver udtryk for, vil jo medføre nogle enormt store udgifter for forbrugerne og for virksomhederne, men det er fuldstændig ligeegyldigt. Den teknologi, vi har i øjeblikket, som fungerer, og som er billig, fraskriver man sig, fordi det bl.a. handler om kul. Er det ikke korrekt fortolket?

Kl. 13:49

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 13:49

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg er ked af at måtte skuffe hr. Per Dalgaard. Det er altså ikke helt rigtigt fortolket. For det første er det jo ikke billigt at bygge et nyt kulkraftværk. For det andet er det ikke, fordi vi er fuldstændig for-gabt i at hælde alt, hvad der gror på markerne, ned i en kedel og brænde det af. Det ved hr. Per Dalgaard egentlig også godt. Vi har det sådan, at vi rigtig gerne vil lave det gode miks af vedvarende energikilder, dvs. med vind som nummer et, med biomasse og biogas som nummer to indtil videre, og så vil vi gerne bruge solvarme, varmt vand fra undergrunden, og hvad vi ellers måtte kunne udvikle undervejs. Det vil vi gerne gøre i form af et miks, som vi også siger der skal være god samfundsøkonomi i.

Kl. 13:50

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Hr. Per Dalgaard.

Kl. 13:50

Per Dalgaard (DF):

Inden jeg gik herved, så jeg lige en pie chart, en udskåret lagkagefigur, i forbindelse med hvad man i Europa vil gøre for at forsyne Europa med energi, og af den fremgik det faktisk, at man vil bygge en del nye kulfyrede kraft-varme-værker. Er det så, fordi man ude i Europa er dummere, end vi er, fordi de ikke har forstand på det, og fordi de simpelt hen ikke ved, hvad de gør, eller hvad skyldes det?

Kl. 13:50

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ordføreren.

Kl. 13:51

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Nej, jeg tror ikke, de er dummere, men de er bare kommet mindre langt i deres udvikling. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at det har taget rigtig mange år at få et politisk flertal også i Folketinget til ligesom at acceptere, at CO₂-udslippet faktisk er et alvorligt problem.

Det er bare en proces, der tager lang tid. Den starter meget typisk med en opposition, så begynder det at ske og sne hos miljøministrene eller energiministrene, og sidst begynder det så også at gå op for finansministrene og økonomiministrene, at der måske er noget om den her sag, nemlig at det rent faktisk er et problem, at vi forurener vores atmosfære, ligesom det er et problem, når vi forurener andre ting, at det rent faktisk kan blive en overordentlig stor økonomisk belastning, hvis vi fortsætter med det, at der er rigtig mange andre problemer med det, folk, der migrerer, og at der er god økonomi i at stille om til en grøn økonomi.

Det tager bare sin tid, og hr. Per Dalgaard skal da være glad for at bo i et land, hvor det er gået lidt hurtigere, end det er gået i de fleste lande, selv om han jo så udgør oppositionen på det her område.

Kl. 13:52

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste i ordførerrækken er hr. Jørgen Lundsgaard fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:52

(Ordfører)

Jørgen S. Lundsgaard (KF):

CCS-direktivet blev vedtaget i EU som en del af klima- og energipakken i december 2008, og det skal være implementeret i dansk lovgivning senest den 25. juni 2011, så vi er faktisk i sidste øjeblik.

Formålet er at give mulighed for at modvirke klimaforandringerne ved at lagre CO₂ i geologiske formationer i undergrunden, men det forpligter ikke til det. Direktivet skal også sikre, at denne lagring af CO₂ i undergrunden sker på en miljømæssigt og sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde. Lovforslaget skaber dermed en retlig ramme for geologisk lagring af CO₂.

Ifølge undergrundsloven har Danmark ikke tidligere tilladt deponering af CO₂ i Danmarks undergrund, idet det tidligere var defineret som affald. Men det bliver det ikke mere. CCS-direktivet er særdeles omfattende og indeholder bl.a. betryggende bestemmelser, der fastsætter nærmere kriterier for lagringslokaliteter, lagringstilladelser, overvågning, tilsyn, foranstaltninger, tilfælde af udsivning eller væsentlige uregelmæssigheder, nedlukning og efterbehandling af lagre samt finansiell sikkerhedsstillelse og en overdragelse af ansvar for CO₂-lagring til staten.

Lagring af CO₂ i undergrunden kan i Danmark primært finde sted i sandstenslag i undergrunden. Sandstenslagene skal være beliggende i ca. 1.000 meters dybde eller dybere. Sandstenslagene skal

indgå i en geologisk struktur i undergrunden, således at den initiere-de CO₂ vil forblive i sandstenslagene i uoverskuelig fremtid. Det kræver, at der over sandstenslagene skal være tætte lag af ler, som kan forhindre CO₂ i at trænge opad.

Således minder lagring af CO₂ i undergrunden på mange måder om den teknologi, som anvendes ved lagring af naturgas i undergrunden, f.eks. ved Stenlille på Sjælland, men området er kompliceret, og jeg ser derfor frem til, at vi kan få en drøftelse i Folketingets Energiudvalg. Det fortjener emnet, og emnet fortjener også, at hvis man skal det, skal det være i et bredt forlig.

Forslaget indeholder også mulighed for at prioritere, hvilke aktiviteter der tildeles ret til udnyttelse af Danmarks undergrund, eller at der eventuelt skal være flere aktiviteter om samme rettighed, eller at successive rettigheder og udvinding f.eks. efterfølges af lagring – dette sikrer, at dyre anlæg kan få ny anvendelse – eller at visse områder kan reserveres til visse anvendelser, som de er mest egnede til, f.eks. geotermi. Denne del af lovforslaget er særdeles fornuftig, fordi det sikrer optimal udnyttelse af en begrænset ressource, nemlig Danmarks undergrund. Vi kan derfor tilslutte os forslaget.

Kl. 13:55

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Den næste er fru Margrethe Vestager fra Det Radikale Venstre.

Kl. 13:55

(Ordfører)

Margrethe Vestager (RV):

Det er, som den konservative ordfører påpegede, på høje tid, at vi får en implementering af det her EU-direktiv i dansk lovgivning, men der er også på høje tid, at vi får en diskussion om lagring af kuldioxid i undergrunden, for en ting er at skabe hjemmel for, at det kan ske, noget helt andet er spørgsmålet, om det skal ske, og om lagring af kuldioxid i dansk undergrund skal være en del af dansk klimapolitik, af de ting, vi gør. På mange måder minder det jo om diskussionen om atomkraft. Der var en stor, en heftig, en intens diskussion, der var tekniske diskussioner om dette og hint, men der var også holdningsmæssige diskussioner og diskussioner om, hvordan vi ønskede at prioritere.

Det her er faktisk den samme diskussion. For man kan skrive sig ud af rigtig mange ting, og det kan komme til at lyde rigtig fint og rigtig sikkert, og som om der er taget højde for alting i denne verden, men papir er som bekendt utrolig taknemmeligt. Det er jo ikke i papiret, kuldioxid skal gemmes, det er i undergrunden, og de erfaringer, der indtil videre er, er jo ikke særlig gode. De borgere, vi mødte i går, var bestemte ikke overbevist, og det havde ikke gjort noget godt indtryk på dem, at da Vattenfall begyndte deres undersøgelser, skete der større skader på deres ejendom, end der tilsyneladende kom viden ud af det for Vattenfalls vedkommende.

Fra radikal side synes vi også, det er en prioriteringsdiskussion. Hvad ønsker vi egentlig at gøre, hvad ønsker vi at bruge danske kræfter og vores midler til at udvikle på? Vi har ikke nogen principiel afstandtagen fra en bestemt teknologi et eller andet sted. Sådan er verden jo. Der findes masser af forskellige ting, men vi synes, at vi skal prioritere, hvad det er, vi synes er vigtigt. Og fra radikal side har vi det, indrømmet, jordnære og lavtflyvende argument, at så længe penge kun kan bruges en gang, bør vi bruge dem på noget andet. Noget, som sørger for, at Danmark faktisk bliver et samfund, som er uafhængigt af brændstoffer af fossil karakter, olie, gas, kul, og at vi derfor også fraskriver os at bruge lagring af kuldioxid i undergrunden som en del af dansk klimapolitik.

Derfor er vores favoritreultat af hele den her lovbehandling, at der også bliver en besindelse i Folketinget på, at det her ikke skal være en del af den danske klimapolitik, næstbedst at det bliver gjort

lysende klart, hvilke partier der går ind for det eller ej, og at det selvfølgelig skal være en politisk beslutning og en åben behandling i det danske Folketing her i Folketingssalen, der danner basis for det, hvis det mod vores radikale ønsker skulle ske på et givet tidspunkt.

Vi har en række spørgsmål til lovforslaget, men vi har ikke nogen principielle indvendinger, bortset fra det helt grundlæggende, at vi ikke ønsker, at den hjemmel nogen sinde bliver brugt i Danmark. Tak for ordet.

Kl. 13:58

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Den næste i ordførerrækken er hr. Per Clausen fra Enhedslisten.

Kl. 13:58

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Jeg skal starte med at sige, at der jo er elementer i det her lovforslag, som ikke har fyldt så meget i debatten, men som Enhedslisten føler – og det tror jeg også de fleste andre muligvis med undtagelse af hr. Per Dalgaard er fuldstændig enige i – er rigtig gode.

Jeg synes, at hele spørgsmålet om geotermisk energi er en fantastisk vigtig ting. Jeg deler fru Anne Grete Holmsgaards opfattelse af, at vi har et udestående med, hvordan vi sikrer, at det er muligt at få finansieret investeringer i det, også i de tilfælde, hvor det går galt. Jeg har haft en sag for nylig, hvor jeg har stillet spørgsmål til klimaministeren om en lidt ulykkelig situation i Hjørring, hvor man i grunden meget gerne ville gå i gang med det her, men valgte ikke at gøre det, fordi man sagde, at den forsikring, man i givet fald skulle betale for, kostede så meget, at det var helt udsigtsløst at begynde på det. Så der bliver man nødt til at finde, tror jeg, en løsning og en model for det, hvis man virkelig mener, at geotermi skal spille en vigtig rolle i fremtidens energiforsyning i Danmark, og det synes jeg ville være ærgerligt.

Det siger jo også en lille smule om, hvorfor det her med CO₂-lagring i grunden er en smule absurd, for i nogle tilfælde vil man faktisk komme i den situation, at man skal vælge, om man vil satse på geotermi eller CO₂-lagring. Der bliver det jo sådan set også understreget af nogle af høringssvarene, at det skal man endelig ikke gøre. Det er dem, der gerne vil have CO₂-lagring, der synes, at det meget vigtigt, at man ikke lægger sig fast på en prioritering af geotermi. Der er andre elementer, som lægger op til en mere – hvad skal man sige? – koordineret og styret udnyttelse af undergrunden, og mere koordineret styrelse også af, når man skal hive olie op fra undergrunden. Jeg synes, at det er rigtig fornuftigt og godt, at myndighederne får de muligheder, og det håber jeg da på at vi også kan få belyst i udvalgsarbejdet.

Det, som jeg synes, og som selvfølgelig er kernen i diskussionen i dag, er spørgsmålet om CO₂-lagring i undergrunden, og der kan man jo vælge at sige, at hvis vi skal have CO₂-lagring i den danske undergrund, må det vel være, fordi CO₂-lagring indgår i vores klima- og energipolitiske strategi, for hvis den ikke gør det, bliver det jo fuldstændig meningsløst. Hvorfor skulle vi lagre CO₂ i undergrunden, hvis vi har en strategi, der handler om, at vi vil være uafhængige af fossile brændstoffer?

Derfor synes jeg, at det første vigtige spørgsmål, man vil kunne stille sig selv, er: Jamen er der et flertal i Folketinget, som mener det alvorligt, når det handler om at sige, at vi skal være uafhængige af fossile brændstoffer i 2050, og at det derfor handler om at afvikle anvendelsen af kul? Hvis man nu skal vælge at være venlig, må man vel tolke det udspil, som regeringen kom med i går, sådan, at det mener de stadig, selv om der måske var lidt uklarerhed, men det går vi ud fra at de stadig mener.

Der er i hvert fald ikke nogen tvivl om – og det synes jeg også er fremgået meget klart af de indlæg, der er kommet i debatten her i dag fra Socialdemokraternes side og fra SF's side og fra Det Radikale Venstres side – at det er den holdning, oppositionen har. Så kan vi jo have varierede opfattelser af fornuften i at bruge CO₂-lagring andre steder i verden. Det kan vi føre lange, filosofiske debatter om. Det har jo kun begrænset betydning og indflydelse.

Men det, som i hvert fald står tilbage, er, at jeg også synes, det måtte være muligt for i hvert fald et flertal i Folketinget at konkludere, at vi ikke satser på CO₂-lagring som en del af vores energipolitiske strategi, og af samme grund vil vi heller ikke kaste os ud i det i Danmark – af de grunde, som andre jo også har fremført. Det er en energikrævende foranstaltning. Hvis man skal bruge energi på at pumpe CO₂ ned i undergrunden, kræver det i sig selv energi, 50 pct. ekstra fremgår det af nogle undersøgelser, andre når frem til plus/minus det ene eller det andet. Det er en dyr model. Det er en usikker model, forstået på den måde, at man ikke kan være sikker på, at det bliver, hvor det er, og så kan man jo altid diskutere, hvad ulykken er, hvis det skulle fise op og ud igen. Ja, ulykken er i hvert fald, at fremtidige generationer får et ganske alvorligt CO₂-udledningsproblem, vil jeg sige. Og så er der jo mange diskussioner om, hvad det i øvrigt kan betyde.

Men grundlæggende synes jeg, at i en situation, hvor det er meget klart, at vi ikke har CO₂-lagring som en del af vores strategi, er der jo ikke nogen grund til at bruge det til at åbne op for, at vi skal bruge det i fremtiden. Man kan jo også rejse spørgsmålet om, hvor mange interessante diskussioner vi i Danmark skal have med befolkningen i forhold til de forskellige løsninger af energi- og klimamæssige udfordringer.

Jeg tror sådan set, at vi har en opgave, som ikke er ubetydelig i forhold til at sikre, at der også er folkelig opbakning til udbygningen af vindenergi, særlig den del, der er på land, og uanset at kystnære, som det vistnok hedder, vindmølleparker, som regeringen foreslår nu, og som andre har foreslået som værende et rigtig, rigtig klogt og godt udspil, og havvindmølleparker er en del af det, så undgår vi næppe den diskussion, der ellers handler om det. Hvis vi så oven i købet skulle kaste os ud i et forsøg på at overbevise folk om, at noget, vi i grunden ikke har brug for, som er usikkert, dyrt, skal vi have alligevel, så tror jeg, at det er et rigtig, rigtig dårligt projekt at kaste sig ud i. Derfor håber jeg også, at vi ender det her med, at der kan komme en klar tilkendegivelse fra et flertal i Folketinget om, at vi ikke vil åbne op for CO₂-lagringer i Danmark, og under den forudsætning er Enhedslisten sådan set indstillet på at overveje at stemme for det her forslag.

Kl. 14:03

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Så er det klima- og energiministeren.

Kl. 14:04

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Tak for bemærkningerne. Som flere også har været inde på, skal vi jo med det her lovforslag så gennemføre CCS-direktivet i dansk lovgivning. Der er jo ikke tale om, at vi med det her lovforslag tager stilling til, om vi skal gøre det i Danmark. Lovforslaget implementerer blot EU-direktivet, som opstiller en retlig ramme herfor, altså giver os en knage.

Jeg vil benytte lejligheden til indledningsvis at understrege, at alle – og jeg gentager alle – sikkerheds- og miljømæssige problemstillinger skal håndteres, inden en eventuel tilladelse kan gives. Før ministeren, i det her tilfælde undertegnede, kan udstede en eventuel tilladelse til at anvende undergrunden til lagring af CO₂, skal sagen forelægges Folketingets energipolitiske udvalg, så vi kan få en politisk drøftelse af sagen. Og jeg går ud fra, at det er en politisk drøftelse,

når man fremlægger noget i Det Energipolitiske Udvalg, og jeg er helt enig i, hvad der også blev sagt af Venstres ordfører på det her felt, at hvordan skulle man dog som minister ikke respektere den drøftelse og det flertal, der er i et til enhver tid siddende energipolitisk udvalg? Det tror jeg ikke at nogen minister vil begive sig ud i.

Så er det også sådan, at der i går kom en delegation fra Nordjylland, som jeg så også havde mulighed for at tale med. Og det gør naturligvis altid indtryk, når borgere kommer og siger, at de er bekymrede. Der er tale om et meget kompliceret stof, der er også tale om bekymring i mange andre lande, f.eks. i Tyskland. Og ja, det her er jo også kompliceret rent teknisk, så derfor vil jeg gerne tilbyde, at der mellem første og anden behandling af lovforslaget bliver givet en teknisk gennemgang af, hvad det egentlig omfatter, hvad det går ud på, hvad man har af erfaringer i andre lande osv. Det tilbud er hermed givet.

Danmarks undergrund er jo så en begrænset ressource. Vi kan så at sige kun bruge undergrunden en gang, og derfor kan det jo være hensigtsmæssigt, at der kan foretages en prioritering af, hvilken aktivitet der skal nyde fortrin. Med lovforslaget indføres derfor en stærkere hjemmel end den, der er i dag, til at kunne afslå at behandle ansøgninger om nye tilladelser til forskellige formål, så det bliver muligt at kunne reservere arealer, der er særlig velegnede til bestemte formål – det kunne f.eks. være geotermi.

I forbindelse med indvinding af olie og gas i Nordsøen er der etableret en række behandlingsanlæg og rørledninger til håndtering af olie- og gasproduktionen. Lovforslaget giver mulighed for, at vi kan sikre, at disse anlæg bliver udnyttet bedst muligt i fremtiden, så bl.a. også marginale forekomster kan indvindes.

Der er stigende interesse for indvinding af geotermisk energi, og med de nye bestemmelser om tildeling af efterforsknings- og indvindingstilladelser for geotermi skabes der offentlighed og gennemsigtighed, hvordan der kan indsendes ansøgninger om disse tilladelser.

Endelig indfører lovforslaget et system, hvorefter enhver form for lagringstilladelse kun kan gives efter indkaldelse af ansøgninger. Der kan sådan set iværksættes udbud af områder til det konkrete formål, og igen er det sådan, at inden et sådant udbud iværksættes, vil der skulle forelægges en redegørelse herom for Folketingets energipolitiske udvalg. Så der vil så at sige komme to behandlinger fremover i Det Energipolitiske Udvalg.

Jeg er glad for den store interesse, Tinget i dag har udtrykt for lovforslaget. Og som jeg også sagde, kan vi ikke mindst fortsætte med en teknisk gennemgang, og derudover ser jeg selvfølgelig frem til de konstruktive drøftelser om lovforslaget i Det Energipolitiske Udvalg. Og med de bemærkninger vil jeg anmode om en velvillig behandling af lovforslaget.

Kl. 14:07

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Der er nogle korte bemærkninger til ministeren. Den første er fra fru Anne Grete Holmsgaard fra SF.

Kl. 14:07

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Tak for tilbuddet om en teknisk gennemgang. Det siger vi altid pænt ja tak til.

Men jeg synes, at det, der var det afgørende, var det, som ministeren ikke svarede på, nemlig om det er ministerens holdning, at vi skal fraskrive os muligheden for at bruge CCS, nu hvor vi faktisk er nået til en bred enighed om, at vi vil væk fra de fossile brændsler. Jeg synes sådan set, at det er allervigtigst for ministeren at få markeret, om hun mener, at vi skal sige nej til CCS, eller om hun mener, at vi skal lade det stå hen i det uvisse.

Kl. 14:08

Kl. 14:10

Den fg. formand (Pernille Frahm):
Ministeren.

Kl. 14:08

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Tak for spørgsmålet. Når man læser den meget konkrete og klare plan, som vi fremlagde i går, vores energistrategi 2050, som er finansieret krone for krone, kan man se, at vi – som jeg også sagde ved pressekonferencen i går – jo ikke har noget GPS-system, der giver os hele ruteplanen.

Vi kan se frem til 2020, og frem til 2020 indgår der ikke nogen som helst planer om CCS i min tænkning og dermed heller ikke i regeringens tænkning.

Kl. 14:08

Den fg. formand (Pernille Frahm):
Fru Anne Grete Holmsgaard.

Kl. 14:08

Anne Grete Holmsgaard (SF):

O.k., det er da et stykke ad vejen. Det forstår jeg sådan, at hvis Vattenfall skulle reaktivere sin ansøgning, eller hvis andre skulle komme med en ansøgning, så vil de få et nej til at få lov til det, og det gælder fra nu af og frem til 2020.

Kl. 14:09

Den fg. formand (Pernille Frahm):
Ministeren.

Kl. 14:09

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Det, jeg redegjorde for, var, om vi i vores strategi har skrevet, at CCS indgår som en vigtig komponent frem til 2020, og der er svaret nej. CCS indgår ikke som komponent, det er ikke noget, som der på forhånd er sagt at der skal afsættes penge til, eller som vi skal forske i i Danmark. Det indgår ikke i planen. Men der indgår naturligvis en betragtning om – jeg stryger ordet naturligvis, for det kan man jo netop diskutere – at når vi ser frem til 2050, og da jeg ikke har det GPS-system, som gør mig i stand til at se helt frem til 2050, vil jeg ikke på forhånd fraskrive mig muligheden for at søge til CCS.

Kl. 14:09

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Den næste korte bemærkning er fra fru Margrethe Vestager.

Kl. 14:10

Margrethe Vestager (RV):

Når ministeren siger, at lagring af CO₂ i dansk undergrund ikke er en vigtig komponent, siger ministeren så dermed også, at ministeren forestiller sig, at der vil blive foretaget lagring af CO₂ i dansk undergrund, ikke som en vigtig komponent i regeringens strategi, men som noget, man synes man skal gøre for at imødekomme forskellige typer af selskaber, som måtte ønske at gøre det? For der er jo en meget stor forskel på, om det sker, eller om det ikke sker. Så kan man diskutere, i hvilket omfang det skal ske, men jeg synes, ministeren er uhensigtsmæssigt uklar i sit ordvalg, for ministeren siger jo bare, at regeringen ikke vil bruge det som noget, der er afgørende, men ministeren lukker heller ikke for, at det kommer til at ske.

Kl. 14:10

Den fg. formand (Pernille Frahm):
Ministeren.

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Det, jeg sagde meget klart, var, at det, hvis vi skal give tilladelse i forbindelse med CCS, naturligvis skal være sådan, at det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt – livrem og seler. Jeg ønsker naturligvis ikke at udsætte nogen befolkning for risiko, og det var jo også det, jeg sagde i min tale, nemlig at det skal være sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Nu er det selvfølgelig også sådan, at man må forholde sig til, om der p.t. er noget konkret projekt, som jeg så som minister skal tage stilling til. Det ved vi faktisk heller ikke rigtig, da jeg forstår, at der jo er ret stor usikkerhed om, hvorvidt Vattenfall overhovedet går videre med det projekt, som de har lanceret.

Kl. 14:11

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Fru Margrethe Vestager.

Kl. 14:11

Margrethe Vestager (RV):

Jeg synes, ministeren taler udenom. Så lad mig være mere konkret. Vil ministeren være med på et fælles betænkingsbidrag til lovforslaget, som slår fast, at der ikke vil finde lagring af CO₂ sted i dansk undergrund frem til 2020? Så kunne vi sige: Så langt så godt. Det er det ene.

Det andet er: Vil ministeren være med til at ændre loven, sådan at det er ganske klart, at lagring af CO₂ i undergrunden kræver behandling i Folketingssalen, enten i form af beslutningsforslag eller et egentligt lovforslag?

Jeg synes ikke, det er særlig betryggende at sige, at det skal forelægges, eller at det skal fremlægges, og at der skal ske drøftelser, for det risikerer jo at være uden for folks bevågenhed. Hvis det sker på et lukket samråd og ministeren derefter konkluderer, at det nu har været fremlagt, og at der har været drøftelser, og at man nu må køre med det, så er vi faktisk i en situation, hvor vi netop har fået en lukket, gedulgt behandling af noget, som indtil dato har været alt for lidt drøftet i en dansk sammenhæng.

Kl. 14:12

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ministeren.

Kl. 14:12

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Jeg kan kun gentage, hvad jeg sagde før: Jeg har altså meget, meget svært ved at forestille mig, at nogen minister vil sidde et flertal i Det Energipolitiske Udvalg overhørig. Hvem ville dog gøre det? Det er da fuldstændig utænkeligt, at man vil gøre det. Derfor har jeg altså meget svært ved at se, at det skulle være det, der skulle ændre noget i den politiske behandling af det her. Det skal være min umiddelbare reaktion på det.

Nu tager vi jo så en diskussion af alting i den videre behandling, og det kan jo også indgå, når vi skal have vores tekniske gennemgang, men jeg må indrømme, at jeg har svært ved at se det fundamentalt afgørende i, at det skulle være anderledes, at det foregår i salen, frem for det jo så foregår via den proces, som der er foreslået her.

Kl. 14:13

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Der er også en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 14:13

Per Clausen (EL):

Jeg tror, at man i befolkningen med de muligheder, der er, også på det formelle plan, for at påvirke en lovgivningsproces, godt kan se forskellen på, at det sker på et møde i et udvalg, og at det sker ved en vedtagelse af et beslutningsforslag eller lovforslag, og det er vel det, vi skal tage hovedhensynet til.

Men det, jeg godt vil spørge klima- og energiministeren om, er, om jeg skal forstå det, hun siger nu, på den måde, at hun ikke vil udelukke, at et flertal i Folketinget, som det ser ud nu, altså bestående af Venstre, Konservative, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance, kunne vælge at sige til ministeren: Du må gerne give Vattenfall tilladelsen. Og så vil tilladelsen blive givet, hvis der kommer sådan en ansøgning, umiddelbart efter vi har vedtaget det her lovforslag.

Kl. 14:14

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ministeren.

Kl. 14:14

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Meget af det er jo altså meget, meget science fiction-agtigt og også meget, meget hypotetisk. Som jeg sagde, er det jo sådan, at der har været diskussioner om Vattenfall og om de vil gennemføre det her projekt.

Jeg står også her med, hvad de har sendt ud for nylig om den her sag, og det er jo vel at mærke så noget, der er blevet sendt ud i den verserende sag og jo også til delegationen forleden, altså i går:

Vi har vi stillet planen om et CO₂-lager i området i bero, indtil vi har set resultaterne fra et tilsvarende demonstrationsanlæg i Tyskland, men hvis vi nogen sinde beslutter at genoptage planen, vil det ske i samarbejde med myndighederne, og der vil yderligere blive foretaget en mængde dybtgående undersøgelser. Vi går ikke i gang, før vi har alle de livremme og seler på, som vi overhovedet kan få. Det fastslår så pressemeddelelsen her fra Vattenfall.

Kl. 14:15

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Hr. Per Clausen.

Kl. 14:15

Per Clausen (EL):

Det kunne jo lyde meget beroligende, men spørgsmålet er, om det er beroligende. For hvis Vattenfall kommer med en ansøgning efter at have taget livrem og seler på, har de vel taget det på, som ministeren siger de skal tage på, og så vil det da være helt naturligt, at ministeren giver tilladelsen. Så jeg vil sådan set gentage mit spørgsmål:

Er det sådan, at ministeren er indstillet på – måske bakket op af et lille flertal i Folketingets energiudvalg – at give tilladelse til, at der kan ske CO₂-lagring i den danske undergrund, hvad enten det nu er Vattenfallprojektet eller et andet projekt, der kommer næste år eller næste år igen?

Kl. 14:16

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ministeren.

Kl. 14:16

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Det siger jo sig selv, at jeg ikke som minister kan stå her og sagsbehandle en hypotetisk ansøgning. Det går jeg altså ud fra at hr. Per Clausen ikke vil bede mig om at gøre, og derfor gør jeg det naturligvis heller ikke.

Jeg kan give det helt klare tilsagn, at jeg naturligvis ikke kunne drømme om, at vi i Danmark skal kaste os ud i CCS, hvis ikke det er miljømæssigt forsvarligt. Det helt klare tilsagn er givet her fra Folketingets talerstol. Og som jeg også sagde indledningsvis: Der er stor, stor debat om det her emne også i resten af Europa. Bare tag Tyskland som et land, hvor der også er bekymring. Det skal vi naturligvis fra politisk side tage hånd om, og derfor mit klare tilsagn om livrem og seler – vi kunne ikke drømme om at kaste os ud i det, hvis ikke det er miljømæssigt forsvarligt.

Kl. 14:16

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Den næste korte bemærkning er fra hr. Per Husted.

Kl. 14:16

Per Husted (S):

Tak. Jeg synes, at det er rigtig god idé med en teknisk gennemgang af det.

Jeg bliver altså nødt til lige at dvæle ved det her endnu en gang, nemlig om det er Det Enerkipolitiske Udvalg, det skal forelægges, eller, som jeg hørte ministeren sige i TV 2 Nord i går, om det er Folketinget. Det synes jeg er ret væsentligt. Jeg kan også have misforstået det på TV 2 Nord, men jeg synes bestemt, at jeg hørte, at ministeren sagde, at det var Folketinget, det skulle forelægges. Det synes jeg er ret vigtigt at få afklaret.

Så synes jeg, at ministeren ikke ser noget problem i, om det er det ene eller det andet. Nu har vi lige været igennem en sag om et vindmøllecenter. Der synes jeg godt nok det var en tilfredsstillende, at det havde været igennem Folketingssalen, og at vi fik et bedre resultat ud af det, frem for hvis det var sket rent administrativt – var jeg lige ved at sige.

Men for mig er det vigtigt lige at få præciseret: Er det Det Enerkipolitiske Udvalg, det skal igennem, eller er det Folketingets behandling i salen her?

Kl. 14:17

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ministeren.

Kl. 14:17

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Det er Folketingets energipolitiske udvalg, det skal igennem. Jeg går ud fra, at vi er enige om, at Det Enerkipolitiske Udvalg er en del af Folketinget.

Kl. 14:18

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Hr. Per Husted.

Kl. 14:18

Per Husted (S):

Tak. Hvis man sidder og hører i tv, at det er Folketinget, det skal igennem, så tror jeg altså, at i hvert fald den almindelige borger vil få en opfattelse af, at det er Folketingssalen, det skal igennem, og ikke et enkelt udvalg et sted. Så jeg tror egentlig, at det er meget vigtigt, at vi under den tekniske gennemgang og mellem første- og anden behandling helt får præciseret, hvad det er. For som jeg sagde i min ordførertale, er det faktisk et meget væsentligt punkt for os, at der kommer en ordentlig behandling, i tilfælde af at der skal gives tilladelse. Så det kunne jeg godt tænke mig at få en bekræftelse på i dag, nemlig at det er her i Folketingssalen, det skal igennem.

Kl. 14:18

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Ministeren.

Kl. 14:18

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Jamen den bekræftelse kan jeg jo ikke give, for som jeg sagde klart – og det indgår selvfølgelig også i lovforslaget, for ellers ville jeg jo ikke sige det klart – skal sagen forelægges i Folketingets Energipolitiske Udvalg. Men som jeg også allerede har sagt, så kommer der nu en drøftelse og en teknisk gennemgang, og så må vi jo se, om der er nogle fuldstændig nye argumenter, som gør, at man kan forestille sig, at en til enhver tid siddende energiminister ville sidde et flertal i Energipolitisk Udvalg overhørig.

Kl. 14:19

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ministeren. Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er ... undskyld, der var sørme en, der bad om ordet. Fru Anne Grete Holmsgaard bad om en kort bemærkning. (*Ministeren* (Lykke Friis): Skal jeg gå ned igen eller hvad?) Undskyld, det er anden runde; det fremgik ikke. Så jeg beklager – ministeren er færdig for denne omgang i hvert fald, og der er bedt om en anden runde fra fru Anne Grete Holmsgaard. Fru Anne Grete Holmsgaard som ordfører.

Kl. 14:19

(Ordfører)

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Undskyld, jeg var lidt for langsom.

Nu har ministeren stået heroppe og sagt flere gange, at ingen minister ville selvfølgelig sidde et flertal i Folketingets Energipolitiske Udvalg overhørig. Problemet er bare, at der ikke er markeret et flertal endnu. Det er sådan set det, der er essensen af det her. Hvis ministeren sagde: Ja, da vi ikke har tænkt os, at CCS skal indgå som en komponent i dansk energipolitik frem til 2020, har vi dermed også markeret meget, meget klart, at hvis der er nogen, der søger om et projekt i den periode, siger partiet Venstre og formentlig også De Konservative nej til det.

Altså, hvis ministeren ville sige det heroppefra, var sagen jo sådan set rimelig klar, for så kunne man sende det entydige signal om, at der er et bredt flertal, der siger nej til det, og at der derfor ikke er nogen grund til, at man reaktiverer ansøgninger eller kommer med nye ansøgninger, fordi vi fraskriver os den mulighed frem til 2020.

Så kan ministeren også holde fast ved, at man så kan genåbne den efter 2020, hvis det skulle være. Men så har vi i hvert fald 10 år, hvor vi er sikre på, at det her ikke bliver aktuelt, og at vi ikke smider penge ud på en dårlig måde, hvilket det jo vil være at kaste sig ud i det her, når vi rent faktisk kan undvære det.

Kl. 14:21

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 142:**Forslag til lov om ændring af offshoresikkerhedsloven. (Udvidelse af lovens anvendelsesområde, ændring af reglerne for godkendelser, tilpasninger til arbejdsmiljøloven m.v.).**

Af klima- og energiministeren (Lykke Friis).

(Fremsættelse (omtrykt) 09.02.2011).

Kl. 14:21

Forhandling**Den fg. formand** (Pernille Frahm):

Hr. Lars Christian Lilleholt.

Kl. 14:21

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

Det her lovforslag ligger i direkte forlængelse af det lovforslag om undergrunden, som vi netop har behandlet. Det, det drejer sig om, er, at de sikkerheds- og sundhedsregler, der gælder på de danske boreplatforme, og som i øvrigt også gælder på land, også skal gælde i forbindelse med CCS-direktivet, hvis det en dag skulle realiseres i Danmark eller offshore, altså ude på havet. Det er de muligheder, det her lovforslag giver. Vi har alle sammen en fælles interesse i, at sikkerheds- og sundhedsregler overholdes, og at reglerne er så restriktive som overhovedet muligt.

Venstre kan støtte det her lovforslag.

Kl. 14:22

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Næste i ordførerrækken er hr. Kim Mortensen fra Socialdemokratiet. Jeg får at vide, at det er hr. Per Husted, og det er det jo også, det kan jeg se. Hr. Per Husted.

Kl. 14:22

(Ordfører)

Per Husted (S):

Tak. Det er svært at bebrejde formanden, for vi har for kort tid siden skiftet. Jeg taler både på Socialdemokratiets og SF's vegne i den her sag.

Danmark har en af verdens mest omfattende sikkerhedslovgivninger, der samtidig sørger for, at sikkerheden på Danmarks offshorearbejdspladser er blandt de bedste i landene ved Nordsøen. Det skal vi blive ved med at have, og de ting, der ligger i det her lovforslag, sikrer sammen med det lovforslag, vi lige har behandlet, L 141, at vi stadig vil have det.

Der er en del teknik, som er gennemgået i selve lovforslaget, og det vil jeg ikke komme ind på her, men den samlede konklusion er, at både S og SF støtter lovforslaget.

Kl. 14:23

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Den næste i ordførerrækken er hr. Per Dalgaard, som er på vej herop i strakt galop. Værsgo.

Kl. 14:23

(Ordfører)

Per Dalgaard (DF):

Der er sagt det helt rigtige om det her lovforslag fra de to forrige, nemlig at det jo handler om at øge sikkerheden i forbindelse med alle de aktiviteter, der foregår på søen i forbindelse med efterforskning af ressourcer. Der lægges også op til, at det kommer til at gælde boreris, indkvarteringsfaciliteter, tilhørende arbejdspladser og dertil

også i forbindelse med lagring, den eventuelle lagring, må man jo nok hellere tilføje, af både gas og CO₂ i undergrunden.

Så alt i alt er det et ganske fornuftigt lovforslag, som jo også omhandler udstyret. Alle tiltag i forbindelse med ændring af den undergrundslov, som jo er på bedding her, medfører så, at de nye aktiviteter kommer ind under den øgede sikkerhed.

Dansk Folkeparti kan tilslutte sig lovforslaget.

Kl. 14:24

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Den næste i ordførrækken er hr. Jørgen S. Lundsgaard.

Kl. 14:24

(Ordfører)

Jørgen S. Lundsgaard (KF):

Loven skal sikre, at sikkerheds- og sundhedsniveauet i den danske del af Nordsøen skal være blandt de højeste i Nordsølandene, og der ønskes med loven at opnå et sikkerheds- og sundhedsniveau, der mindst svarer til det niveau, som gælder på land i forhold til arbejdsmiljøloven. Det er, selv om havets arbejdspladser alt andet lige er væsentlig farligere.

Lovforslaget indeholder desværre ikke bestemmelser, som følger af erfaringer fra ulykken i Den Mexicanske Golf i foråret 2010, selv om USA har igangsat flere undersøgelser og den særlige undersøgelseskommission den 11. januar 2011 offentliggjorde en rapport om katastrofen. Men jeg håber, at man på baggrund af rapporten og de tiltag, der måtte blive foretaget i EU senere, vil overveje, om loven bør revideres med inddragelse af Offshoresikkerhedsrådet og andre. Det skal dog bemærkes, at ulykken i Den Mexicanske Golf skete ved en olieboring på 1.500 meters dybde, og at vi i Danmark ikke borer dybere end ca. 100 meter – og heldigvis ikke har haft væsentlige udslypsulykker.

Med gennemførelse af EU-direktivet om mulighed for geologisk lagring af kuldioxid er det ligeledes hensigtsmæssigt, at vi ændrer offshoresikkerhedsloven til også at omfatte den her aktivitet og dermed harmonerer de sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold vedrørende lagring af CO₂ og naturgas, som foretages i tilknytning til offshoreanlæg.

Der er i lovforslaget foretaget en fornuftig revidering af offshore-sikkerhedsloven i forhold til ændringer af arbejdsmiljøloven. Og en række bestemmelser i offshore-sikkerhedsloven er udvidet til også at omfatte aktiviteter på tilhørende arbejdspladser, indkvarteringsfaciliteter, udstyr m.v. på skibe, som anvendes i forbindelse med efterforskning, produktion og lagring.

Men gennemgående må vi konstatere, at sikkerheden på danske offshoreanlæg er i orden. Således er der i 2010 kun anmeldt seks ulykker på danske offshoreanlæg og ingen af dem alvorlige, mest i kategorien: På vej ud af kammer går skadelidte med støvsugerslange over skulderen, er ved at tabe den og støder albuen mod dørkarmen. Lad aldrig de ulykker blive værre, for med rettidig omhu får vi heller ikke nogen store ulykker i fremtiden.

Vi kan derfor støtte forslaget.

Kl. 14:27

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Den næste i ordførrækken er fru Margrethe Vestager.

Kl. 14:27

(Ordfører)

Margrethe Vestager (RV):

Jeg skal ikke forlænge Folketingets behandling yderligere. Jeg synes, at den konservative ordfører havde en glimrende gennemgang af forslaget. Også fra radikal side er arbejdsmiljøet en mærkesag, og

derfor kan vi naturligvis til fulde tilslutte os de forbedringer, der ligger i kraft af det her lovforslag.

Kl. 14:27

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ordføreren. Jeg ikke se flere ordførere, og så er det klima- og energiministeren.

Kl. 14:27

Klima- og energiministeren (Lykke Friis):

Tak for bemærkningerne til lovforslaget. Som det også fremgik, da vi fremlagde vores energistrategi i går, er det jo regeringens holdning, at vi fortsat skal sikre, at vi får olie og gas op af den danske nordsø, da det er en komponent i vores energipolitik frem til 2020 og selvfølgelig også videre. Hvis der er nogle olie- og gasressourcer, som vi kan benytte os af, så skal det naturligvis også foregå på en sikker måde, og det her forslag er jo så med til, at sikkerheds- og sundhedsniveauet i den danske del af Nordsøen fortsat er blandt de højeste i nordsølandene. Niveauet skal mindst svare til niveauet på land efter arbejdsmiljøloven.

Præsident Obamas særlige undersøgelseskommission offentliggjorde jo i januar 2011 sin rapport om katastrofen med boreplatformen Deepwater Horizon i Den Mexicanske Golf. På baggrund af rapporten og resultaterne af de øvrige undersøgelser, der er sat i gang i USA, vil det blive overvejet, om der er grundlag for at foreslå yderligere ændringer af loven. De tiltag, der eventuelt bliver gjort i EU-regi, vil også blive inddraget i overvejelserne. Overvejelserne vil ske i samarbejde med Offshoresikkerhedsrådet.

Nogle af de ændringer i loven, som vi behandler i dag, foreslås, fordi undergrundsloven skal ændres for bl.a. at gennemføre det direkte, vi lige var inde på, altså CCS-direktivet, i dansk ret. Der skæbes hjemmel til, at offshoresikkerhedsloven kan omfatte aktiviteter, som er omfattet af undergrundsloven, f.eks. lagring af CO₂. Der skæbes endvidere hjemmel til, at nogle af lovens bestemmelser også kan gælde for aktiviteter på de skibe, som bliver brugt ved efterforskning og produktion af kulbrinter. Det er en forudsætning, at det drejer sig om aktiviteter, som er omfattet af borehulsdirektivet. Hermed gennemføres direktivet fuldt ud i dansk ret.

Sikkerheds- og sundhedsniveauet offshore skal som nævnt mindst svare til det niveau, som gælder på land. Derfor foreslås en række ændringer i loven, der svarer til bestemmelser i arbejdsmiljøloven. Endelig foreslås der forskellige mindre ændringer, som jeg naturligvis ikke vil gennemgå her.

Arbejdsmarkedets parter, som er repræsenteret i Offshoresikkerhedsrådet, har været inddraget i forbindelse med udformningen af lovforslaget. Forslaget er efterfølgende blev drøftet i rådet, som i sin helhed har tiltrådt lovforslaget.

Med de bemærkninger ser jeg frem til en velvillig behandling af lovforslaget.

Kl. 14:30

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Tak til ministeren.

Da der er ikke flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Enerkipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 14:30

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Pernille Frahm):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 1. marts 2011, kl. 13.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

:

Mødet er hævet. (Kl. 14:30).
